

Budi sad pametan

Srpanj i kolovoz su oni mjeseci kada uposleni najviše koriste svoje godišnje odmore. Osim seljaka. A, jeste li se ikada zapitali kada seljaci »koriste« godišnji odmor? No, o seljacima i žitu malo kasnije u ovome tekstu. Ionako se seljaka uvijek sjetimo »malo kasnije«, kad zatrebaju, a kako je žetva pri kraju, bit će ponovno priče o seljacima i kada krene jesenska sjetva, a valjda će nam seljaci trebati i iduće godine.

Dakle, neki od uposlenih su na morima i plažama, a tu se potkrade i neki od odrašlih, a »neuposlenih«, a neki su opet, odrasli i maleni, ostali kod svojih kuća. Bilo kojoj od ovih grupa da pripadate, nosili tamne naočale za sunce ili bili bez njih, teško ćete nazreti na ekonomskom horizontu želja viziju dugoročno održivog gospodarskog rasta. No, globalna recesija će ostati jednoga dana iza nas, bit ćemo »samo« stariji, ali treba biti strpljiv, a na strpljivost smo istrenirani u posljednjih dvadeset godina. Bilo kako bilo – bogatima se nikada neće »uzimati« da bi se dalo siromašnima. Ako je recept za ekonomski oporavak, a koji tako lijepo zvuči: obnavljanje gospodarskih djelatnosti u državi, umanjeње javne potrošnje i poboljšanje poslovnog okruženja, onda u staroj dobroj igri za djecu, koja se zove »školice«, ne bi smjeli preskočiti kućicu označenu kao – porezi. A, preskače se, pa se preskače. Znači ponavljanje: kako provesti reformu poreza na dohodak i na dobit. Tiče se naravno gospodarenja, ako hoćete biznisa i situacije da su »mali-mali biznismeni«, htjeli-ne htjeli, još uvijek dijelom u sivim zonama kako bi preživjeli.

Ne znam hoće li se unaprijediti investicijska klima u Srbiji, ali je dobro što su na mala vrata međunarodne kompanije donijele neophodne sastojke za recept ekonomskog rasta: suvremenu tehnologiju, kakav-takav pristup svjetskom tržištu, kao i inovacije u području kvalitete proizvoda, ambalaže i medijskog predstavljanja. No, stara je izreka – lako je biti pametan kad imaš novca. Opet, s druge strane brine podatak da je vanjskotrgovinska razmjena Srbije u prvih pet mjeseci ove godine zabilježila pad od 37 posto u odnosu na isto razdoblje u prošloj godini. Ne cvjetaju ruže ni u susjedstvu. Kako pokazuju podaci Hrvatske narodne banke, izravne strane investicije u Hrvatsku u prvom tromjesečju ove godine bilježe pad od 42 posto u odnosu na isto razdoblje od lani.

Brinemo se pomalo zbog ekonomske situacije, ali brine se i premijer Cvetković, koji ovih dana ipak tvrdi kako na jesen neće postojati nijedan makroekonomski razlog za prosvjede građana na ulicama Srbije. Znači, sve će biti dobro, samo da se vratimo s mora, pa da počnemo raditi. A seljaci? Proslava Dužijance na sjeveru Bačke – kojom se obilježava završetak žetvenih radova, već je u tijeku. Na niske otkupne cijene žita ispod svakog kriterija seljaci su već navikli, kao i na vremenske nepogode. Možda će biti bolje dogodine. Kaže se da od viška pameti ne boli glava, a u posljednjih dvadeset godina dovijali smo se postignuću »kako biti pametan«. Vrijeme je pred nama, valjda ćemo nešto smisliti.

Z. S.

U povodu prijedloga Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina
SKROMNA SAMOUPRAVA 11

INTERVJU

Kruno Lokotar, jedan od najpoznatijih književnih urednika u Hrvatskoj

ŽIVOST HRVATSKE SCENE DOGAĐA SE UNATOČ SVEMU 12-13

DOPISNICI

Otvorenje 24. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame u Tavankutu
UMJETNIČKA DJELA OD SLAME 25

Hrvatski jezik na stranama apatin-skog »Novog glasa komune«
PRAVO I POTREBA 26

Postignut dogovor oko organiziranja Dužionice u Somboru
DO ŽUPANIJE – SVAKI SVOJIM PUTOM 27

REPORTAŽA

Rogaška Slatina

STOLJEĆA TRADICIJE TOPLIČKOG TURIZMA 28-29

KULTURA

EXIT 09.
POTVRĐENI FESTIVALSKI STANDARD 32-33

SADRŽAJ

AKTUALNO

Pregovori s Radiotelevizijom Vojvodine

IZNESENE POTREBE I MOGUĆNOSTI HRVATSKE ZAJEDNICE .. 6

BRANKO HORVAT: PO NOVOM ZAKONU NACIONALNA VIJEĆA SAMO KAO KONZULTANTI 6

Poslije posjeta zamjenika pokrajinskog tajnika za nacionalne manjine Srijemu

HRVATSKI USKORO SLUŽBENI JEZIK U ŠIDU? 7

TEMA

Potpora donošenju Strategije Republike Hrvatske prema hrvatskoj dijaspori

NOVI OKVIR ZA SURADNJU I POMAGANJE 8-9

PREGOVORI S RADIOTELEVIZIJOM VOJVODINE

Iznesene potrebe i mogućnosti hrvatske zajednice

Na sastanku upriličenom u Radioteleviziji Vojvodine prošloga su petka, 10. srpnja, predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat* i ravnatelj NIU »Hrvatska riječ« *Ivan Karan* predstavili potrebe i mogućnosti hrvatske zajednice glede pripreme televizijskog programa na hrvatskom jeziku. Ovome su sastanku s čelnicima RTV-a, generalnim direktorom te glavnim i odgovornim urednikom *Blažom Popovićem* i *Ljubišom Nikolinim*, prethodila dva sastanka u Hrvatskom nacionalnom vijeću, gdje se razgovaralo o potrebama zajednice, te je ravnatelj »Hrvatske riječi« *Ivan Karan* napravio strategiju s kojom se krenulo u nove pregovore s čelništvom RTV-a.

»Mi smo predložili da redakcija na hrvatskom jeziku bude dislocirana, odnosno da bude u Subotici, gdje je sjedište većine hrvatskih institucija. Rekli su nam kako nemaju ništa protiv toga, ni organizacijski ni poslovno,

Ivan Karan, Ljubiša Nikolin, Blažo Popović i Branko Horvat

ali da traže da se u RTV-u, ali i hrvatskoj zajednici stvori konsenzus o tome. Tražili smo da bude troje uposlenika u toj redakciji i da, za početak, već od ove jeseni počnu pripremati jedan sat programa tjedno. U početku bi se nastavila emitirati emisija 'Prizma', a uz nju bi se tjedno pripremala i polusatna emisija na hrvatskom jeziku iz studija, što je najjeftinije. Mi moramo biti realni i uzeti u obzir situaciju u kojoj se nalazi ta medijska kuća, koja trenutačno ima 705 uposlenih viška, 300 milijuna dinara manjka, koja je u procesu restrukturiranja prvog kanala, a zatim će na red doći i drugi kanal. Predložili smo i da se, slično poput natječaja za druge redakcije, raspiše i natječaj za vanjske produkcije na hrvatskom jeziku. 'Hrvatska riječ' je i ovoga puta, iako se natječaj nije odnosio na program na hrvatskom, aplicirala na njega. Htjeli smo se pojaviti i to je način malog pritiska, a slično smo se javili i na pokrajinski natječaj, iako smo unaprijed znali da će nas odbiti. Išli smo s dva projekta, jednom emisijom o kulturi i jednom putopisnom emisijom. Ako nas odbijaju samo zbog toga što imamo redovita mjesečna sredstva, mi onda nemamo mogućnost razvoja. Druga produkcija koju smo predložili je 'Cro medija', koja bi pravila emisije po našem prijedlogu, a prema onome što je proisteklo iz naših ranijih razgovora. Oni bi mogli pratiti kulturna događanja, dok bismo mi iz 'Hrvatske riječi' pravili informativni dio programa, tj. 'Cro medija' bi pripremala emisije o kulturnim stvarateljima te glazbenim i kulturnim događanjima. Smatramo da bi 'Hrvatska riječ' od kraja iduće godine mogla tjedno producirati sat vremena programa na hrvatskom, a isto toliko i 'Cro medija'. Predlažemo da se od kraja 2011. godine ide na sedam sati tjedno programa na hrvatskom, s tim da se razlika pokrije programima iz Hrvatske, a mi bi RTV-u pomogli kod nabave tih obrazovnih, kulturnih i dokumentarnih emisija proizvedenih u Hrvatskoj. Kako se redakcija bude razvijala, smanjivao bi se udio programa iz Hrvatske«, pojašnjava ravnatelj »Hrvatske riječi« *Ivan Karan* te dodaje kako su čelnici Radiotelevizije Vojvodine na prošlotjednom sastanku u načelu prihvatili iznesene zahtjeve i mogućnosti hrvatske zajednice i kako su zatražili da im se ostavi rok do polovice kolovoza, kako bi se pripremili za konačan dogovor i potpisivanje sporazuma između RTV-a i HNV-a o razvoju redakcije na hrvatskom jeziku.

D. D.

BRANKO HORVAT O NOVOM ZAKONU O NACIONALNIM VIJEĆIMA

Uloga samo konzultativna

»Novi Zakon o nacionalnim vijećima je pozitivan, kreće s nekim novim idejama i pogledima, a što se tiče hrvatske zajednice, nakon gotovo sedam godina, uz novoizabrane članove Nacionalnog vijeća krenut će se u rad s novom snagom i novim ljudima«, rekao je za program na hrvatskom jeziku Radio Subotice predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat*. Ovaj bi zakon trebao omogućiti nastavak demokratizacije društva i integracije manjina u sustav Republike Srbije, kaže Horvat.

»Analizirajući ovaj zakon, ne možemo biti do kraja zadovoljni, ali je očito da će donijeti veće mogućnosti razvitka sustava egzistiranja i života nacionalnih zajednica. Nismo, dakle, u potpunosti zadovoljni, jer u svezi s onim što nam je najznačajnije i gdje smo očekivali značajnije ingerencije nacionalnih vijeća, očito je pomanjkala želja i volja države da nam se izađe u susret. Imali smo namjeru i želju i stoga smo predložili da nacionalna vijeća budu dominantni čimbenici u predlaganju kadrovske strukture u obrazovanju ili informiranju, tj. u ona četiri područja za koja vijeća imaju ovlasti. Tu bi riječ vijeća trebala biti doista vrednovana. Međutim, u mnogim pojedinostima je to ipak izostavljeno, odnosno možemo reći da se stanjila mogućnost da nacionalno vijeće bude mjerodavno u pogledu formiranja kadrova, nacionalne politike i tome slično. Mi ćemo moći reći svoje prijedloge i primjedbe, ali ne kao odlučujući čimbenik, nego samo kao konzultanti. Upravo smo to htjeli izbjeći, ali je očito da zakonodavac misli drugačije«, zaključuje Horvat i dodaje, kako je novi Zakon o nacionalnim vijećima pred nama i da će se HNV truditi do kraja iskoristiti njegove pogodnosti, jer on ipak pozitivno rješava puno stvari.

»Višegodišnje kašnjenje s donošenjem Zakona o nacionalnim vijećima dovelo je manjinske zajednice u nezavidan položaj, jer njihovim institucijama upravlja oni kojima je mandat davno istekao«, ističe *Branko Horvat*. On je također rekao kako je prijedlog da se odredi koliko se sredstava iz proračuna izdvaja za nacionalna vijeća također odbačen, tako da će pitanje financija biti rješavano od godine do godine, poput lokalnih samouprava. Nakon skupštinskog usvajanja slijedi organizacija izbora, dodao je na kraju za program Radio Subotice predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Branko Horvat*.

S. J.

SPORAZUM ZKVH-a I HRVATSKIH MEDIJA

Unapređivanje prezentacije hrvatske kulture

Predstavnici medija koji informiraju građane na hrvatskom jeziku u Vojvodini iskazali su spremnost za suradnjom i što kvalitetnijim praćenjem kulture Hrvata s ciljem da se unaprijedi njezina medijska prezentacija – glavni je zaključak predstavnika relevantnih hrvatskih medija na radnom susretu održanom u četvrtak 9. srpnja u prostorijama Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata. Buduća suradnja bit će formalizirana potpisivanjem sporazuma kojim će se definirati međusobne obveze sudionika medijske scene hrvatske zajednice u Vojvodini, u čijoj osnovi će biti razmjena vijesti i informacija iz područja kulture i njihov što kvalitetniji medijski plasman. Na sastanku je također dogovoreno da se proces razgovora na ovu temu nastavi, budući da postoji potreba redovitijeg i sustavnijeg izvješćivanja ne samo hrvatske manjinske javnosti u Vojvodini već i svih drugih nacionalnih zajednica. Primijećeno je kako je hrvatska kultura nedovoljno vidljiva u kulturnom medijskom prostoru, a često i prešućivana od strane nehrvatskih medija. Na poziv Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata u razgovoru su aktivno sudjelovali u ime Hrvatske riječi direktor *Ivan Karan*, odgovorna urednica *Jasminka Dulić*, urednik televizijskog programa *Josip Stantić*, urednik katoličkog mjesečnika *Zvonik* preč. mr. *Mirko Štefković*, iz Uredništva programa na hrvatskom jeziku Radio Subotice *Siniša Jurić* te djelatnici Zavoda, ravnatelj *Tomislav Žigmanov*, urednica web portala Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata *Ljiljana Dulić* kao i *Katarina Čeliković*.

Program obilježavanja 19. obljetnice DSHV-a

U povodu obilježavanja 19. obljetnice od osnutka DSHV-a, u Subotici će danas, 17. srpnja, boraviti predsjednik Hrvatskog sabora *Luka Bebić*, kojega će čelnništvo DSHV-a, na čelu s predsjednikom *Petrom Kuntićem*, dočekati na platou ispred franjevačke crkve, gdje će u 17 sati biti služena svečana sveta misa. Po svršetku mise, s početkom u 18 sati, u Velikoj vijećnici Gradske kuće uslijedit će svečana akademija, poslije koje će predsjednik Sabora imati upriličen razgovor s gradonačelnikom Subotice *Sašom Vučinićem*. Nakon toga visoki uzvanik iz Republike Hrvatske obratit će se novinarima, te će se program obilježavanja obljetnice DSHV-a nastaviti u Domu DSHV-a, Beogradska cesta 31., a potom i na svečanoj večeri u restoranu »Majur« na Kelebiji.

Hrvatski uskoro službeni jezik u Šidu?

Zamjenik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine *Mato Groznica*, pokrenuo je inicijativu za uvođenje hrvatskog jezika u službeni uporabu u mjestu Sot, u općini Šid. »U naselju Sot živi preko 25 posto građana hrvatske nacionalnosti, što je preduvjet za uvođenje hrvatskog kao službenog jezika. Ideja je naišla na dobar prijam u upravi šidske općine«, kaže za »Hrvatsku riječ« *Mato Groznica*, koji je i član Izvršnog odbora HNV-a. »Stekao sam dojam da će oni vrlo brzo poduzeti korake na promjeni Statuta općine Šid kako bi se hrvatski proglasio službenim u tom naselju, no, nije nemoguće da tom odlukom bude uskoro obuhvaćena čitava općina«, ističe sugovornik HR. Službena uporaba bi podrazumijevala, na primjer, postavljanje dvojezičnih ploča na gradskim i državnim institucijama i poduzećima, kao i ploča s nazivima mjesta, dodaje *Groznica*. Sastanak je održan 9. srpnja u sjedištu općinske uprave koju su predstavljali predsjednica *Nataša Cvetković* i pročelnik za opće poslove *Romko Papuga*. U razgovorima su sudjelovali i šidski župnik *Nikica Bošnjaković*, njegov kolega iz župe Sot, te predstavnici hrvatske zajednice iz Šida i Sota. *Mato Groznica* je poslije razgovora u lokalnoj samoupravi u Šidu posjetio i župu Presvetog Srca Isusovog gdje su razmatrane ideje u cilju organiziranog i institucionalnog djelovanja Hrvata na tim prostorima. »Prigodom povratka u Novi Sad obišao sam i župnu crkvu i župni stan u Kukujevcima koji su u veoma lošem stanju nakon što su ih godinama ispod svake civilizacijske razine koristili novopečeni Kukujevčani«, ističe *Groznica*. Zamjenik pokrajinskog tajnika za propise, upravu i nacionalne manjine posjetio je i Staru Bingulu, koja je jedino mjesto u Srijemu gdje je u službenoj uporabi pokrajinskog i hrvatski jezik. »Mjesto je uistinu na 'kraju svijeta', bez osnovnih komunalnih uvjeta, ali s uredno dvojezično ispisanim pločama na mjesnom uredu«, zaključio je *Mato Groznica*.

J. S.

Attila Juhász u posjetu Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata

Pomoćnik pokrajinskog tajnika za kulturu zadužen za odnose s nacionalnim zajednicama *Attila Juhász* sa svojim suradnicima službeno je u utorak, 14. srpnja, posjetio Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata. Tom je prigodom detaljno upoznao proces konstituiranja Zavoda, dosadašnje aktivnostima te probleme koji se pojavljuju u njegovu radu. U srdačnom razgovoru, ravnatelj Zavoda *Tomislav Žigmanov* iscrpno je informirao pomoćnika tajnika o dosadašnjim rezultatima rada, istaknuvši zadovoljstvo onim što je u prvih šest mjeseci rada učinjeno. Ponajprije, naveo je *Žigmanov*, uspostavom internetske stranice Zavoda načinjen je pomak u ustrojavanju i profiliranju hrvatske kulturne scene u Vojvodini kao relativno samostalne činjenice – putem nje se mogu dobiti sve relevantne informacije o hrvatskoj kulturi u Vojvodini. S druge strane, učinjeni su i prvi koraci na prezentaciji suvremene hrvatske umjetničke produkcije, zatim u znanstvenim istraživanjima, poslovima na bibliografiji, arhivistici, objavljivanju djela trajnije vrijednosti... Pozitivno ocijenivši rad Zavoda, *Attila Juhász* je iskazao uvjerenje da će pokrajinske vlasti nastaviti podržavati sve novoosnovane zavode za kulturu nacionalnih zajednica u Vojvodini.

Ujedno, *Attila Juhász* je rekao kako će biti nastavljena redovita međusobna komunikacija. Tijekom razgovora je konstatirano kako su podaci iz hrvatske kulture i općenito hrvatske zajednice u Vojvodini na pojedinim internet-skim stranicama pokrajinskih tijela uprave i ustanova kulture necjeloviti i zastarjeli, te da će se oni nadopuniti i ažurirati s informacijama prikazanim na internetskim stranicama Zavoda.

Nastavnici na stručnom usavršavanju u Primoštenu

Petnaestero učitelja i nastavnika koji izvode nastavu na hrvatskom jeziku u Vojvodini, boravilo je od 4. do 12. srpnja u Primoštenu na stručnom seminaru hrvatskoga jezika. Osim nastavnika iz Vojvodine, na

seminaru su sudjelovali i polaznici iz Bosne i Hercegovine, Mađarske, Austrije, Crne Gore, Makedonije, Rumunjske, Švedske i Kanade. Organizator seminara je Agencija za odgoj i obrazovanje uz potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske.

D. B. P.

Ispravak

U broju 331 »Hrvatske riječi« od 10. srpnja 2009. objavljen je članak pod naslovom »U subotičkoj Gimnaziji popunjen hrvatski odjel«, u kojem su se potkrale tri pogreške. Molimo vas da, ukoliko ste u mogućnosti, objavite sljedeće ispravke.

1. Stoji: »Najbolje rangirani učenik osvojio je ove godine 98,50 bodova, dok jednom učeniku poslije polaganja prijemnog nedostaje 0,72 boda te će se upisati u Paulinum.« A treba: »Najbolje rangirani učenik osvojio je ove godine 98,50 bodova, dok jednom učeniku poslije polaganja prijemnog nedostaje 0,72 boda te se nadamo da će uspjeti upisati hrvatski odjel u Gimnaziji, jer će se jedan od primljenih učenika upisati u Paulinum.«
2. Stoji: »U prvoj godini upisa u odjel na hrvatskom jeziku u Gimnaziji nismo ispunili kvotu, a sada je ove godine evidentno i kako kvaliteta raste, jer je neophodan veći broj osvojenih bodova za upis.« A treba: »U prvoj godini upisa u odjel na hrvatskom jeziku u Gimnaziji nismo ispunili kvotu, a sada, u trećoj godini upisa, je evidentno kako i kvaliteta raste, jer je neophodan veći broj osvojenih bodova za upis.«
3. Stoji: »HNV se Ministarstvu prosvjete obratio sa zahtjevom da se sljedeće upisne godine za upis u gimnazijski odjel na hrvatskom jeziku polažu predmeti hrvatski jezik i matematika, budući da će tada iz OŠ 'Matko Vuković' izaći prva generacija osnovaca, koji su svih osam godina pohađali nastavu na hrvatskom jeziku.« A treba: »HNV se Ministarstvu prosvjete obratio sa zahtjevom da se sljedeće upisne godine za upis u gimnazijski odjel na hrvatskom jeziku polažu predmeti hrvatski jezik i matematika na hrvatskom jeziku, budući da će tada iz osnovnih škola: 'Matko Vuković', 'Ivan Milutinović', 'Vladimir Nazor' i 'Matija Gubec' izaći prva generacija osnovaca, koji su svih osam godina pohađali nastavu na hrvatskom jeziku.«

Stanislava Stantić Prčić, članica IO HNV-a zadužena za obrazovanje

NA SJEDNICI ODBORA ZA HRVATE IZVAN HRVATSKE DANA POTPORA DONOŠENJU STRATEGIJE REPUBLIKE HRVATSKE PREMA HRVATSKOJ DIJASPORI

Novi okvir za suradnju i pomaganje

»Strategija će biti okvir za ukupno djelovanje kojim želimo postići veću koordinaciju aktivnosti«, kaže za Hrvatsku riječ predsjednik Odbora za Hrvate izvan Hrvatske dr. Ivan Bagarić * Odbor Vladi RH predlaže da organizira Ured Vlade za Hrvate izvan Hrvatske kao operativno tijelo i Savjet Vlade kojega će činiti predstavnici Hrvata izvan Republike Hrvatske

Piše: Dušica Dulić

Odbor za Hrvate izvan Republike Hrvatske održao je prošloga tjedna, 8. srpnja, tematsku sjednicu pod nazivom »Hrvati izvan Republike Hrvatske – suradnja i obveza« na kojoj je istaknuta potreba za novom strategijom Hrvatske prema hrvatskoj dijaspori. Na sjednici, na kojoj su dijelom bili nazočni i nova predsjednica Vlade Republike Hrvatske Jadranka Kosor te predsjednik Hrvatskoga sabora Luka Bebić, predložen je ustroj posebnog tijela koje bi koordiniralo rad svih državnih institucija koje skrbe o potrebama Hrvata izvan Hrvatske te mogući zakon o odnosu Hrvatske i Hrvata izvan Hrvatske. Ovome su susretu, osim čelnika Vlade i Sabora, državnog tajnika Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Davora Božinovića i članova Odbora, nazočni bili i čelnici brojnih institucija u Hrvatskoj koji se bave i pomažu Hrvatima izvan Hrvatske, poput: Instituta Ivo Pilar, Instituta za povijest, Hrvatske matice iseljenika, Caritasa, Samostalne službe za Hrvate izvan Republike Hrvatske pri Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija, te predstavnici Hrvata iz BiH, među kojima i vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić te banjalučki biskup Franjo Komarica. Na skupu su govorili i mnogi predstavnici hrvatskih iseljenika iz svih krajeva svijeta, koji su iznijeli mnoge prijedloge kako poboljšati veze Republike Hrvatske s iseljeništvom.

Na ovaj susret nisu bili pozvani predstavnici Hrvata iz Srbije.

SUSTAVNIJE, UZ BOLJU KOORDINACIJU

Saborski Odbor za Hrvate izvan Hrvatske postoji godinu dana a na njegovu čelu je dr. Ivan Bagarić, inače saborski zastupnik HDZ-

a, rodom iz Tomislavgrada, BiH, koji za naš list ističe kako se u Hrvatskoj mora promijeniti paradigma o Hrvatima u svijetu, te da je formiranje ovoga Odbora potvrda aktualnih vlasti u Hrvatskoj kako se želi svoj narod u drugim okolnostima, drugim zemljama, »postaviti na neki pijedestal važnosti«.

naše Vlade, pa smo bili u dvojbi hoćemo li uopće organizirati taj sastanak Odbora ili ga, pak, odložiti za jesen. Na kraju smo odlučili održati ga. Znam da je važna ta simbolička uključenost predstavnika Hrvata na tom sastanku, ali na kraju smo organizirali sastanak u sastavu koji vam je poznat. Važan nam je bio cilj. Nismo mi isključili

tucije rade razne poslove, a nitko precizno ne zna što tko od njih radi. Mislim kako bi se trebalo usredotočiti da to djelovanje bude učinkovitije i djelotvornije, a projekti budu kvalitetnije birani, da se prate ishodi tih projekata, da Hrvati izvan Hrvatske budu zastupljeni, ali ne samo preko izabranih zastupnika iz jedinice dijas-

Odbor za Hrvate izvan Hrvatske podržao donošenje Strategije, te organiziranje Ureda i Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH

»Na posljednjem aktualnom satu bivšem sam premijeru Ivi Sanaderu, kao saborski zastupnik, postavio pitanje o uspostavi učinkovitijeg odnosa Hrvatske prema Hrvatima izvan Hrvatske. Sve na svijetu se može poboljšati i unaprijediti pa tako i ti odnosi. Da bismo mi to napravili, moramo imati neki okvir, a to je ta Strategija koju smo najavili. Onda smo išli korak dalje, te smo htjeli uključiti ljude izvana, tj. u planu je bilo uključiti sve predstavnike manjine izvan Hrvatske. Međutim, tada se dogodila kadrovska promjena na vrhu

Hrvate-manjine. Kad uslijedi rad na pripremi Strategije svi će biti uključeni«, kaže o početku ideje o Strategiji predsjednik Odbora za Hrvate izvan Hrvatske Ivan Bagarić, ističući kako je Hrvatska »zemlja u kojoj se dobro živi, koja je magnet za sve druge, pa i za Hrvate izvan Hrvatske, ali da Hrvatskoj nije u interesu da sve Hrvate, pa i ove iz susjednih zemalja, pokupi i dovede u RH«.

»Strategija će biti okvir za ukupno djelovanje kojim želimo postići veću koordinaciju aktivnosti, jer ovoga časa razne insti-

pora. Ja sam zastupnik iz BiH, ja mogu zastupati interese Hrvata iz Srbije, jer su i Hrvati iz Srbije glasovali za mene, ali ne mogu najbolje poznavati vaše probleme. Mi to želimo riješiti tako da se Strategijom postave ciljevi, nositelji i rokovi. Ja se nadam da će Vlada u njezinu okviru formirati dva nova instrumenta, a to su Savjet Vlade RH i Ured Vlade za Hrvate izvan RH. Budući da se u praksi pokazalo kako nema dobre koordinacije među institucijama koje se bave Hrvatima iz Hrvatske, po mom bi mišljenju ključna stvar

bila formirati Ured pri Vladi koji bi koordinirao sve te aktivnosti, bio bi visoko pozicioniran, a ne neka deseta uprava u Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija. Smatram da bi sva sredstva, koja se izdvajaju za Hrvate izvan Hrvatske, bilo dobro staviti na jedno mjesto, centralizirati ih, planski pomagati projekte i tim sredstvima gospodariti manirom dobrog gospodara, a ne da se ne zna tko što radi i pomaže. Drugi bi bio Savjet Vlade za Hrvate izvan Hrvatske. Njegovo bi funkcioniranje i koštalo, ali ne mnogo ako bismo pogasili neka druga tijela koja nisu učinkovita. U Savjet bi ušli predstavnici krovnih hrvatskih institucija iz Mađarske, Srbije, Makedonije i drugih zemalja. On bi okupljao veći broj ljudi, možda do tridesetak, prvenstveno Hrvata iz svijeta, a sazivao bi se jednom ili dva puta godišnje, ali na najvišoj razini, tj. njihove bi susrete sazivao premijer ili ministar vanjskih poslova. Na tim bi se sastancima razgovaralo o problematici tih zajednica, ali iz prve ruke. Ovakvom organizacijom bismo, smatram, dobili na nekim novim elementima. Strategija, s Uredom i Savjetom, zaokružena zakoskim okvirom bila bi veliki korak naprijed i to je razlog ovoga posljednjeg sastanka Odbora«, kaže o planiranim novinama u odnosu prema Hrvatima izvan Hrvatske predsjednik saborskog Odbora za Hrvate izvan Hrvatske dr. Ivan Bagarić.

ZAKLJUČCI S POSLJEDNJE SJEDNICE ODBORA

Na tematskoj sjednici Odbora održanoj 8. srpnja doneseno je i nekoliko zaključaka, koji će, uz kompletan fonografski zapis sa sjednice, biti dostavljeni Vladi Republike Hrvatske kao doprinos izradi Strategije Republike Hrvatske za odnos prema Hrvatima izvan Hrvatske.

Odbor je, u prvome zaključku, podupro odluku o donošenju Strategije RH o Hrvatima izvan Hrvatske s ciljem uspostavljanja učinkovita i djelotvorna odnosa koji će se temeljiti na uzajamnoj, sveobuhvatnoj i sustavnoj potpori na ostvarivanju političke, gospodarske, socijalne, kulturne, znanstvene i svake druge suradnje, a u svrhu ostvarivanja zajedničkih ciljeva. Drugim zaključkom se predlaže Vladi RH da zbog koordinacije svih aktivnosti iz područja uzajamne potpore Hrvatske i

Ivan Bagarić
predsjednik
Odbora za Hrvate
izvan Hrvatske

Hrvata izvan RH, te praćenja njenog unapređenja, organizira Ured Vlade za Hrvate izvan Hrvatske kao operativno tijelo i Savjet Vlade kojega će činiti predstavnici Hrvata izvan Republike Hrvatske. Sukladno Ustavu Republike Hrvatske i međunarodnim propisima, a imajući u vidu specifične potrebe Hrvata izvan RH, Odbor u trećem zaključku potiče Vladu

da u svojoj politici potiče zaštitu hrvatske manjine u svijetu, te potiče punu jednakopravnost i konstitutivnost Hrvata kao suverenog naroda u Bosni i Hercegovini.

POŽELJNE NOVINE

Predsjednik Odbora za Hrvate izvan Hrvatske dr. Ivan Bagarić je u razgovoru za Hrvatsku riječ

pojasnio i neke novine na kojima bi, prema njegovim riječima, trebalo raditi, kako bi se poboljšao položaj Hrvata izvan Hrvatske.

»Mi hoćemo da se Hrvati izvan Hrvatske, koji nemaju hrvatsko državljanstvo, a ima i takvih, ne smatraju strancima u Hrvatskoj. Trebao bi se mijenjati Zakon o strancima, odnosno trebalo bi donijeti Zakon o Hrvatima izvan RH, pa bi u njemu tada stajalo da se etnički pripadnik hrvatskog naroda koji nema hrvatsko državljanstvo – ne smatra strancem u Republici Hrvatskoj. Tako su, recimo, Slovenci riješili ovo pitanje. Neshvatljivo je i da Hrvatska s tolikom dijasporom nema propisano koliko mjesta su hrvatska sveučilišta dužna osigurati svake godine za Hrvate iz dijaspora, a čiji bi studij financirala država Hrvatska. U Hrvatskoj, uz sve to, ne postoji studentska viza, pa dijele kad dođe recimo iz Kanade studirati u Hrvatsku, ono vadi privremene vize na godinu dana, zatim izade van, pa je opet produžava«, pojašnjava Bagarić, koji je do sada, za jednogodišnjeg predsjedavanja Odborom za Hrvate izvan Hrvatske, bio u službenom posjetu Hrvatima u Mađarskoj, Crnoj Gori i Makedoniji.

»Ja osobno nisam bio u Srbiji niti u izravnom kontaktu s tamošnjim Hrvatima, mada sam bio pozivan. Do sada su išli neki drugi iz Samostalne službe za Hrvate izvan RH. Ne kažem da odlazak u Srbiju nije važan, ali to nije presudno, jer mi od uposlenika Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, iz Veleposlanstva i Konzulata, dobivamo informacije o situaciji, aktualnim događanjima i problemima u hrvatskoj zajednici u Srbiji«, kaže Bagarić.

Djelokrug rada Odbora za Hrvate izvan Republike Hrvatske

U djelokrugu ovoga Odbora su poslovi utvrđivanja i praćenja provođenja politike, a u postupku donošenja zakona i drugih propisa ima prava i dužnosti matičnoga radnog tijela u područjima koja se odnose na: pravni i stvarni položaj dijelova hrvatskoga naroda, te hrvatskih manjina u drugim državama i predlaganje mjera za unapređivanje suradnje radi ostvarenja i zaštite prava i očuvanja nacionalnog identiteta, sve oblike međunarodne i druge suradnje, kad je to u interesu Hrvata u susjednim državama i svijetu, kao i s time povezano usmjeravanje financijske potpore, poticanje programa povratka hrvatskih useljenika, te skrb o hrvatskim useljenicima na područja od posebne državne skrbi, inicijative i prijedloge koje podnose Hrvati iz susjednih država i svijeta, održavanje redovitih kontakata s predstavnicima Hrvata izvan Republike Hrvatske, zaštitu prava i interesa hrvatskih državljanika koji žive ili borave u inozemstvu, kao i osiguranje osobite skrbi i zaštite dijelovima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske.

NA MARGINAMA »CROATIA SUMMITA« U DUBROVNIKU RAZGOVARALI LIDERI BOSNE I HERCEGOVINE

BH lideri bez ikakvog dogovora

Lideri nisu uspjeli postići bilo kakav dogovor dijelom i zbog neslaganja Sulejmana Tihića i Milorada Dodika, koji nemaju isto mišljenje o različitim pitanjima, kao ni o tome treba li u ovaj proces uključiti i ostale stranke

Piše: Arijana Beus

Čelnici triju stranaka, sudionici prudskog procesa, predsjednik SNSD-a Milorad Dodik, predsjednik HDZ-a BiH Dragan Čović i čelnik SDA Sulejman Tihić, na »Croatia summitu« održanom u Dubrovniku nisu uspjeli postići bilo kakav dogovor.

Najveća neslaganja su bila između Tihića i Dodika koji nemaju isto mišljenje o različitim pitanjima. Ne slažu se ni oko toga treba li u proces pregovaranja o ključnim procesima u BiH uključiti i ostale stranke ili da se razgovori nastave između samo ove tri stranke.

Naime, iako su na sastanku bili i zamjenik američkog državnog tajnika James Steinberg, američki veleposlanik u BiH Charles English, šef švedske diplomacije Carl Bildt te visoki predstavnik u BiH Valentin Inzko, trojica domaćih lidera nisu dala dobar primjer, te je odlučeno da se idući sastanak organizira što prije.

UKLJUČENJE AMERIKE U RJEŠAVANJE PROBLEMA

Bildt je istaknuo kako BiH ne može s OHR-om ući u Europsku uniju, kazavši kako je BiH već sada ugrozila svoju poziciju u regiji te da joj prijeti opasnost da ostane potpuno izolirana. Sva nezainteresiranost za rješavanje problema BH političara nije promaknula Amerikancima, te je English javno priznao kako će se administracija najjače zemlje na svijetu jače uključiti u rješavanje problema u BiH. To je ono što su Tihić, pa djelomično i Čović, odavno priželjkivali.

Sulejman Tihić ističe kako je, u svijetlu činjenice konstantnih stopiranja reformi iz RS-a, nužno da se SAD aktivno uključi u rješavanje reformi u BiH.

No, Dodik je kategorično odbio takvu mogućnost, kazavši kako vlasništvo nad procesima u BiH mora pripasti domaćim ljudima, a stranci se trebaju konačno povući,

jer nemaju više što tražiti u pitanjima važnim za BiH.

Predsjednik SNSD-a je ponovio da »dok god u BiH postoje strani suci i tužitelji, kao i OHR, BiH nije suverena država, jer ne vlada suvereno svojim prostorom i institucijama«.

A kada je u pitanju rješavanje problema državne imovine, kao jednog od posljednjih uvjeta za završavanje OHR-a, Dodik je upozorio kako netko uporno to ne želi. No, pitanje proširenja sudionika prud-

skog procesa, kako smo već kazali, izazvalo je neslaganja, zbog čega je ovaj sastanak završio bez konkretnih dogovora.

RAZGOVORI SVIH OSAM POLITIČKIH STRANAKA

»Najmanje još po jedan iz RS-a i po jedan iz Federacije. Optimalno rješenje je osmorica. To otežava pregovore, ali olakšava provedbu. Lakše je kad više političkih lidera sudjeluje«, kazao je Tihić. Među-

tim, to je izazvalo rezervirano mišljenje kod Čovića i Dodika.

Dodik je na ovakav prijedlog odgovorio kako razumije da Tihić ima problema unutar bošnjačke političke scene u BiH te da se zbog te činjenice sada ne zna kako dalje nastaviti razgovore. »Tijekom idućeg tjedna bit će jedan sastanak koji bi mogao dati odgovore tko treba biti uključen«, napomenuo je Milorad Dodik. Čović je također odbacio mogućnost uključivanja i ostalih stranaka u ovaj proces, jer misli da se ne radi o dobrom potezu. Stoga je sve nade položio u idući sastanak trojke, kazavši da je to šansa da se krene dalje.

»Ne vidim drugu mogućnost rješenja. Značajno širenje ljudi nije problematično ni kod jednog od nas, ali je u startu procjena da od tih pregovora neće biti ništa«, naglasio je Čović. On je još jednom ponovio kako BiH mora dobiti novi Ustav do konca 2009., jer je to uvjet svih uvjeta i rješenje svih problema u BiH. Zbog toga je zaključeno kako će u četvrtak u Sarajevu doći do ponovnog sastanka prudske trojke i visokog predstavnika, na kojem će se vidjeti dokle se došlo u prudskom procesu.

Prudski proces se nastavlja: Dodik, Čović i Tihić se nisu dogovorili

Skromna samouprava

Piše: dr. sci. Slaven Bačić

Vladin prijedlog Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, koji će se uskoro naći pred zastupnicima republičkoga parlamenta, nastavak je procesa izgradnje sustava manjinskih prava čiji je temelj postavljen Zakonom o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina iz 2002. godine. Unatoč tomu što će tekst Zakona koji će nakon skupštinske rasprave donijeti republički parlament vjerojatno u nekim dijelovima biti drukčiji od teksta prijedloga Zakona (zakonski prijedlog može se preuzeti s internetske stranice Narodne skupštine Republike Srbije www.parlament.sr.gov.yu), čini se da već sada dati mogu neke ocjene budućega Zakona.

ODREDBE O IZBORIMA

U dosadašnjim diskusijama najveću pozornost izazivale su odredbe o izborima nacionalnih vijeća. Iako je u prijedlogu Zakona propisana mogućnost neposrednih izbora, koja nomotehnički gledano predstavlja zanimljivu novinu u izbornome zakonodavstvu Republike Srbije (a odredbe o neposrednim izborima obuhvaćaju skoro polovicu Zakona!), ona će teško moći biti provediva zbog uvjeta da u poseban birački popis svake nacionalne manjine bude upisano »više od 50

posto od ukupnog broja pripadnika nacionalne manjine prema posljednjem popisu stanovništva, umanjeno za 20 posto«. To znači da će izbori za nacionalna vijeća i dalje biti posredni (ili kako ih zakonodavac zove: »putem elektorske skupštine«), što, međutim, ne bi moralo značiti i manju demokratičnost izbora: za razliku od prvih izbora za nacionalna vijeća, čija je pravila propisao Pravilnik o načinu rada skupštine elektora za izbor nacionalnih saveta iz 2002. godine, Zakon može osigurati legalitet izbornoga procesa kroz obvezu sudske ovjere potpisa podrške za elektore, što bi gotovo eliminiralo mogućnost zlorabiranja kod kandidiranja elektora, za razliku dobro poznatih situacija kod izbora prvih nacionalnih vijeća. Međutim, čini se da prijedlog Zakona ne pruža za to dovoljnu garanciju, jer se za razliku od izbornih lista kod neposrednih izbora, kod kojih se u nekoliko članaka jasno zahtjeva da potpisi birača koji podržavaju izbornu listu budu »sudski ovjereni«, kod posrednih izbora nacionalnih vijeća postoji samo jedna dvojbeni odredba kako »potpisi za podršku treba da su ovjereni u skladu s ovim zakonom«, a već u sljedećem članku govori se samo o »popunjenim obrascima za 100 potpisa«, što može stvoriti različita tumačenja, unatoč vladinu obrazloženju prijedloga zastupnicima da će financijska sredstva za provedbu zakona biti potrebna i za ovjeru potpisa elektora.

U domeni elektorskoga predstavljanja, novinu u odnosu na prve izbore predstavlja i izostanak odredbi po kojima svojstvo elektora per se imaju republički i pokrajinski zastupnici te gradski i općinski vijećnici stranaka nacionalnih manjina, već su političke stranke izjednačene s ostalim manjinskim udruženjima i organizacijama, koje daju po jednoga elektora. Čini se da u izostanku ranije odredbe treba tražiti razlog javnog izražavanja nezadovoljstva republičkih

zastupnika Saveza vojvodanskih Mađara, jer će otežati zadržavanje čvrste kontrole ove partije nad manjinskim nacionalnim vijećem. S druge strane, nominalna izlika zakonodavca da je ratio legis toga da se manjinska vijeća oslobode utjecaja političkih stranaka, kontradiktorna je činjenici da ne samo zakonodavac izjednačava manjinska vijeća s republičkim parlamentom kada propisuje da se u svim nereguliranim pitanjima za neposredne izbore primjenjuju »pravila o izboru narodnih zastupnika«, već to potvrđuje i dosadašnji de facto odnos vlasti prema nacionalnim vijećima, ali i dosadašnje djelovanje i ponašanje vijećnika kao narodnih zastupnika, u kojima se oni drže manjinskim parlamentom. Zato se čini da stvarni ratio legis odredbe da zastupnici i vijećnici članovi manjina nisu po automatizmu elektori ipak treba tražiti u pokušaju velikih političkih stranaka da preko svojih manjinskih pripadnika ovladaju manjinskim vijećima, i tako marginaliziraju manjinske stranke u manjinskim vijećima.

ODREDBE O NADLEŽNOSTIMA

Mnogo manje pozornosti, međutim, izazivaju odredbe o nadležnostima nacionalnih vijeća, iako bi one trebale predstavljati bit ovoga zakona. Naime, zasigurno najveći nedostatak Zakona bit će što u sustavu nadležnosti Zakon uglavnom samo preuzima ono što pravno ili faktički već egzistira. To su u najvećem slučaju tek savjetodavne nadležnosti, dakle neobvezujuće odluke, a osim toga mali je broj pitanja gdje su čak i ovakve savjetodavne nadležnosti uopće i ustanovljene. Izlika zakonodavcu za to je izbjegavanje kolizije s drugim propisima, jer bi jačanje nadležnosti manjinskih vijeća rezultiralo promjenom niza drugih propisa, protiv čega su se već izričito izjasnila odnosna mjerodavna ministarstva. Drugim riječima, to znači da od

manjinske samouprave prema ovome Zakonu zasigurno neće biti gotovo ništa. Problemi s aktualnim republičkim ministarstvom obrazovanja to i potvrđuju, jer se legalizira postojeća situacija bolna za školstvo na hrvatskome jeziku: što znači odredba da »ministar nadležan za poslove obrazovanja daje odobrenje za korištenje domaćih ili uvezenih udžbenika na jeziku nacionalne manjine u obrazovno-vaspitnom radu, na prijedlog nacionalnog vijeća«, ako ministar takvo odobrenje ne želi dati, a manjinsko vijeće nema načina da učinkovito zaštiti proklamirano pravo na obrazovanje na materinskome jeziku? Jedini izlazak iz ove situacije bio bi postavljanje manjinskoga zakona, kao jednoga segmenta ljudskih prava, na razinu ustavnoga zakona što bi onda značilo i da zakoni o školstvu, informiranju itd. budu u skladu s nadležnostima manjinskih samouprava, ali političke volje za to u Beogradu ne postoji.

Osim što Zakon o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina dolazi s velikim zakašnjenjem, kao rezultat toga što su manjinska prava pri dnu državne agende, mnogo su problematičnije odredbe o nadležnostima nacionalnih vijeća te posrednim izborima. Naime, Zakon će zasigurno legalizirati već postojeće više nego skromne nadležnosti manjinskih vijeća, dok bi, ukoliko se eksplicitno ne navede uvjet sudske ovjere potpisa osoba koje podržavaju elektore, ponovno mogli biti stvoreni uvjeti za upitnost legaliteta i demokratičnosti elektorskih izbora. Međutim, u praksi će nacionalna vijeća svakako zadržati neformalni status jedinoga partnera domicilne i matične države s manjinskim zajednicama, a zahvaljujući tome te koncentracijom sredstava i moći oko vijeća, borba za političku vlast u vijećima ostat će ključnim političkim ciljem za većinu pripadnika manjinskih elita, dok će implementacija proklamiranih manjinskih prava često biti u drugome planu.

KRUNO LOKOTAR, JEDAN OD NAJPOZNATIJIH KNJIŽEVNIH UREDNIKA U HRVATSKOJ

Živost hrvatske scene događa se unatoč svemu

*Mislim da je hrvatska scena s FAK-om i njegovim posljedicama doživjela preporod *
U obje zemlje je prisutan pad interesa za regionalno, prednjači anglosaksonsko,
globalno, koje postaje bliže od onoga što je doista bliže * Suradnja nije dobra
dok knjige tako teško i tako opterećene raznim davanjima putuju preko granice*

Razgovarao: Davor Bašić Palković

Kako je jedan novinar primjetio, tri su kruna uspjeha Krune Lokotara – Festival alternativne književnosti (FAK), Vedrana Rudan i Renato Baretić. Naime, Lokotar je bio selektor i voditelj FAK-ovskih nastupa, plasirao je prvijenac Rudanove »Uho, grlo, nož« te »otkrio« Baretića kao romanopisca. Izdavački pothvati donijeli su mu dva »Kiklopa«, titule urednika godine, što ga čini jednim od najpoznatijih književnih urednika u Hrvatskoj.

Etabliiran kao voditelj književnih promocija i okupljanja, Lokotar se u toj dužnosti našao i u lipnju ove godine na trodnevnom festivalu »Krokodil« (Književno Regionalno Okupljanje Koje Otklanja Dosadu I Letargiju) održanom u Beogradu. U intervjuu za naš tjednik Lokotar govori o suradnji pisaca i tržištu knjiga u regiji, novim imena hrvatske scene,

te evocira svoje uspomene na čuveni FAK.

HR: Bili ste jedan od voditelja na festivalu pisaca »Krokodil« u Beogradu. Je li »Krokodil«, što je na neki način imao za ideju, uspio oživiti atmosferu i duh čuvenog FAK-a?

»Krokodil« se na neki način nastavlja na stečevine FAK-a, ali nema namjeru reanimirati taj nego potaknuti novi, možda sličan duh. Druga su ovo vremena, drugi autori, stariji su i voditelji i autori, umorniji i razočaraniji, iza nekih autora iza kojih sam stajao tijekom FAK-a danas ne bih mogao stati, niti ih s tadašnjim oduševljenjem predstavljati. Nešto od oduševljenja koje je pratilo rani FAK sam primijetio kod nekih mladih sudionika koji se, naprosto, nisu mogli razići, baš kao ni FAK-ovci prije deset

godina, nakon prvog, osječkog, FAK-a. Da se »Krokodil« održao na otvorenom, onda bi se moglo lakše i švrljati uokolo po zelenilu, i čavrljati kada se publika umori od gustog i bogatog programa mogla bi predahnuti ne ometajući druge, i popiti pa se deinhibirati, i zapaliti cigaretu, ali ovako je u svemu tome bila onemogućena, budući da se festival održao u kinodvorani Muzeja »25. maj«. Već tu nastaje bitna razlika prema prostorima u kojima se ultimativno održavao FAK, a koji su poticali i razuzdaniju i neposredniju atmosferu. No, da ste vidjeli nastupe, recimo: Betona, Emira Imamovića Pirkea, Nade Gašić, Vladimira Arsenijevića, Maše Kolanović, konačno, genijalne »Melodije Bljeska i Oluje« Predraga Lucića i Borisa Dežulovića, koje su započele himnom »Hej, kreteni«, uvidjeli bi da za odlične nastupe nije pre-

sudna ni cigareta ni čaša, dapače, da se u tim trenucima zaboravlja i na cigaretu i na čašu, i na vrijeme i na prostor.

HR: Pojedini umjetnici i kulturni djelatnici, ali i najviši državni dužnosnici s obiju strana, kulturnu suradnju Srbije i Hrvatske ocjenjuju dobrom. Kako Vi, s područja izdavaštva i književnog tržišta, gledate na ovo pitanje?

To su floskule. Suradnja nije dobra dok knjige tako teško i tako opterećene raznim davanjima putuju preko granice. Načelno me međudržavna suradnja zanima u mjeri u kojoj omogućuje suradnju ljudi, ostvarivanje projekata, ništa apstraktno me tu ne zanima. Kultura je živa stvar, koja bitno ovisi o prosvjeti, o školstvu, a pogledajte malo udžbenike: tu se radi na udaljavanju, identiteti se grade na drugosti po svaku cijenu, manje ili više tihom demoniziranju Drugih. Ne zanimaju me države, čita se ljudima, onima koji razumiju dobru književnost, publici. Na državama je da tu komunikaciju ne otežavaju, a nisam siguran da nije tako.

HR: Kakva je situacija glede objavljivanja knjiga srpskih pisaca od strane hrvatskih izdavača i obratno u novije vrijeme nakon rata? Koja »strana« u navedenom prednjači?

Već to što se knjige ne uvoze, nego licencno objavljuju, zapravo prepakiraju, je glupo. Doduše, postoji ekonomska razlika koju se ne može ignorirati, hrvatske knjige su skuplje od srpskih, pa je to dijelom nužno. Drugi dio te nakradne nužnosti sastoji se u tome što bilo koja knjiga bez promotivnog guranja po medijima ne dolazi do publike, a to joj je, ipak, smisao, pa u slučaju licencne objave izdavač i učini nešto za knjigu, dok u slučaju uvoza ona zapadne na pretrpane police i ondje čeka rasprodaju.

Mislim da srpski izdavači više objavljuju hrvatske autore, negoli obratno, premda se i u Hrvatskoj sve više regionalnih pisaca objavljuje, pogotovo premijerno bosanskih i crnogorskih – jer njihova tržišta su potpuno malena i devastirana, za razliku od srpskog. Knjige Borisa Dežulovića, Vedrane Rudan i Miljenka Jergovića su u Srbiji dobro zamijećene, dok su u Hrvatskoj najprisutniji Vladimir Arsenijević i, u novije vrijeme, Srđan Valjarević. No, u obje zemlje je prisutan pad interesa za regionalno, prednjači anglosaksonsko,

globalno, koje postaje bliže od onoga što je doista bliže, kolikogod se udaljilo zadnjih 20-ak godina. Pretpostavljam da je slabiji interes za srpske pisce posljedica rata te činjenice da se publika zainteresirana za regionalne autore raspršila na veći broj naslova.

HR: U Srbiji postoji nemali broj kritičara koji tvrde da je novija hrvatska književna scena kvalitetnija od srpske. Ako se slažete s ovom tvrdnjom, što je, po Vašem mišljenju, razlog takvoj vrsti dominacije književnosti koja dolazi iz Hrvatske?

Hrvatska scena je iznimno živahna, trenutno živahnija od srpske, kaže *Teofil Pančić*, jedan od rijetkih kritičara koji prati obje scene. Osobno se ne osjećam dovoljno upućenim da dajem sud o cijelosti srpske književne scene, ali također mislim da je hrvatska scena s FAK-om i njegovim posljedicama doživjela preporod. Hrvatska književnost se i brže osuvremenila, pokušala široko shvaćenim neorealističkim inačicama zgrabiti traumatični aktualitet, dok je srpska dosta dugo prežvakavala postmodernizam i više se bavila sobom, zbiljom teksta kao jedinom mogućom, negoli tzv. pukom zbiljom – ovo govorim vrlo uprošćeno – kao da je držala do elitističke pozicije, kao da se samozadovoljno pomirila s vlastitim getom.

Život hrvatske scene događa se unatoč svemu: unatoč tome što je od svih kulturnih segmenata izdavaštvo najviše bačeno na tržište – za razliku od kazališta ili filma, recimo – unatoč tome što se medijski prostor za književnost sužava, smanjuje i debilizira, što se u njega sve više uvaljuje klijentelizam i estrada koja, usput, nije ni sluga dobroj staroj estradi, unatoč tome što u Hrvatskoj kronično manjka refleksije književnosti, od kritike do utjecajnih časopisa ili siteova – e tu je Srbija sa svojim časopisima i kulturnim rubrikama daleko naprijed, od »Betona« nadalje.

Opet, u ukupnosti je Hrvatska daleko sredenija zemlja od Srbije – više politički, manje kulturpolitički – minimalne institucionalne podrške postoje, nekakve simbolične potpore i otkupi za knjige, ali to se radi na način potpuno nakaradan i klijentelistički, preferira se muzealizacija i opskurniji tradicionalizam, kada vidim koliko se novca prosipa na budalaštine i roditeljske dođe mi da vrisnem: »Korupcija!«.

HR: Kako danas, s ove distance, gledate na FAK (Festival »A« književnosti), koji je funkcionirao od 2000. do 2003. godine uspio proslaviti autore poput Zorana Ferića, Ante Tomića, Ede Popovića, Stanka Andrića...?

Da je FAK dao vjetra u leđa mnogim autorima to je istina, putem FAK-a su mnogi postali medijski prepoznatljivi, što ne znači da im to ne bi uspjelo nekim drugim, vjerojatno tegobnijim, načinom. Na to su svi koji su u FAK-u sudjelovali, valjda, ponosni, cijela jedna scena se u to doba zakotrljala i našla svoj put do medija i do čitatelja.

Već dugo ne razmišljam o FAK-u. U okviru FAK-a sam svoje zdušno i iskreno odradio kao selektor (s *Nenadom Rizvanovićem* i *Borivojem Radakovićem*), kao voditelj i režiser nastupa, urednik knjiga, pokretač nekih od projekata itd... Stjecajem okolnosti, kao najprisutniji na »stageu«, kao onaj koji je udario temeljni ton, atmosferu i ritam cijelog FAK-a, koji se neprestano izlagao i reskirao – izgleda

tekstu lažucka, malo kadi, malo titra, pa onda vrijeđa, kako to on već opsesivno i radi. Čak me je optužio i za nacionalizam, vjerojatno da skrene pažnju s teških i argumentiranih optužbi za vlastiti nacionalizam, koje mu je nedavno u »Vremenu« uputio *Velimir Visković* služeći se pri tom, ah nevolje, citatima iz raznih Jergovićevih tekstova. Bosanci bi na to rekli: »O sebi se zabavio«.

HR: Jedan od ciljeva prije nešto više od godinu dana pokrenute biblioteke KaLibar u okviru Algoritma, bio je izvesti hrvatsku književnost i autore u Europu. Prema vlastitom mišljenju, koliko ste uspjeli u tome?

Moram vas demantirati, jer to nije bio cilj biblioteke KaLibar, premda ne bih imao ništa protiv toga. No, ja nisam književni agent, nego samo urednik, tek usput, kada sam u prilici, mogu ponuditi knjige nekih

književnost, ponuditi autoru dobru uslugu, od rada na tekstu do promocije, a posebna su mu strast neafirmirani autori. Na taj način i ja umirujem svoju otuđenost od segmentarnog rada, sudjelujem obrtnički od početka do kraja – a najsretniji sam kada najmanje sudjelujem, kada je sve tako posloženo, kao u nedavnoj objavi Lucijeve Čitanke iz nastranih književnosti »Sun Tzu na prozorčiću« – u razgovoru o tekstu i eventualnim doradama, opremi knjige, medijskom lansiranju, promoviranju. Autor i ja pokušavamo nekako pripremiti i medijsku recepciju, a da se sama knjiga ne banalizira i ne profanira, smjestiti tekst u kontekst, zaštititi ga koliko je moguće od zloupotreba svih vrsta. Najljepši dio ovog posla, a ja ne uspijevam za sebe zamisliti bolji posao, je ipak razgovor o tekstu. Sve ostalo je sporedno, ali neophodno, naporno i slatko; putovanja, promocije, druženja. Naravno, ideja je uvijek više nego kapaciteta,

da je to neke živciralo – postao sam zaštitni znak »livea«, premda je FAK bio kolektivno autorstvo, d.o.o., ali o dionicama u tom projektu je meni neukusno raspravljati. Ako nekoga zanima tko je što radio i koliko pridonio – neka pita.

No, očito je da FAK opet, sada kada mu se bliži 10-godišnjica, još uznemiruje duhove, da je nekima stalo do mono-revizije, zasluga za narod i književnost, valjda ordenja, nemam pojma. Miljenko Jergović, daleko najmoćniji hrvatski novinar i urednik iz sjene, nedavno je napisao tekst kojim pokušava moju ulogu minimalizirati, okriviti me za raspad FAK-a i istaknuti ulogu svog urednika i prijatelja *Nenada Rizvanovića* u FAK-u, pa u tom

od 30-ak autora kojima imam sreću biti urednik drugim izdavačima. Danas u KaLibru premijerno objavljuju *Vladimir Arsenijević*, *Andrej Nikolaidis*, *Renato Baretić*, *Emir Imamović Pirke*, *Dejan Šorak*, *Nada Gašić*, *Olja Savičević Ivančević*, *Ivan Vidić*, *Nihad Hasanović*, *Nenad Stipanić*... a u okvirima biblioteke poezije »Na vrh jezika« *Predrag Lucić*, *Marko Pogačar*... Ono što me veseli jest to što dosta već afirmiranih autora želi objavljivati u ovim bibliotekama, ali još nije vrijeme da s njihovim imenima idem u javnost. U svakom slučaju, to što autori samo pristižu, što ne odlaze, shvaćam kao kompliment i razlog obostranom zadovoljstvu.

KaLibar želi objavljivati dobru

refleksija redovito slabija nego što bismo htjeli, iskrivljenija, nebitno u njoj preskače bitno, ali bez vjere da ne radimo samo za sadašnjost, nego i za budućnost, ovaj posao bi bio nepodnošljiv. Prva knjiga na koju sam se urednički potpisao, »Možeš pljunuti onoga tko bude pitao za nas« *Roberta Perišića*, upravo je doživjela reizdanje povodom 10-godišnjice prve objave. Bilo je dirljivo vidjeti koliko ljudi je došlo na promociju, kolikima je nešto značila, a odreda su to bili neki novi, već poodrasli, klinci, nikoga iz generacije, nikoga od likova te knjige tu nije bilo. Na neki način to mi je bilo još draže, vidio sam da se taj rad isplatio.

U LJUTOVU POKRAJ SUBOTICE ODRŽANO 42. PO REDU »TAKMIČENJE RISARA«

Očuvanje slike prošlih vremena

Pobjednički par čine risar Marinko Kujundžić iz Subotice i risaruša Ruža Juhas iz Ljutova, dok su najbolji u kategoriji mladih kosaca Željko Ivković i Snežana Orčić * Natjecanje risara i ove je godine održano u sjeni problema koji na ovim prostorima tradicionalno prate poljoprivredu

Piše: Zvonimir Perušić

Ni kiša koja je padala sve do pred jutro nije uspjela poremetiti jedno od najzanimljivijih događanja subotičke Dužijance – »Takmičenje risara«. Iako su mnogi koji su željeli doći ostali kod kuće bojeći se lošeg vremena na otvorenom, i ovogodišnje natjecanje pratilo je više stotina ljudi odanih tradiciji i očuvanju slike prošlih vremena.

Natjecanje je održano u subotu, 11. srpnja, u Ljutovu, na polju domaćina Josipa Mačkovića, tik uz cestu prema Tavankutu. U konkurenciji 37 parova ovogodišnji pobjednici su Marinko Kujundžić iz Subotice i Ruža Juhas iz Ljutova, dok su drugo i treće mjesto zauzeli Perica Tikvicki i Emera Poljaković, te Saša Savić i Goran Slavković iz Belosavaca. U kategoriji mladih risara natjecalo se 15 parova, prvo je mjesto pripalo Željku Ivkoviću i Snežani Orčić, a njima su odmah uz bok bili Perica Moravčić i Ivana Stantić te Branislav Kujundžić i Sandra Dulić.

RISARSKI RUČAK I NATJECANJE

Natjecanje risara i ove je godine održano u sjeni problema koji na

ovim prostorima neizostavno prate poljoprivredu. Osim ekonomske krize i niske otkupne cijene pšenice, ljetos su i obilne kiše ugrozile poslovanje onih koji su cijeli svoj radni vijek i život posvetili proizvodnji hrane. Zbog toga uzvanici, a prije svih ministar poljoprivrede Saša Dragin, u subotu nisu bili na Ljutovu samo kako bi promatrali natjecanje i sudjelovali u slavlju, nego i da bi razgovarali s poljoprivrednicima i objašnjavali im što sve država radi na poboljšanju situacije, koja nimalo nije zavidna.

Osim natjecateljskog dijela, za sve nazočne najznačajniji događaj svakako je bio risarski ručak (doručak). Sjedeći za improviziranom trpezom, na balama slame, svi su posjetitelji imali prigodu dobro se najesti slanine od mangelice, kiseline, domaćeg kruha i luka. Takav se kaloričan doručak, koji »dugo drži«, u vrijeme kada se sve radilo ručno, služio risarima na početku teškog i dugog radnog dana. Jak doručak i u ovu se subotu zalijevao svježom bunarskom vodom koju su u čupovima donosile djevojke u bunjevačkom ruhu.

Prije »pravog« natjecanja risara svoje su umijeće u košenju žita već po običaju oprobali i uzva-

nici, među kojima su bili: gradonačelnik Subotice Saša Vučinić, njegov zamjenik Pero Horvacki, zamjenik predsjednika Skupštine Grada Subotice Slavko Parać, načelnik Sjevernobačkog okruga

Ris i na platnima

Manifestaciju natjecanja risara svojim su sudjelovanjem obogatili neumorni članovi Likovnog odjela HKC-a »Bunjevačko kolo« iz Subotice. Skriveni pod šatrom, 25 slikara-amatera stvaralo je u različitim likovnim tehnikama na temu risa. Nastale radove mogli su vidjeti i posjetitelji natjecanja risara.

Zoran Prčić, načelnik Šumadijskog okruga Zoran Rajević, konzul Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici Anto Franjić, te glavni organizator Dužijance Davor Dulić. Ovaj posljednji u ovoj se disciplini pokazao najboljim.

Natjecatelja je bilo, čini se, više nego ikad ranije. Došli su s raznih strana – iz Hrvatske, Mađarske i

Makedonije, a od domaćih – iz Bačke, Banata, Šumadije.

TITULA OSTAJE U OBITELJI KUJUNDŽIĆ

Najbolji kosac za 2009. godinu, Marinko Kujundžić iz Subotice, na »risarskom tronu« zamijenio je svog oca Stipana, godinama neprikosnovenog na »Takmičenju risara«. Marinko Kujundžić i njegova risaruša Ruža Juhas svoju su parcelu pokosili i počistili brže i urednije od svih ostalih, za 30 minuta i 14 sekundi. Tako je barem izmjerio sudački kolegij.

»Bilo je prilično teško, ne mogu reći da nije bilo teško, jer su domaćini othranili ovo žito tako da posljednjih godina nije videno ovako veliko«, kaže Marinko Kujundžić. »Baš je bilo prvoklasno žito, imalo se što raditi. A Bog nam je podario i lijepo vrijeme i sunce je upeklo, baš je bilo žestoko, ali izgurali smo.«

Marinko Kujundžić je na natjecanjima risara kositi počeo u mlađoj kategoriji 1996. godine, a u stariju kategoriju prešao je 2001.

»Posljednje tri godine nisam sudjelovao, jer sam bio odsutan preko ljeta. Nadam se da ću biti tu i iduće godine, ako ne budem radio u inozemstvu. Mora netko naslijediti oca Stipana. On je odlučio povući se još prije tri godine, ali s obzirom da sam ja bio odsutan, ostao je u natjecanju, eto, čisto da bude netko od Kujundžićevih.

Kada je natjecanje završeno i kada su pobjednici već bili poznati, prikazan je rad originalnih starih strojeva – vršalice, kosačice i traktora, koji su u vlasništvu Hrvatskog kulturnog centra »Bunjevačko kolo«.

Mnoštvo štandova, na kojima su uglavnom prodavani proizvodi od slame i suveniri vezani uz Dužijancu, okruživali su skoro cijelu polovicu Mačkovićeve njive, no najviše se svijeta ipak skupilo pod šatrama, gdje se nije točila samo voda, kako i jest red.

SAŠA VUČINIĆ, GRADONAČELNIK SUBOTICE

Dužijanca je mjesto gdje svi trebamo biti na okupu

Kako Vam se čini ovogodišnje natjecanje risara?

Vidim da je više gostiju ove godine, pa i prošle, tu su gosti iz Šumadije, Makedonije. Očito je da će ovo risarsko natjecanje možda biti neko neslužbeno državno prvenstvo u ovoj vrsti kosidbe. A tu su ljudi iskusni, vidim da je do sada uvjerljivi pobjednik na svim natjecanjima u regiji, Stipan Kujundžić, ove godine odustao od natjecanja, kako bi pružio šansu nekim mlađim ljudima, koji će možda u njegovom odsustvu donijeti pobjedu sebi i svojoj risaruši.

Vidimo kako su tu kao službeni gosti i predstavnici Bunjevaca. Dešava se tu nešto?

To je bila ideja koju sam dao za obje zajednice, da međusobne probleme, koji očito postoje, rješavamo u dijalogu. S druge strane, to je i poziv da se Dužijanca zajednički obilježi i da Dužijanca bude mjesto natjecanja i mjesto proslave žetve, gdje će i jedni i drugi biti na okupu. Žao mi je što u krugovima obiju zajednica ima ljudi koji se s tim ne slažu. Mislim da je previše drugih prilika i previše drugih razloga za eventualno izlaganje svojih stavova

na temu Bunjevci – Hrvati, jer Dužijanca je manifestacija koju jednako osjećaju svojom i svi oni drugi ljudi koji žuljevitim rukama svoj kruh zarađuju na njivama ili na nekoj drugoj parceli, gdje kose svoju ljetinu i to je praznik koji jest originalno iz ovog podneblja, ali koji, mislim, potpuno svi osjećaju kao svoj.

Kako inače teče priprema cjelokupne Dužijance? Vi niste organizacijski predsjednik, ali Grad stoji iza ove manifestacije, odnosno, ovo jest gradska manifestacija.

Organizacija je prepuštena ljudima koji su mladost imali, a sad su već stekli i iskustvo, i ljudi u »Bunjevačkom kolu« to doista, čini mi se, sjajno rade. Sve je bolja i logistika za ovo natjecanje, sve je bolja logistika i za središnju proslavu Dužijance i to pokazuje ozbiljnu ambiciju da ovo preraste okvire ne samo jedne etničke zajednice, nego i grada, i ovo polako postaje, a i gosti koji dolaze iz različitih krajeva bivše Jugoslavije to pokazuju, svetkovina koju svi slave i koja može biti jedan od brendova ovog grada u smislu poziva ljudima da dođu i upoznaju etno motive ovog grada.

Znači, možemo očekivati da Hrvatski kulturni centar »Bunjevačko kolo« i dalje organizira Dužijancu?

Ja mislim da oni to dobro rade.

Z. P.

Zdravica: Saša Vučinić,
Davor Dulić
i Josip Mačković
sa suprugom Maricom

DAVOR DULIĆ, PREDSEDNIK ORGANIZACIJSKOG ODBORA DUŽIJANCE

Politikantstvo umara

Kako je protekao dan natjecanja risara na Ljutovu?

Sve je prošlo u dobrom redu, bez obzira što smo imali dosta organizacijskih problema zbog kiše koja je padala prethodni dan, pa su neke stvari kasnile. Žao mi je, mislim da je upravo zbog kiše došla samo polovica ljudi od onih koji su planirali doći, do jutra se zapravo nije znalo hoće li ona padati ili neće. To mi je, kao organizatoru, žao. Ali, s druge strane sam zadovoljan, svi su dobro raspoloženi i za sada sve teče u redu. Imamo novih sudionika, tu su, maleni, tu su članovi

bunjevačke zajednice, odnosno Bunjevačke matice, tu su kosci iz Makedonije, Šumadije, tu su novi kosci iz Banata, iz Valpova, koji do sada nisu dolazili. Imamo i novih protokolarnih gostiju koji su ove godine došli po prvi put i oduševili se. Stvarno ima puno novih lica i mislim da ćemo se u tom trendu i razvijati, pogotovo što nam ide stota obljetnica Dužijance, ovo je 98. Nadamo se da će za stotu biti i stotinu kosaca, a vjerujem i bar toliko novih lica.

Sad smo negdje na polovici cjelokupne manifestacije Dužijance.

Kako se sve to skupa odvija?

Dužijanca je specifična manifestacija i toga su svi svjesni. Ona je gabaritno ogromna, dugo traje i ima velike razlike unutar sebe po pitanju događanja – duhovnih, sportskih, etnografskih, festivalskih itd. Organizirali je mi ili ne, ona će se svakako dogoditi sama po sebi, jer to je jednostavno u narodu ukorijenjeni običaj i ona ima toliko energije u sebi, tako da će ona uvijek postojati, u većem ili manjem obujmu. To nije upitno. Mi se trudimo veću pozornost dati detaljima, da se stvarno vidi

kako su svi dobrodošli i da imamo svašta u ponudi. Naravno da sve pripada ovom podneblju i narodu koji je stvorio Dužijancu.

S druge strane, Dužijanca postaje radikalno problematična za nas koji je organiziramo, zbog ogromnih pokušaja da se ona ispolitizira. Ljudi koji zagovaraju tu istu manifestaciju danas nisu ovdje, niti znaju što je Dužijanca, po njihovim izjavama se to i vidi i cijelo to politikantstvo vezano uz ovako predivnu manifestaciju prvo je iritiralo, a danas pravi velike poteškoće – organizacijske, umara, skreće pozornost, troši energiju na neke druge stvari.

Što je još ostalo do velike povorke i središnje manifestacije?

Ostale su seoske dužijance, izložbe, ukrašavanje grada, tamburaška večer, koncert Zvonka Bogdana, risarska večer i naravno velika povorka, tj. euharistijsko slavlje i predaja kruha gradonačelniku.

BRANKO HORVAT, PREDSDJEDNIK HRVATSKOG NACIONALNOG VIJEĆA

»Zadovoljan sam što se ova naša tradicija održava i nastavlja i da svi skupa možemo pridonijeti da se ovaj lijep običaj očuva i bude dostupan svim ljudima koji znaju cijeniti prave vrijednosti«, izjavio je za HR predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća Branko Horvat.

Komentirajući nazočnost jednog krila bunjevačke zajednice na natjecanju risara, Horvat je rekao:

»Mogu reći da je to dobro i vjerujem da je ovo prvi korak u približavanju Bunjevaca svom narodu i ja to tako vidim. Neka su oni nama dobrodošli, a mi znamo svoj put i svoje mjesto u miljeu u kojem živimo.«

IVAN SEDLAK, PREDSDJEDNIK BUNJEVAČKE MATICE

»Promjene koje postoje vidimo pozitivno«, kaže za HR predsjednik Bunjevačke matice *Ivan Sedlak*. »Vidimo kako se određeni naponi da Dužijanca bude općebunjevačka počinju makar za korak ostvarivati. Da bude općebunjevačka i da bude općebunjevački praznik, bez obzira na razna opredjeljenja. Mislim da to treba biti općenarodni praznik svih Bunjevaca, bez obzira tko se kako opredjeljuje. I ja sad vidim jedan korak, jedan napredak u tom smjeru. Mislim da će to biti iz godine u godinu tako, kako, vjerujem, svi želimo, znači da Dužijanca bude masovna, da bude općeprihvaćena, da bude ono što smo svi željeli. Isto osjećamo, jer smo u suštini jedan narod.«

BRANKO FRANCIŠKOVIĆ, PREDSDJEDNIK BUNJEVAČKE STRANKE VOJVODINE I GRADSKI VIJEĆNIK

»Meni je drago što vidimo masovni posjet gostiju, a i samih sudionika«, kaže za HR predsjednik Bunjevačke stranke Vojvodine i gradski vijećnik Branko Francišković. »Ako mogu tako tumačiti, a mislim da mogu, između ostalog, za to je razlog i to što smo ove godine bez obzira na sve poteškoće uspjeli da ova manifestacija dobije karakteristiku žetvenih svečanosti Bunjevaca, što znači da smo ipak proširili krug interesenata za ovu manifestaciju i da su došli i oni ljudi koji možda ranije iz raznih okolnosti nisu željeli doći. Ove su godine došli. To se sad očituje i u ovako masovnom posjetu.

Mislim da smo napravili jedan fini korak, iako, ako tako možemo reći, nisu prevladani svi nesporazumi. Međutim, mora nešto biti početni korak. Mi smo smatrali, ne samo mi nego zajednički, da ova manifestacija ima zajedničko obilježje i može omogućiti da krenemo jedni prema drugima.«

Mali risar

PERO HORVACKI, ZAMJENIK
GRADONAČELNIKA SUBOTICE

Moglo je biti više svijeta

»Ovo je velika, ozbiljna manifestacija, a slijed događaja je i ove godine bio kao i do sada, što je sasvim u redu«, kaže za HR zamjenik gradonačelnika Subotice *Pero Horvacki*. »Nekako imam dojam da je prisutnih bilo manje nego prošle godine, a i gostiju. Prošle godine je i iz gradske uprave bilo 'malo šarenije', a i iz Ministarstva. Tu je i utjecaj krize, a i nejasni odnosi unutar poljoprivrede su se ogleдали. Moguće je da su i vremenski uvjeti smetali, možda se netko kolebao, ali je na sreću na kraju vrijeme bilo izuzetno.«

Na pitanje kako komentira službeni nazočnost predstavnika Bunjevaca, Horvacki kaže:

»To što su njih dvoje-troje na Ljutovu bili službeno ja nisam doživio nekako posebno. U tome nisam vidio neku suštinsku razliku.«

SAŠA DRAGIN, MINISTAR POLJOPRIVREDE

Cijena žita mora porasti

»Volio bih da mogu reći kako je cijena žita ove godine nešto veća«, rekao je novinari na Ljutovu srbijanski ministar poljoprivrede Saša Dragin. »Volio bih i da oni koji kupuju žito razmisle o tome da će im seljaci trebati i iduće godine. Ipak su u to žito uloženi i trud i muka i neka malo razmišljaju o tome da od ovoga ljudi žive.«

Na konstataciju kako ni vrijeme ove godine nije išlo naruku poljoprivrednicima, ministar je odgovorio: »Ove je godine doista bilo puno kiše. S druge strane, prinos ipak nije tako nizak, jer uglavnom su to bili pljuskovi i rod će biti za oko 15 posto manji nego što bi bio inače. Dakle, kvaliteta nije toliko loša.«

Dragin smatra važnim napomenuti kako se i pokraj ekonomske krize poljoprivrednicima pokušava maksimalno pomoći.

ske krize mogla uraditi. Ali, imamo obećanje direktora Robnih rezervi da će sad izaći i s razmjenom žita za gnojivo, odnosno sjemena za jesensku sjetvu i to je dodatna količina. Mislim da je i to dobar posao.«

Ministarstvo je pokrenulo i novu liniju kupovine mehanizacije prema kojoj se poljoprivrednicima omogućava da 50 posto cijene plate u žitu i to im se računa 3 dinara više nego što je na produktnoj burzi.

»Znači, ako danas kupujete žito računat će vam se 14 dinara, što je već isplativije«, kaže ministar Dragin. »Ono što Ministarstvo još radi jest da je za jesensku sjetvu pokrenulo akciju za subvencioniranje gnojiva i to tako da će svi domaći proizvođači, ukoliko zadrže cijene od srpnja, po toni dobivati 100 eura od Ministarstva. Faktički, poljoprivrednik će u Srbiji dobivati gnojivo po cijeni od srpnja, umanjeno za 100 eura. To defini-

nicu stavlja u javno skladište, tamo dobije potvrdu o uskladištenju, na osnovi te potvrde dobije kredit od banke po cijeni od 3 posto kamate na godišnjoj razini, što je upola manje čak i od inflacije. Na takav način, s tim novcem koji poljoprivrednik dobije, a залог je znači pšenica, nije hipoteka na kuću ili zemlju, može čekati priliku koja je dobra i tada prodati pšenicu, znači kad cijena ode gore. A to se mora dogoditi, jer ova sadašnja cijena je najniža u protekle tri godine. Ta javna skladišta su u Pančevu, Zrenjaninu, Somboru, Bačkoj Topoli i Apatinu, a gledat ćemo još neko otvoriti, ukoliko to bude bilo moguće. To je tih pet skladišta. Jako je bitno da ta skladišta imaju aparat za mjerenje količine proteina u zrnu i, naravno, to nisu silosi koji imaju problem sa zaduženjem. Za ljude koji žive u okolici Subotice mogu reći kako je i pokraj prvih strahova

Saša Dragin

trebalo bi«, koja uvijek znaju što bi trebalo uraditi i predlažu ne znam kakvu cijenu, a i oni sami znaju da je to nemoguće. Kad ih pitam – a kako vi to mislite da mi sad trebamo odrediti cijenu, tko je taj koji će reći, e to je referentna cijena, kad se cijena formira na tržištu, oni kažu, pa znamo mi to, ali to je iz političkih razloga. Zašto ti koji to govore, kada otkupljuju proizvodnju preko zadruge seljaku plaćaju 8-9 dinara za pšenicu, a istu tu pšenicu prodaju za 11 dinara preko produktne burze. Zašto onda i oni ne budu poštteni pa prodaju i kupuju po onoj cijeni za koju misle da treba biti? To su ljudi koji ne misle dobro našoj poljoprivredi. Oni bi trebali preispitati svoje moralno stajalište, a i o tome hoće li im poljoprivrednici trebati i iduće godine.«

Na natjecanju risara, u okviru Dužijance, Saša Dragin je bio drugi put:

»Od kada sam u svojoj 14. godini upisao Poljoprivrednu školu, od tada sam u poljoprivredi. Kada sam ovdje došao prošle godine, gledam oko sebe, svi namršteni, ozbiljni, oštre kose, rekoh, ovi znaju da sam tek nekoliko dana prije postao ministar. Krenuo sam kositi, a kad sam se okrenuo vidio sam kako su svi ostali kosci zaostali na polovicama. Rekli su mi da sam kosio kao da je kombajn prošao. Tako sam sad došao izvan konkurencije, samo gledati. Jako je lijepo što ova tradicija još postoji. I jako je bitno da to sačuvamo. To je ono što čini Vojvodinu. Raznolikost nacija, vjera. Devedesete godine su bile istinu strašne na Balkanu, jedino ovdje nije bilo velikih problema. Svi i dalje žive zajedno, svi jedni druge poštuju. Mi imamo jednu veliku prednost. Kod nas svi idu na dva Božića, svi idu na dva Uskrsa, imamo i slave, toliko lijepih običaja i kad bi me netko pitao, najiskrenije, ni s kim se ne bih mijenjao i uvijek bih ostao ovdje, kod nas u Vojvodini.«

Z. P.

Risarski ručak

»Subvencija od 12.000 dinara po hektaru kreće već ovog mjeseca. Ono što je također važno to je da su Robne rezerve napravile napor da otkupe 65.000 tona žita. Još jedna opaska, ovo je prvi put da se kupuje od seljaka, jer dosad su Robne rezerve uvijek kupovale od velikih sustava, kupovale od jednog ili drugog velikog prodavca, od ovih što su privatizirali društvena poduzeća. To bi žito ionako išlo na tržište i ništa ne bismo time dobili. Možda je ovo nedovoljno, ali je najviše što je država u ovom trenutku ekonom-

tivno pomaže u ovom trenutku. Ministarstvo poljoprivrede je na svim otkupnim mjestima postavilo inspektore i ukoliko netko ima neki problem, neka slobodno nazove Generalni inspektorat i za pola sata do sat vremena dolazi inspektor, kako bismo zaštitili poljoprivrednike.«

Svim poljoprivrednicima Saša Dragin predlaže skladištenje pšenice u javnim skladištima, kojih za sada ima pet u Vojvodini.

»Najjednostavnije rečeno, to znači da poljoprivrednik svoju pše-

Fidelinka ipak otvorila kapije, dio silosa je zakupljen.«

Cijena pšenice je ipak bila središnja tema svih razgovora novinara s ministrom Draginom u Ljutovu.

»Ja bih volio da mogu reći kako je cijena pšenice veća, međutim vi znate da je cijena ista u cijeloj regiji. Prije nekoliko dana bio sam s mađarskim ministrom poljoprivrede i tamo je isti problem i s cijenom i s kišom kao i ovdje, slično je i u Rumunjskoj i Hrvatskoj. Dakle, sve nas to regionalno tišti, ali ono što meni najviše smeta to su »gospoda

JESU LI PSI I MAČKE LUTALICE PROBLEM KOJI MOŽE BITI RIJEŠEN?

Ničiji ljubimci caruju subotičkim ulicama

U europskim zemljama ne postoji termin »pas lualica« nego »izgubljeni pas«. U našoj zemlji, ali i gradu problem pasa lualica je veoma izražen. Kod nas ne radi takozvano humano uspavljivanje pasa i mačaka lualica.

buduće kućne ljubimce. U tijeku je i izgradnja azila za pse lualice po europskim standardima, a dok se objekt ne izgradi životinje koje uhvatimo na ulicama smještamo u prihvatilište. Kod nas ne radi takozvano humano uspavljivanje pasa i mačaka lualica, nego kada ih šinteri uhvate na subotičkim ulicama odvoze ih u prihvatilišta gdje ih steriliziraju. Imamo stalne pozive od strane građana i pritužbe na pse lualice, a najsvježiji slučaj je zabilježen u Mačvanskoj ulici u nase-

lju Mali Bajmok. Mi ne smatramo da su psi problem, jer oni nisu na ulici zato što to žele, ali jedna grupa građana od nas traži da ih pohvatamo i smjestimo u prihvatilište, dok ih drugi hrane i prema njima se odnose kao prema svojim ljubimcima. Građani bi se trebali dogovoriti što žele«, objašnjava komercijalni direktor u JKP »Čistoća i zelenilo« Boris Vugdelija. Iz Javnog komunalnog poduzeća »Čistoća i zelenilo« kažu kako oni izlaze i po pozivu građana i sve uhvaćene životinje smještaju u prihvatilište. Od ove godine postoji i projekt da možete privremeno smjestiti svoje ljubimce u prihvatilište dok ste na odmoru.

S. Iršević

Na subotičkim ulicama ima puno pasa lualica. U europskim zemljama ne postoji termin »pas lualica« nego »izgubljeni pas«. Sve članice Europske Unije imaju zakone o držanju ili zaštiti životinja i ukoliko ih građani ne poštuju slijede kazne i do 100 dolara!. Najrigorozniji su u Velikoj Britaniji i Švicarskoj.

U našoj zemlji, ali i gradu problem pasa lualica je veoma izražen. Svakim danom ih je sve više na ulicama. U Subotici se ovaj problem rješava na humani način, odnosno »ničiji ljubimci« se hvataju, odvoze u prihvatilište za pse, gdje se obavi klinički pregled, ste-

riliziraju se, obilježe i veći dio njih se udomi.

PRIHVATILIŠTE ZA »NIČIJE LJUBIMCE«

U Subotici postoji prihvatilište za pse i mačke lualice kapaciteta 80 boksova. U okviru prihvatilišta radi i veterinar, a svim životinjama koje se smjeste u objekat otvara se »zdravstveni karton«, na osnovi koga se budući udomitelji mogu uvjeriti jesu li pas ili mačka cijeljeni.

»U posljednje nam se vrijeme sve više obraćaju Subotičani i dolaze u prihvatilište izabrati svoje

Teksaški način

Propis koji daje pravo službama da koriste vatreno oružje za ubijanje agresivnih pasa-lualica usvojen je u Teksasu prošle godine kako bi se spriječilo divljanje između 50 i 100 pasa lualica u mjestu koje ima oko 2300 stanovnika. Šef policije Ferisa, na oko 30 kilometara od Dallasa, kaže kako su službe probale razne metode da bi se riješile velikog broja pasa lualica, ali ništa nije dalo rezultate i više nije mogao čekati da netko od mještana postane žrtva pasa, da bi se tek tada poduzele mjere. Borci za prava životinja međutim tvrde kako je problem mogao biti riješen na mnogo humaniji način, poput postavljanja zamki i hvatanja pasa, ili uvođenjem oštrijih kazna za one koje napuštaju kućne ljubimce.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih mašina plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike porodice "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D.O. Beograd - Filijala Subotica
 24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
 E-mail: mios@tippnet.co.yu
 Radno vreme: od 8 do 16 časova

Više od polovice grada nema kanalizaciju

Izgrađenost kanalizacijske mreže u gradskom je području oko 40 posto, dok u okolnim naseljima i ne postoji organizirano odvođenje otpadnih voda

Najveći komunalni problemi u Subotici su neizgrađenost kanalizacijske i vodovodne mreže, neurađeni planovi detaljne regulacije, te brojni divlji deponiji kojih je sve više u rubnim dijelovima grada

Ovi i drugi komunalni problemi evidentirani su proteklih mjeseci, kada su *Suzana Dulić*, članica Gradskog vijeća zadužena za komunalno područje te predstavnici gradske uprave, javnih i komunalnih poduzeća, obišli svih 36 gradskih i prigradskih mjesnih zajednica.

DOTRAJALE SEPTIČKE JAME

»Uočili smo kako nema velikih razlika između gradskih i prigradskih mjesnih zajednica, ima samo velikih i malih problema na koje smo naišli. Za gradske mjesne zajednice zajednički su problemi parkiranja, kontejnera i javnih toaleta, dok su u prigradskim problemima seoskih putova, vjetrozaštitnih pojaseva, divljih deponija«, kaže *Suzana Dulić*.

Najveći i najskuplji, u smislu rješavanja, jest problem kanalizacijske mreže čija je izgrađenost tek oko 40 posto u gradskom području, dok u okolnim naseljima i ne postoji organizirano odvođenje otpadnih voda. Ocjenjujući da je takva situacija na granici alarmantnog, *Suzana Dulić* je istaknula kako problem kanalizacije grad mora strateški rješavati u dolazećem razdoblju, budući da je riječ o ogromnoj investiciji. Jedan od preduvjeta izgradnje kanalizacijskog sustava je prethodna izgradnja kolektora. Naime, u gradu postoji jedan kanalizacijski sustav koji grad dijeli na devet slijevova, ali u posljednjih 15 godina izgrađeno je tek 1600 metara kolektorske mreže, što znači da je desetljećima unazad građena samo sekundarna i tercijalna kanalizacijska mreža, koja sada svojim funkcioniranjem stvara iznimno velike probleme.

»Svaki slijev mora imati po jedan kolektor koji bi morao pokrivati cijelu površinu slijeva, a mi imamo,

primjerice, u Novom Selu slijev površine 680 hektara gdje kolektor pokriva samo 25 hektara, što je tek tri posto cijele površine slijeva«, kaže voditelj sektora investicija u JKP »Vodovod i kanalizacija« *Goran Mijatović*, te navodi primjer Gata, gdje se u jednom dijelu izlijevaju fekalije iz kanalizacijskog

za gradnju, vrijednost predračuna na razini od oko milijardu i 200 milijuna dinara, a realizacija je još uvijek izuzetno mala. Mislim da će u sljedećem razdoblju i grad morati o ovim pitanjima ozbiljnije razmišljati. Mi smo predložili da se donese srednjoročni financijski plan, naravno ukoliko se ovi pri-

ograde moraju pomicati, a ukoliko samo jedan jedini građanin nije voljan pomaknuti svoju ogradu cijeli posao oko dokumentacije je uzaludan«, kaže referent za programe mjesnih zajednica pri Direkciji za izgradnju grada *Miroslav Evetović*.

On ističe kako je za ovu godinu u trenutku kada je proračun donošen

sustava zbog slijevanja vode iz susjednog slijeva. Još jedan veliki ekološki problem u svezi s tim su i septičke jame koje su najčešće dotrajale, prilikom velikih atmosferskih padalina iz njih se izlijevaju fekalije, a kućanstva nemaju novca ili, zbog malih placeva, nemaju prostor za izgradnju novih. Kada je riječ o vodovodnom sustavu situacija jedva da je malo bolja – vodovodna mreža je izgrađena na oko 60 posto teritorija grada, a čak šest okolnih naselja (Gornji i Donji Tavankut, Ljutovo, Bački Vinogradi, Šupljak i Hajdukovo) uopće nisu pokriveni javnom institucionalnom vodoopskrbom.

»Loše je u svemu ovome i nezadovoljni smo zbog toga što je, s tehničko-projektnom dokumentacijom i do sada dobivenim odobrenjima

oriteti, koje smo ponudili kao struka, prihvate na razini grada«, kaže *Mijatović*.

NOVAC OPET PROBLEM

U pojedinim dijelovima grada, međutim, ne postoje ni detaljni planovi regulacije, što znači da se nikakva komunalna infrastruktura ne može graditi sve i da ima novca. Takav problem ima Mjesna zajednica Novo Selo u kojoj je prihvaćen program mjesnog samodoprinosu na 15 godina, planirano je izdvajanje za sufinanciranje svih akata, dokumenata, čak i za eventualnu eksproprijaciju, ali izrada plana detaljnije regulacije unatoč tome ide vrlo sporo.

»Ovdje je problem izuzetno ozbiljan, zbog regulacije ulica neke se

bilo planirano 950 milijuna dinara za programe Direkcije za izgradnju grada, međutim, u ovom trenutku poduzeće radi samo tekuće održavanje, popravke, krpjenje udarnih rupa, zamjenjuje se dotrajala i pokradena prometna signalizacija. »Na izgradnji novih prometnica, kolovoza, pločnika, biciklističkih staza ne radi se trenutačno ništa. Nekoliko ulica smo radili iz programa 2006. iz Fonda za kapitalna ulaganja, međutim, za sada nemamo pouzdanih informacija hoće li iz Pokrajinskog fonda ili iz NIP-a nešto biti odobreno. Grad bi u tom slučaju morao financirati polovicu odobrenog projekta, a ne znam kakva će odluka s tim u vezi biti donesena na razini grada«, kaže *Evetović*.

Slavica Mamužić

Nazire se rješenje za Bratstvo?

Dva velika i dugotrajna štrajka započeta još u veljači ovih se dana rješavaju na zadovoljstvo radnika: u tavankutskom Medoproduktu štrajk je prekinut, a u Bratstvu je na pomolu pozitivno rješenje. Istodobno prosvjede i blokade željezničke pruge najavljuju dioničari Agrokombinata

Štrajkaški odbor Medoprodukta je u ponedjeljak, 13. srpnja, donio odluku o prekidu štrajka na temelju aneksa sporazuma o prekidu štrajka sklopljenog između vlasnika Živojina Đorđevića, ravnatelja Nikole Tesle i štrajkaškog odbora. »To znači da je svima isplaćena travanjska plaća i Medoprodukt je počeo raditi punom parom«, kaže predsjednik Štrajkaškog odbora i Samostalnog sindikata ove tvrtke Branko Matić.

Rješenje se nazire i za tvornicu šinskih vozila Bratstvo, koja bi mogla uskoro ponovno prijeći u državne ruke, čime bi bila riješena i sudbina oko 350 radnika koji su zbog neisplaćenih skoro deset plaća od veljače u štrajku. Naime, sadašnji vlasnik Bratstva Vladimir Delić je u pregovorima s državnim tajnikom u Ministarstvu ekonomije Nebojšom Čirićem pristao ustupiti državi više od 50 posto svojih dionica, čime bi država postala većinski vlasnik poduzeća. Delić za uzvrat traži da se njegov preostali iznos dionica prilikom buduće privatizacije priključi dioničkom dijelu države, te da mu se otpiše 282 milijuna dinara duga za poreze i doprinose.

LOŠ GAZDA I LOŠ MENADŽMENT

»Ovo je dokument koji je krajem prošlog tjedna stigao u Sindikat i koji nam je ulio neku nadu da se situacija s Bratstvom može riješiti. Međutim, problemi radnika i dalje ostaju. Radnici se i dalje nalaze u zakonitom štrajku. Ova službena zabilježka početak je jednog postupka u kome bi se poduzeće vratilo u državno vlasništvo. U Ministarstvu ekonomije također nam je rečeno kako državnog novca za remont vagona i poslove neće biti dok je vlasnik Delić«, kaže potpredsjednik Saveza samostalnih sindikata Subotice Stevan Hudi.

Delić je trenutačno vlasnik 78 posto dionica poduzeća, a u pro-

teklih pet godina, otkako je kupio tvrtku, nastali dugovi Bratstva procjenjuju se na oko deset milijuna eura. Najveći dio dugova nastao je kao obveza iz kredita koje je Delić uzimao u korist svojih drugih poduzeća. Nezadovoljni načinom na koji je vodio poduzeće i optužujući ga da je glavni krivac što nema poslova, radnici su od početka štrajka tražili da se tvrtka proda drugom vlasniku ili da je preuzme država. Žiro račun Bratstva blokiran je već od 2005. godine, a zbog neuplaćenih poreza i doprinosa radnici su ovih dana ostali i bez zdravstvenog osiguranja.

bude verificirano preko države prekid štrajka ne dolazi u obzir«, kaže predsjednik štrajkaškog odbora Marko Skenderović, te dodaje da će sljedeći korak biti daljnji razgovori s gradonačelnikom Sašom Vučinićem i pokrajinskim tajnikom za rad, zapošljavanje i ravnopravnost spolova Miroslavom Vasinim da se što prije završi procedura oko prijenosa vlasništva u državnu svojinu.

Bratstvo je i dan-danas u svojoj branši najbolja tvrtka u Srbiji za popravak i izradu teretnih vagona, tako da bi država morala imati strateški interes da ovo poduzeće

ispred Gradske kuće tražeći odgodu javne prodaje objekata Agrokombinata zakazanu za 27. srpnja. Naime, Agrokombinat je u stečaju od 2004. godine, kada je vrijednost ovog nekada uspješnog poljoprivrednog dobra procijenjena na 16 milijuna eura, a dugovi na oko pet milijuna. Dioničari tvrde kako je poduzeće moglo otplatiti svoje dugove s obzirom na svoje prihode s posjeda, farme i silosa, ali da to namjerno nije urađeno, te da se i dalje vrijednost imovine Agrokombinata umanjuje, budući da je zakazana parcijalna prodaja s ponudnim cijenama daleko ispod tržišnih.

Prosvjednici na središnjem gradskom trgu

»Na neki način država je omogućila ovako nepošteno i nezakonito poslovanje vlasnika i danas smo došli u situaciju da moramo nekako državu privoliti da nam izađe u susret, kako bi nam bile ovjerene zdravstvene knjižice«, kaže Hudi.

Do sada su bila dva neuspjela pokušaja prodaje Bratstva, a radnici se nadaju da spomenuti dogovor neće biti još jedno od praznih obećanja.

»Za nas je ohrabrujuće što je on (Delić) pristao, ali dok to ne

sačuva. »Ono je dobro i moglo bi raditi, s tim što je sve vrijeme imalo i lošeg gazdu i loš menadžment«, ističe Hudi te dodaje, da ukoliko i ovaj pokušaj podržavanja padne u vodu Bratstvu jedino može slijediti stečaj.

NAMJERNO UPROPAŠTAVANJE

S druge strane, prosvjede i blokade željezničke pruge najavljuju dioničari Agrokombinata. Oni su se u utorak, 14. srpnja, okupili na prosvjednom skupu

Dioničari, koji inače posjeduju više od 50 posto poduzeća, traže od stečajne sutkinje Ilone Stajić da zakazanu javnu prodaju odloži za tri mjeseca, a u slučaju neprihvatanja njihovog prijedloga zatražiće prijam kod ministra Mladana Dinkića i predsjednice Specijalnog suda za organizirani kriminal Nate Mesarević. Ukoliko ništa od toga ne bude realizirano dioničari najavljuju blokadu željezničke pruge Subotica-Beograd.

S. Mamužić

Vandalizam na Paliću

Reagirajući na obijanje župne crkve – kapelice Blažene Djevice Marije Kraljice Svijeta, otvaranje kripe i pokojnikovog kovčega, obijanje unutrašnjosti te katoličke crkvice, te oskvrnuće pričesti izbacivanjem van i krađom crkvenih posuda, vodstvo Mjesne zajednice Palić priopćilo je da je riječ o diranju u najveće svetinje – grobnice i svetohraništa.

»Ovaj vandalski čin dogodio se 14. srpnja, dan prije zbila se krađa bakarnog lima s krova pravoslavne crkve u izgradnji na Paliću, a prije nekoliko tjedana oskvrnute su grobnice na palićkom groblju, i to dopunjuje čašu gorčine za ovakve zločine. Dobar suživot mještana Palića, koji se razlikuju i po naciji i po vjeri, ne smiju ovakvi događaji pokvariti. Ovo su učinili ljudi s jednim opisom: da su zli i iz zloće su ovo učinili. Molimo mjerodavna istražna tijela, tužiteljstvo i sudstvo da se počinitelji pronađu i kazne tako, da ih kazna onemogući činiti nova zla i da popravno djeluje«, stoji u priopćenju Mjesne zajednice Palić koje su potpisali predsjednik Skupštine MZ Gábor Puha i predsjednik Savjeta MZ Grgo Kujundžić.

Seoske igre bez granica na Bikovu

Povjerenstvo za turizam Mjesne zajednice Bikovo, uz potporu Grada Subotice, Ministarstva poljoprivrede RS, sponzora i mještana Bikova, organizira druge po redu Seoske igre bez granica. Deset natjecateljskih disciplina, koje se odigravaju na poligonima u seoskom parku, utemeljene su na seoskim motivima, pa će se natjecatelji nadmetati u: prenošenju vode, gradnji kamare, krunjenju kukuruza, vuči traktora i drugim disciplinama.

Igre će biti održane u nedjelju, 19. srpnja, na prostoru seoskog parka, s početkom u 8 sati, kada je okupljanje natjecatelja. Otvorenje igara planirano je za 9 sati, nakon čega počinje natjecateljski dio programa. Stanka za ručak je predviđena od 12 do 14 sati, a u 18 sati početak će folklorni program. Zatvaranje igara predviđeno je za 20 sati, a od 21 sat održat će se koncert skupine »Garavi sokak«. Za sve posjetitelje ulaz je slobodan. Organizatori su najavili i luna park, te meni ručak po cijeni od 150 dinara.

Na prošlogodišnjim seoskim igrama sudjelovalo je 48 natjecatelja u osam ekipa po šest punoljetnih članova. U igrama se posebno natječu mlade i starije osobe.

Održan tečaj pisanja projekata

U organizaciji udruge »KroV« prošle je subote održan tečaj pisanja prijedloga projekata i komunikacije, na kojem je sudjelovalo 16 predstavnika hrvatskih udruga iz Subotice, Sombora, Male Bosne, Bačkog Monoštora, Zemuna i Golubinaca.

»Samu teoriju vezanu uz pisanje projekata mladi mogu naći na internetu, tako da smo se ovom prilikom bazirali na vježbe vezane uz unapređenje timskog rada, koji je ključan u ovakvom radu«, kaže za HR predsjednica udruge »KroV« Tanja Stantić. »U potonjoj evaluaciji, polaznici su ocijenili kako je tečaj nadišao njihova očekivanja budući da nije bilo puno predavanja već praktičnih aktivnosti. Prilikom tečaja ukazali smo im na važnost jasnog definiranja ciljeva pri pisanju projekata, a mladi će ova znanja moći primijeniti kasnije u svojim udrugama«, objašnjava Tanja Stantić, dodajući kako udruga »KroV« planira i ubuduće organizirati ovakve i slične tečajeve.

Tečaj je održan u prostorijama Hrvatske čitaonice u Subotici, a držao ga je János Szekeres. Novac za održavanje tečaja osiguran je na natječaju Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske.

D. B. P.

Niže i pristupačnije cijene

Odnedavno i u Subotici postoji SOS radnja, trgovina robom na veliko i malo u kojoj građani mogu kupovati po nižim i pristupačnijim cijenama. Jedan od dvojice vlasnika Danijel Ivković Ivandekić, drugi je Tomislav Milutinović, u kraćoj izjavi za naš tjednik istaknuo je kako će se u njihovoj prodavaoni moći kupovati po najpovoljnijim cijenama, a da će u budućem razdoblju biti kompletiran cijeli prodajni asortiman robe. SOS radnja nalazi se na adresi Trg Lazara Nešića 2, a radno vrijeme je svakoga radnoga dana od 5 do 21 sat.

D. P.

OD NJIVE DO TRPEZE.

ЖКП Суботичке пијаце
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

Temeljem članka 10. i članka 29. Zakona o procjeni utjecaja na okoliš (»Službeni glasnik RS« broj 135/04 i 36/09) Gradska uprava, Služba za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, Subotica – Trg slobode br. 1

OBAVJEŠTAVA

Da je investitor »BOMAX« d. o. o. Podnio zahtjeva za odlučivanjem o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja Projekta: »Izgradnja kompleksa poslovno komercijalnih objekata (upavna zgrada sa stanom i skladište)« na katastarskoj čestici br. 22576/1 k.o. Stari Grad.

Uvid u podatke, obavijesti i dokumentaciju iz zahtjeva nositelja projekta, može se izvršiti u prostorijama Službe za komunalne poslove, poduzetništvo i zaštitu okoliša, II. kat Stare gradske kuće – ured 226, u razdoblju od 17. srpnja do 27. srpnja 2009., u vremenu od 10 do 12 sati.

Molimo Vas da u gore navedenom roku, dostavite mišljenje o zahtjevu za odlučivanjem o potrebi izrade studije o procjeni utjecaja predmetnoga objekta na okoliš, ovom mjerodavnom tijelu.

U SPOMEN NA POBJEDU NAD TURCIMA

Sinjska alka

Nalazeći se u kotlini Dalmatinske zagore, okružen Dinarom, Kamešnicom i Svilajom, na samo 40 km udaljen od Splita, Sinj je oduvijek predstavljao mjesto kroz koje je prolazio izrazito važan put iz Bosne prema Jadranskom moru. Nakon turskog osvajanja Bosne i Hercegovine Sinj predstavlja često metu napada Turaka, koji bi njegovim osvajanjem kontrolirali jedan od najvažnijih i najkraćih putova iz Bosne prema Dalmaciji. Godine 1516. Turci osvajaju Sinj koji je pod njihovom vlašću sve do 1686. godine, kada ga ponovno osvaja kršćanska vojska sastavljena pretežno od Hrvata pod vodstvom mletačkog zapovjednika *Girolama Cornaroa*.

BORBE S TURCIMA

U želji da povrate položaje Turci 1715. započinju pohod prema Dalmaciji, gdje se prvi na udaru našao grad Sinj. *Mehmed-paša Čelić* sa svojom velikom vojskom izbjia na obronke planine Kamešnice 23. srpnja, raspoređuje vojsku i čeka topništvo bez kojeg

nisu mogli krenuti u osvajanje tvrđave Sinj. U tvrđavi, koja se nalazila na brdu iznad grada, zaklon je potražilo stanovništvo koje je zajedno sa 700 izuzetno dobro naoružanih branitelja spremalo obranu tvrđave. Nakon dolaska topništva 7. kolovoza i odbijanja ultimatum a o predaji tvrđave u noći između 7. i 8. kolovoza Turci su počeli dovlačiti topove bliže tvrđavi, kako bi ih ukopali i imali jači udar (u to doba topovi su ispaljivali kugle teške između 2 i 20 kg, čiji je cilj bio da poruše bedeme tvrđave radi napada pješastvom i konjicom), ali su ih branitelji dočekali jakim puščanom paljbom i paljbom iz topova koji su ispaljivali mnoštvo sitnijih kuglica radi što većeg uništavanja neprijateljskih vojnika. Uz izuzetno velike gubitke Turci su ipak uspjeli postaviti topove i započeti gađanje tvrđave. Topnički napad je trajao od 8. do 14. kolovoza i polako, ali sigurno, uništavao je bedem i samu tvrđavu. Turci su imali nevjerovatno velike gubitke u ljudstvu, jer su se branitelji prvenstveno usredotočili na uništavanje turske žive sile. U zoru 14. kolovoza Turci su s veli-

kim brojem vojnika započeli juriš prema tvrđavi, jer su zidine bile dosta uništene i u nekim dijelovima urušene, ali juriš prema tvrđavi i opsijedanje njenih zidina bilo je praćeno konstantnom i jakim paljbom s tvrđave, te se nakon 3 sata Turci povlače ostavljajući na tisuće mrtvih. Očekujući ponovni napad 15. kolovoza (Velika Gospa) branitelji i stanovništvo se zavjetovalo Gospi (čija je slika donesena u tvrđavu prije napada) da im pomogne u obrani. U jutro 15. kolovoza Sinj je osvanuo bez ijednog turskog vojnika. Radi velikih gubitaka i bez pomoći kad je vojska iznenada oboljela od dizenterije Turci su se povukli u Bosnu u noći s 14. na 15. kolovoza.

Najdetaljniji opis opsade zapisao je jedan branitelj, a zapis pisan na talijanskom jeziku »Giornale del blocco ed assedio della fortezza di Sign« i danas se čuva u franjevačkom samostanu u Sinju.

NA DAN VELIKE GOSPE

Branitelji i stanovništvo su u znak zahvale Gospi dali izraditi zlatnu krunu kojom su je okru-

nili sljedeće godine i stavili natpis IN ERPETUUM CORONATA TRIUMPHAT – ANNO MDCCXV (Zauvijek okrunjena slavi slavlje - god. 1715.) i svake godine 15. kolovoza na Dan Velike Gospe (Sinjska Gospa) slijevaju se rijeke hodočasnika u grad Sinj. Taj dan se slavi i kao Dan grada. U spomen na ovu pobjedu Sinjani su ustanovili natjecanje Sinjsku alku, koja se održava svake godine prve nedjelje kolovoza u čast hrabrim braniteljima i velikoj pobjedi nad Turcima. Ispred povorke Alkara prvo nastupaju alkarski momci obučeni u narodne nošnje, a oko struka imaju pojas koji se naziva »zmjsko gnijezdo« u koji su zataknute dvije kubure i nož, dok preko ramena nose pušku kremenjaču. Alkari kopljanici su odjeveni u starinsku vitešku odoru od čohanih hlača i dolame, izvezene košulje s kopčama, šubare od kunovine ukrašene ždralovim ili čapljinim perjem, crnih čizama s mamuzama, o bedrima visi sablja, dok je u ruci koplje. Alkarsko natjecanje traje 3 dana, alkari moraju za najviše 13 sekundi u punom galopu bez odizanja od sedla prejahati trkalište od 160 metara te kopljem dugačkim 290-300 cm pogoditi alku. Alka se nalazi na 332 cm od zemlje, a sastoji se od dva koncentrična obruča. Manji obruč ima promjer 3,54 cm, a veći 13,3 cm. Obruči su međusobno povezani krakima koji idu od jednoga obruča prema drugome i dijele prostor između na tri jednaka dijela. Pogodak u mali srednji obruč (»u sridu«) donosi tri boda, pogodak u gornji dio donosi dva boda, a pogodak u jedan od ostala dva razdjela donosi jedan bod. Onoga tko nakon treće utrke sakupi najviše bodova vojvoda proglašava slavuodbitnikom stavljajući mu hrvatsku trobojnicu na koplje. Taj svečani čin popraćen je pucanjem iz topova s bedema staroga grada.

Dario Španović

Na poziv Viteškog alkarskog društva iz Sinja vodstvo i članovi DSHV-a i ove godine će se odazvati i prisustvovati alkarskim natjecanjima u Sinju.

IZLOŽBA FOTOGRAFIJA U NOVOM SADU

Srebrenica – 14 godina poslije

Svakog 11. u mjesecu izložba će se seliti, tako da se i šira novosadska javnost upozna s njom.

Taj proces će trajati sve dok se ne uhti Ratko Mladić, kaže Jelena Mirkov

Helsinški odbor za ljudska prava organizator je izložbe fotografija »Srebrenica – 14 godina poslije«, koja je u njihovim prostorijama u Novom Sadu javnosti prikazana 11. srpnja. Autori izložbe su mladi Helsinškog odbora koji su, u okviru projekta »Mladi lideri«, snimili ove fotografije kada su prošlog

UBIJENO PREKO 10.000 LJUDI

U Srebrenici je prema popisu stanovništva iz 1991. godine živjelo 37.211 stanovnika. Preko 10.000 stanovnika Općine Srebrenica je tijekom rata ubijeno, dok ih je 18.500 protjerano. Memorijalni centar u Potočarima izgrađen je

2001., nakon čega je počeo povratak prognanih lica u Srebrenicu. Godine 2003. izvršen je ukop 602 ekshumirane i identificirane žrtve, čiji su posmrtni ostaci pronađeni u oko 100 masovnih grobnica između Srebrenice i Kladnja. Od preko 10.000 ubijenih Srebreničana do 2005. godine je ekshumirano 6500, čiji se posmrtni ostaci nalaze u plastič-

nim vrećama odloženi u kome-morativnim centrima u Visokom i Tuzli. Dana 31. ožujka 2001. godine ukopane su 602 identificirane žrtve masovnih egzekucija od 11. srpnja 1995. godine. Na mjestu izgradnje Memorijalnog centra ubijeno je oko 8000 bošnjačkih muškaraca i dječaka, zatrpanih u masovne grobnice.

Ankica Jukić-Mandić

ljeta boravili u Srebrenici. Izložbu je otvorio predsjednik Nezavisnog društva novinara Vojvodine *Dinko Gruhonjić*, koji je istaknuo: »Svaki 11. srpnja nas uvjerava da je u Srbiji na snazi prešutkivanje genocida. Mi smo iz faze poricanja prešli u fazu prešutkivanja zločina i najmanje što mi, koji smo stjecajem sretnih okolnosti rođeni izvan Srebrenice, možemo, jest da ih se sjetimo. Još će mnogo vode proteći Dunavom i Drinom dok se društvo u Srbiji ne počne istinski suočavati s prošlošću«, kazao je Gruhonjić. Kordinatorica grupe i organizatorica projekta »Mladi lideri« *Jelena Mirkov* istaknula je da će se ubuduće, svakog 11. u mjesecu izložba seliti, tako da se i šira novosadska javnost upozna s njom. Po njenim riječima, taj će proces trajati sve dok se ne uhti *Ratko Mladić*, koji je zapovjedao Vojskom Republike Srpske, kad je i napravljen zločin u Srebrenici.

DUŽIJANCA U STAROM ŽEDNIKU

Svi zajedno u molitvi

Proslava ovogodišnje Dužijance u Starom Žedniku, organizirana petnaesti put zajedničkim snagama crkvene i mjesne zajednice, započela je u četvrtak, 9. srpnja, otvorenjem izložbe starih alata i predmeta, u organizaciji komisije za kulturu. Ova izuzetna kolekcija alata i oruđa vlasništvo je *Stanka Ivankovića* iz Starog Žednika, a broji oko 200 izložaka. Osim *Mirka Ostrogonca*, predsjednika Mjesne zajednice, nazočnima se obratio i *Alojzije Stantić*, etnolog, koji je tumačio okupljenom brojnom auditoriju nazive i način korištenja izloženih predmeta u svakodnevnom životu na salašima.

Središnja svečanost svršetka žetvenih radova obilježena je u nedjelju, 12. srpnja. Oko stotinjak djece i mladih odjevenih u narodnu nošnju dočekalo je ispred crkve svetog Marka bandaša i bandašicu – *Igora Dulića* i *Jelicu Čipak*. Žito, nošnja, djeca, bogatstvo kulture ovdašnjih Hrvata – svi zajedno u molitvi zahvale za zajedništvo, koje im je darovano. Misno slavlje predvodio je vlč. mr. prof. *Ivan Čurić*, župnik iz Brodske Varoši, a nazočni su bili i vlč. *Miroslav Orčić* i mjesni župnik vlč. *Željko Šipek*. Svečana procesija ovjenčala je crkvu prstenom od ljudi vjernih Bogu i tradiciji, koji su svo vreme molili na najljepši način – pjesmom.

Misnom slavlju nazočni su bili i gosti iz Brodske Varoši KUD

»Luka Lukić«, a svojom pjesmom i zanimljivim programom misno slavlje uveličali su VIS »Markovi lavovi« i dječji crkveni zbor župe sv. Marka kraljičkim pjesmama.

Navečer je u Domu kulture priređen doček za djecu sudionike Dječje Dužijance iz: Makedonije, Mađarske, BiH, Hrvatske, kao i iz Kragujevca i za domaća društva iz Subotice – »Mladost« i odjel HKC-a »Bunjevačko kolo«, ogranak u Starom Žedniku, koji su priredili prigodan program, a nakon toga otpočelo je Bandašičino kolo, koje je okupilo mnoštvo mladih da se uz ples i tamburicu zabave i provele.

Verica Kujundžić

DUŽIJANCA U BAJMOKU

Zahvala za rod

Žetveni radovi još uvijek su u tijeku zbog kiša, koje su omele ratare da već spreme ovogodišnji rod. No, Dužijanca se slavi. I zahvaljuje se Bogu za rod. I u Bajmoku, prvom od okolnih subotičkih mjesta. Sliku od slame (rad *Marije Dulić*) i krunu od ovogodišnjeg žita (rad *Marije Petreš*) oltaru u crkvi sv. Petra i Pavla u Bajmoku prinijeli su bandaš *Andrej Kopilović* iz Bajmoka

i bandašica *Danijela Vidaković*, po koju su slavljenici karucama pošli u Mišićevo. Svetu misu predvodio je mons. dr. *Andrija Kopilović*, a suslavio je župnik bajmočki vlč. *Zsolt Bende*. Poslije mise organiziran je defile ulicama sela i ručak u župnome dvoru. Navečer su se slavljenici ponovno okupili u župnom dvorištu i otplesali Bandašičino kolo.

Foto: Branka Milojević

OTVORENJE 24. SAZIVA PRVE KOLONIJE NAIVE U TEHNICI SLAME U TAVANKUTU

Umjetnička djela od slame

»Drago mi je vidjeti da se kolonija kontinuirano održava već skoro četvrt stoljeća i da su u njezin rad također uključeni i mlađi naraštaji, što me iznimno veseli, jer je to znak da umjetnost slame neće izumrijeti«, kaže Grgur Marko Ivanković

Rad slamarki, pa tako i održavanje kolonije naive u tehnici slame, koja ih svake godine redovito okuplja u Tavankutu, kako bi nastala nova umjetnička djela od slame, značajni su dio naivne umjetnosti ovoga kraja.

Otvorenje 24. saziva Prve kolonije naive u tehnici slame upriličeno je u petak, 10. srpnja, u Domu kulture u Tavankutu. Koloniju je otvorio predsjednik Hrvatskog kulturno-prosvjetnog društva »Matija Gubec« *Ladislav Suknović*, istaknuvši stvaralaštvo u tehnici slame izuzetno vrijednim segmentom naivne umjetnosti, koje svojom specifičnošću izaziva veliku pozornost u zemlji, ali i inozemstvu.

»Kao i prije 24 godine, Tavankut je središte jedne umjetničke vrijednosti. Mnogi možda naivu smatraju umjetnošću koja nastaje na rubu gradskog stvaralaštva, ali je njezina vrijednost upravo u kontinuiranu trajanju i pozornosti koju izaziva kod velikog broja ljudi, koji nas kontaktiraju i dolaze posjetiti našu galeriju slika od slame«, kaže Suknović, navodeći da galerija sada raspolaže izložbenim dijelom, prostorijom namijenjenom za suvenirnicu i održavanje radionica, te prostorijom u kojoj će biti smještene slike od slame sa svih dosadašnjih kolonija.

KONTINUITET U RADU SA SLAMOM

Svečanost otvorenja kolonije uljepšali su nastupom tamburaši i folklorci HKPD-a »Matija Gubec«, dok je uoči otvorenja, u galerijskom prostoru HKPD-a »Matija Gubec«, već tradicionalno postavljena i izložba slika od slame nastalih na prošlogodišnjem, 23. sazivu kolonije, koju je otvorio povjesničar umjetnosti i etnolog iz »Muzeja Slavonije« u Osijeku *Grgur Marko Ivanković*. On je tom prigodom izrazio zadovoljstvo glede očuvanja kontinuiteta u radu sa slamom, koji se, kao specifi-

Koloniju je otvorio predsjednik Društva Ladislav Suknović

nost Tavankuta i njegove okolice, uspijeva prenijeti i na mlade naraštaje.

»Drago mi je vidjeti da se kolonija kontinuirano održava već skoro četvrt stoljeća i da su u njezin rad također uključeni i mlađi naraštaji, što me iznimno veseli, jer je to znak da umjetnost slame neće izumrijeti. S umjetnošću slame susreo sam se prvi puta na Dužijanci u Subotici prije nekoliko godina. To je za mene bilo iznenađenje – na koji način i s kojom spretnošću, te umnim i fizičkim sposobnostima moraju baratati umjetnice, kako bi od jedne prilično grube biljke izradili fini materijal od kojega mogu napraviti tako senziбилne likovne prikaze. Također je zanimljivo da teme koje slamarke obrađuju nisu samo selo i običaji, već su se tematski odmakle od klasičnog poimanja naivnog

iskazivanja umjetnosti«, navodi Ivanković dodajući, da umjetnost u tehnici slame u Hrvatskoj gotovo i ne postoji, te da rad sa slamom neznatnog broja pojedinaca upravo i potječe iz Vojvodine. Ivanković je istaknuo rad u tehnici slame akademskog kipara iz Osijeka *Nikole Falera*, koji je prije nekoliko godina počeo izrađivati skulpture od slame, koje postupno postaju baranjski brand.

»Svida mi se intervencija ovoga osječkog kipara, a istodobno mi je drago da ova umjetnost 'živi' na opće prihvaćeni način u Tavankutu, čije ime je asocijacija na slike od slame«, rekao je Grgur Marko Ivanković, koji je u nedjelju, 12. srpnja, na Okruglom stolu koji se već tradicionalno održava u sklopu kolonije u Tavankutu, govorio na temu »Naiva u narodnom stvaralaštvu«.

Okrugli stol – Naiva u narodnom stvaralaštvu

NARODNO STARALAŠTVO

»Narodno stvaralaštvo je vrlo širok pojam, koji obuhvaća sve oblike ljudskoga stvaranja, u ovom slučaju stvaranja ljudi koji žive na selu, dok je pojam naive vezan i uz umjetnička dostignuća. Nažalost, narodno stvaralaštvo danas gotovo isključivo njeguju samo kulturno-umjetnička društva i ljudi po selima, koja zbog starosne dobi stanovništva polako izumiru, a s njima i tradicionalno narodno stvaralaštvo. Stoga su bitna kulturno-umjetnička društva, koja kroz pomladak pokušavaju bar tijekom nastupa sačuvati folklor, nošnju, pjesmu od zabora«, rekao je Ivanković.

Voditeljica slamarske sekcije HKPD-a »Matija Gubec« *Jozeфина Skenderović* kaže kako je ovogodišnja kolonija zapravo priprema za iduću, jubilarnu, 25. po redu koloniju, na koju se planiraju pozvati svi njezini dosadašnji sudionici iz zemalja bivše Jugoslavije.

»Na ovogodišnjoj koloniji sudjeluju najvećim dijelom naše članice iz Tavankuta, Žednika, Subotice, a tu su i dvije slamarke iz Srijemske Mitrovice. Nakon Dužijance odmah ćemo započeti s organiziranjem iduće, 25. kolonije, jer za srebrni jubilej namjeravamo pozvati sve dosadašnje sudionike iz zemalja bivše Jugoslavije, koji su redovito sudjelovali na prvih pet kolonija. Bilo bi lijepo kada bismo se tim povodom svi ponovno okupili, te nam i ovogodišnji saziv kolonije protječe u tim mislima«, kaže Jozeфина Skenderović.

Kolonija će trajati do 19. srpnja, a tijekom njezina održavanja bit će priređen raznolik program. Otvorenje izložbe slika nastalih na ovogodišnjem sazivu »Prve kolonije naive u tehnici slame« u Tavankutu bit će upriličeno 7. kolovoza, s početkom u 18 sati, u predvorju Gradske kuće.

Marija Matković

HRVATSKI JEZIK NA STRANICAMA APATINSKOG NOVOG GLASA KOMUNE

Pravo i potreba

Na stranama glasila Općine Apatin »Novi glas komune« pokraj srpskog, u uporabi su i mađarski i hrvatski jezik *
Lokalna sredstva informiranja moraju servisirati potrebe svih žitelja na području koje pokrivaju

Piše: Ivan Andrašić

Na stranama lokalnog glasila apatinske općine »Novi glas komune« od prije nepunih mjesec dana mogu se vidjeti i tekstovi pisani na hrvatskom i mađarskom jeziku i pismu. Čitatelji su na ovaj potez osnivača glasila reagirali uglavnom pozitivno, rijetki su oni koje je to zasmatalo, a o toj temi i ne žele govoriti javno. Predsjednik Općine Apatin dr. Živorad Smiljanić govorio je i ranije o potrebi omogućavanja uporabe materinjeg jezika u svim segmentima života žiteljima ove multinacionalne sredine. Mnogi su ove riječi prihvatili kao dio predizborne retorike jedne od političkih opcija. Glede uporabe hrvatskog jezika u Sonti stanje je zadovoljavajuće, što ne znači i da ne bi moglo biti bolje. Hrvatski jezik je u službenoj uporabi od 2006. godine, institucija kulture s hrvatskom nacionalnom odrednicom egzistira od početka 2002. godine, a u lipnju je šesta generacija učenika OŠ »Ivan Goran Kovačić« završila školsku godinu u kojoj je kao izborni predmet izučavala hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture. Ulaskom u tiskani lokalni medij učinjen je veli-

ki korak u konzumaciji manjinskih prava u oblasti informiranja.

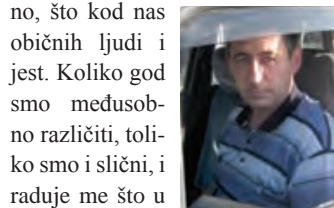
Dr. Živorad Smiljanić, predsjednik Općine Apatin: »Prije izbora nisam davao prazna obećanja. Kako je Apatin multinacionalna sredina, mi moramo biti tolerantni i omogućiti svim građanima konzumaciju prava koja im po zakonima ove države i pripadaju. Jednostavno moramo razmišljati o sutrašnjici, o velikom bogatstvu naših različitosti. Kako je jedna od najbitnijih oznaka identiteta jednoga etnosa upravo materinji jezik, moramo učiniti sve što je u našim mogućnostima da jezike nacionalnih zajednica koje žive u Općini Apatin i njegujemo. Uvođenje hrvatskog i mađarskog jezika na strane Novog glasa komune, čiji je osnivač SO Apatin, samo je prvi korak, nadam se da ćemo ove jezike uskoro čuti i putem elektronskih medija.«

Predsjedavajući Savjeta za međunarodne odnose SO Apatin

Antun Čonka: »Smatram da je najveće bogatstvo Apatina multinacionalna struktura njegovih žitelja. Shodno tome moramo na sve načine njegovati jezike i običaje svih nacionalnih zajednica, a osobito putem medija poput Novog glasa komune, za kojega znam da je najčitanije glasilo u mjestima naše općine.«

Durika Nađ, taksist iz Apatina: »Redovit sam čitatelj našeg općinskog glasila. Iskreno rečeno, iznenadio sam se, svakako ugodno, napisima na hrvatskom i mađarskom jeziku. Dnevno u lokalu prevezem veliki broj putnika i vjerujte, s mnogima sam razgovarao o ovoj temi. Raduje me da svi to prihvaćaju kao nešto normalno, svakodnevno, što kod nas običnih ljudi i jest. Koliko god smo međusobno različiti, toliko smo i slični, i raduje me što u

posljednje vrijeme političke strukture sve više potiču njegovanje svega što čini bogatstvo običaja i tradicije naših nacionalnih zajednica, a najbitnija odrednica svake nacije svakako je jezik.«

Djelatnik u Uredu MO DSHV-a Sonta **Andrija Matin:** »Među nama mladima jako je pozitivno primljeno pisanje na jezicima nacionalnih manjina u Novom glasu komune. Uz sve nedaće kojima je bremenito naše društvo, bolje će se osjećati

kad na stranama novina tiskanim u našoj općini ugledam i tekstove o ljudima i zbivanjima u našoj nacionalnoj zajednici, pisane mojim materinjim jezikom. Moramo se politički izboriti da se naš govor pojavi i u emisijama elektronskih medija, tako da ovaj segment manjinskih prava konzumiramo u cijelosti.«

Kreativna glazbena radionica

Njegovanje stvaralačkih resursa

SOMBOR – Već treću godinu zaredom renomirana skladateljska grupa »South Oxford Six« iz New Yorka organizira u Somboru kreativnu glazbenu radionicu s nazivom »Ljeto u Somboru«. Riječ je o glazbenom proizvodu mladih skladatelja i instrumentalista iz Srbije, SAD-a i Južne Koreje. Rezultate njihove kreativnosti čuli su i Somborci u nedjelju, 12. srpnja, na koncertu održanom u Svečanoj dvorani Županije.

Prema riječima **Aleksandre Vrebalov**, skladateljice i inicijatora ove jedinstvene radionice, u prvom planu su njegovani stvaralački resursi. Mladi instrumentalisti i skladatelji su prošli kroz teorijski i praktičan rad i s predavačima **Danijelom Sonenbergom**, **Zoranom Erićem**, **Ivanom Stefanovićem**, **Tatjanom Markovićem** i **Aleksandrom Vrebalov** proširili uvid u zbivanja u suvremenoj glazbi. Skladateljsku radionicu su podržali Grad Sombor, Gradski muzej, Škola stranih jezika »English Language Academy« i Dom učenika srednjih škola iz Sombora.

Z. G.

Do Županije – svaka svojim putem

Vijećnik Gradskog vijeća Sombora *Mata Matarić* obavijestio nas je kako je u ponedjeljak, 13. srpnja, konačno postignut dogovor o održavanju ovogodišnje Dužionice u Somboru. Mata Matarić je bio i koordinator pregovora između dvaju pregovaračkih timova HKUD-a »Vladimir Nazor« i UG »Bunjevačko kolo«, a na tu dužnost je imenovan od strane gradonačelnika Grada Sombora *Dušana Jovića*. Pregovarački tim HKUD-a »Vladimir Nazor« na posljednjem pregovaračkom sastanku bio je u sastavu – *Šima Raič, Stipan Pekanović i Zoran Čota*, dok su pregovarački tim UG »Bunjevačko kolo« činili – *Josip Bošnjak, Aleksandra Medurić Kalčan i Đuro Bošnjak*.

Na prethodna tri sastanka su izniti određeni stavovi pretvoreni u zaključke uz suglasnost oba pregovaračka tima, župnika i gradonačelnika. Ovogodišnja Dužionica će se održati 2. kolovoza. Sveta misa zahvalnica je u 10 sati u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Somboru. Desnu stranu crkvenog prostora će popunjavati članovi HKUD-a »Vladimir Nazor«, dok će na lijevoj strani biti članovi UG »Bunjevačko kolo«. Raspored sjedenja će biti određen vlastitim protokolom udruga. U svećištu, bočno od oltara bit će postavljene četiri fotelje za gradonačelnika i suradnike. Crkva će osigurati tri kruha koji će biti posvećeni, svaka

Županija Sombor

će udruga dobiti po jedan, a treći ostaje u župi. Krune će biti dio cvjetnog aranžmana, a nakon svete mise će biti na raspolaganju udrugama. Liturgijski protokol svete mise će se obaviti u cijelosti, dok će snimanje javnih i ostalih medija biti obavljeno u prvih 5 minuta svete mise. Nakon mise, HKUD »Vladimir Nazor« odlazi u prostorije Hrvatskog doma, a kasnije se iz doma organizirano, glavnom ulicom ide prema zgradi Županije. UG »Bunjevačko kolo« će se prema svome protokolu fijakerima i pješice također uputiti prema Županiji. Zakazan skup pred Županijom je u 12 sati i 30 minuta.

Obje udruge skupa ulaze u svečanu dvoranu Skupštine grada. Svaka udruga će imati svoga bandaša i bandašicu, krunu i kruh, koji će se u ime svake udruge predati gradonačelniku. Ceremoniju predavanja kruha gradonačelniku uz prigodan govor u trajanju do 5 minuta izvršit će prvo bandašica HKUD-a »Vladimir Nazor«, a potom isti postupak ponavlja i UG »Bunjevačko kolo«. Svi uzvanici bit će skupa u dvorani koja će za tu prigodu biti prilagođena velikom broju sudionika. Medijsko pokrivanje događaja i obavještanje će po vlastitoj inicijativi obaviti

gradonačelnik u suradnji s pregovaračkim timovima.

Nakon svečane ceremonije gradonačelnik će prirediti domjenak za vodstva udruga i za odabrane uzvanike Dužionice. Daljnji tijek proslave će svaka udruga provesti prema vlastitom protokolu.

Svi sudionici ovih pregovora su suglasni u tome da je ovo maksimalno što se u ovom trenutku može postići, s obzirom na objektivne okolnosti u kojima udruge djeluju. Koordinator pregovora Mata Matarić zahvalio je svim sudionicima pregovora na spremnosti za postizanje zajedničkog dogovora oko organizacije ovogodišnje Dužionice u Somboru.

»Zadovoljan sam postignutim, jer sam svjestan da se dugogodišnji antagonizmi između ovih dviju udruga ne mogu prevazići na tričetiri sastanka, na kojima su samo načeti vrhovi brijega problema koji opterećuju Bunjevce i Hrvate u Somboru. Načete su teme koje manifestiraju zajedništvo u organiziranju proslava, kao što je sada slučaj s Dužionicom. O razlikama treba govoriti u drugim prigodama i na drugim nivoima. Zadovoljstvo je time veće što su obje strane iskazale spremnost da problem dovedu do konačnog rješenja«, rekao je za »Hrvatsku riječ« Mata Matarić.

Z. Gorjanac

HKUPD »Mostonga« na manifestaciji u Kulpinu

Šokački svatovi u dvorcu

KULPIN – Teško je u nekoliko riječi opisati svo bogatstvo i šarolikost događanja koji su se u subotu, 11. srpnja, odigrali u prelijepom parku dvorca Dunderski u Kulpinu. Organizator međunarodne manifestacije »Svadba nekad i sad« – Turistička zajednica Općine Bački Petrovac – pobrinuo se da svaki posjetitelj ovog »najromantičnijeg mjesta u Vojvodini« u jednom danu prođe kroz sva događanja koja prate svedbene svečanosti. Od svečanog defilea devetnaest kulturno-umjetničkih društava, koliko ih je sudjelovalo u programu, pa preko izložbe svadbenih torta, vožnji svadbenim kočijama, modnom revijom svadbene odjeće kroz stoljeća, modnom revijom vjenčаница, kulturno-umjetničkim programom, degustacijom vina i na kraju svadbenim veseljem. Sve se to odvijalo na nekoliko svečano ukrašenih bina, po kojima su šetali mladenci odjeveni u svečana nacionalna svadbena ruha od kraja XIX. stoljeća, pa naovamo. HKUPD »Mostonga« iz Bača nastupalo je u kulturno-umjetničkom dijelu programa, gdje se predstavilo bačkim šokačkim svatovskim običajima s početka XX. stoljeća i pobralo veliko zanimanje.

S. Čoban

»Matoševi« folklorši u Vitancu, Općina Despotovac

Bogat i raznovrstan program

VITANAC – U nedjelju, 12. srpnja, održana je u Vitancu, lijepom malom mjestu u Općini Despotovac, tradicijska manifestacija IV. međunarodni Petrovdanski sabor folklor, koju je organizirao KUD »Mladost«.

Na saboru je sudjelovalo 15-ak folklornih skupina iz Srbije, Makedonije i dvije iz Vojvodine, a u svečanom defileu, prije kulturnog programa, prvi su se puta na ovakvom skupu mogle vidjeti autentične šokačke narodne nošnje. »Matoš« je izveo šokačke narodne plesove u koreografiji *Ilone Gurić*, a u bogatom i raznovrsnom folklornom programu predstavljene su pjesme i plesovi iz Šumadije, Pomoravlja, Zapadne i Istočne Srbije, Metohije, Makedonije te vlaški i šopski plesovi.

»Matoševci« su puni lijepih dojmova o ovom susretu, koji je bio višestruko koristan – kako domaćinima, tako i nama samima. Jer, »Matoš« nastoji svoj rad predstaviti široj javnosti i tako obogatiti i sebe i druge«, kaže tajnica društva *Tonka Šimić*.

Z. Pelajić

ROGAŠKA SLATINA

Stoljeća tradicije topličke

Napisao i fotografirao: Dražen Prčić

Na samo desetak kilometara od granice Hrvatske i Slovenije, kada se dolazi iz smjera Zagorja (nova autocesta ide od Zagreba sve do Đurmanca), nalazi se jedno od najljepših toplica tzv. zdravstvenog turizma, Rogaška Slatina. Zbog svojih klimatskih specifičnosti, čistog zraka koji se stvara u zelenilu šuma s okolnih obronaka gorja u čijem se okruženju nalazi ovo lijepo mjesto u neposrednoj blizini Celja, ali i bogatih termalnih izvora ljekovite vode koja se eksploatira u višestoljetnoj tradiciji, te ponude vrhunski uređenih turističkih objekata u skladu sa zahtjevima najviše tražene kvalitete, Rogaška i njezine glasovite terme tijekom cijele godine privlače turiste i posjetitelje iz cijele Europe. Upravo tako, jer ovdje sezona doslovce traje cijele godine. Zrak i voda su kvalitetni svakoga dana u godini.

TERME ROGAŠKA

Glavni adut turističke ponude kojom Rogaška Slatina već stoljećima (prema povijesti toplički turizam datira još od davne 1598. godine) privlači svoje vjerne posjetitelje i turističke goste, jer je iznimno velik broj »dugogodišnjih povratnika«, jamačno su njezine nadaleko glasovite terme. Toplice zdravlja i medicinskog turizma u svojoj bogatoj ponudi nude brojne ljekovite tretmane, a na gostima je samo stvar odluke za koju će se vrstu terapijskog programa odlučiti i potom dane svoga odmora pro-

vesti u postupnom poboljšanju svoga općeg zdravstvenog stanja. Mlađi i zdraviji odlučuju se za bazene i sportske terene, u ponudi su ovisno o sezoni (ljeti – sportski i teniski tereni, biciklističke i hodačke staze, zimi – uređeno skijalište), a stariji, nešto slabijeg zdravstvenog stanja, razlog svog posjeta nalaze u želji za idealnom kombinacijom zdravstvenih terapijskih kura pod stručnim nadzorom brojnih medicinskih eksperata i terapeuta, i zbilja apsolutnog mira po kojemu se ističe ovo pitomo slovensko mjesto.

Dan u Rogaškoj Slatini ispunjen je lijepim i bogatim aktivnostima, koje započinju ovisno o odabranoj terapiji ili zamišljenom programu, a započinje ranim jutarnjim satima šetnje na svježem jutarnjem zraku. Tada je i tijekom proljeća temperatura tek nekoliko stupnjeva iznad ništice, da bi već nakon nekoliko sati dosegla ugodnu vrijednost karakterističnu za to godišnje doba. A večer, ovisno o zamorenosti dnevnim aktivnostima, nudi mogućnost i kasne noćne zabave u nekom od ugostiteljskih lokala, u kojima se ipak zabavljaju osobe mlađe starosne dobi dok stariji gosti već uveliko spavaju u udobnim sobama hotela koji svi odreda imaju visoke četiri zvijezde kvalitete.

Kojoj skupini gostiju pripadate, to vi najbolje znate, ali ukoliko još niste posjetili Rogašku Slatinu onda zasigurno ne znate što je idealan zdrav odmor relaksacijskog karaktera. Nadete li vremena i malo novca, dođite i uvjerite se. Nećete požaliti.

Cijenik

S mještaj i zdravstveni terapijski programi dostupni su i našim džepovima, a cijene ugostiteljskih usluga gotovo se uopće ne razlikuju od onih na koje smo svakodnevno navikli.

og turizma

Donat

Zasigurno najpoznatiji brend Rogaške Slatine je mineralna voda Donat, čije je ljekovito djelovanje poznato širom svijeta. Pouzdano se zna kako se, sredinom 17. stoljeća, hrvatski grof Petar Zrinski liječio vodom iz Rogaške.

KNJIŽEVNA VEČER MATIJE MOLCERA U SUBOTICI

Višejezično iskustvo poezije

Njemački narodni savez sa sjedištem u Subotici prošle je srijede, 8. srpnja, organizirao književnu večer svestranog subotičkog umjetnika *Matije Molcera* (1935.), na kojoj je predstavljen dio iz njegova pjesničkog, ali i prevoditeljskoga opusa. Imajući u vidu jezike kojima se Molcer služi ovo okupljanje oko književne riječi proteklo je u duhu višejezičnosti, budući da su posjetitelji poeziju mogli slušati na njemačkom i hrvatskom, a osim na tim jezicima govorilo se i na mađarskom te srpskom jeziku.

Naime, uz dvije Molcerove autorske knjige pjesama – »Slomljena frula«, koju je s mađarskog jezika prevela ovom prigodom nazočna dr. *Martha Pfeiffer*, i »Revizije« u originalu pisane na njemačkom jeziku, predstavljeni su i njegovi recentni

prijevodi hrvatskih autora – poema *Tomislava Žigmanova* »Finsternis ohne hulle« (Bez svlačka mraka) i knjiga pjesama *Mirka Kopunovića*

»Im Labor der Träume« (Pod slapovima sna).

Ovakav primjer jezičnog i kulturnog prožimanja pozitiv-

Tomislav Žigmanov, Matija Molcer, Martha Pfeiffer i Mirko Kopunović

no je ocijenila i *Hilda Heinrich*, predsjednica Savjeta za kulturu Njemačkog narodnog saveza. »Bez obzira što je ova večer priredena u Njemačkom narodnom savezu, koji nije samo subotički nego i republički, mislim da bi ovakva promocija trebala izaći iz okvira Subotice, odnosno održati se i u drugim gradovima«, rekla je ona.

Predsjednik Njemačkog narodnog saveza *Rudolf Weiss* je ukazao na značaj razvijanja suradnje s narodima s kojima pripadnici te zajednice žive na ovim prostorima, te najavio kako će ovo udruženje pomoći prevođenje djela i drugih autora na njemački jezik.

U okviru promocije priredena je i manja izložba akvarela *Matije Molcera* pod nazivom »Fikcija i identitet«.

D. B. P.

SUTRA POČINJE FESTIVAL EUROPSKOG FILMA »PALIĆ 2009.«

Blizu 90 filmova u osam programa

Svečanim otvorenjem i uručenjem nagrada »Aleksandar Lifka« sutra (subota, 18. srpnja) u 21 sat na Ljetnoj pozornici počinje šesnaesti po redu Festival europskog filma »Palić 2009.«. Ovogodišnji laureati spomenute

skih ostvarenja u osam programa. Glavni, natjecateljski program u selekciji *Nikolaja Nikitina* ove će godine predstaviti 14 filmova iz Europe, od kojih su 12 u natjecateljskoj konkurenciji. Program »Paralele i sudari«, koji se bavi

»Novi mađarski film« posjetitelje očekuje šest filmova, koji će se moći pogledati na Otvorenom sveučilištu. Festival će u zasebnom programu predstaviti i aktualnu kinematografiju Finske, a prošle godine uveden program ekoloških dokumentaraca ponudit će pet filmova s ovom tematikom. Poseban program u kinu Abazija na Paliću rezerviran je za filmove njemačkog redatelja *Ulja M. Schippela*, koji je ovogodišnji dobitnik nagrade »Underground Spirit« koja se

dodjeljuje neovisnom autoru za višegodišnji rad na tom polju. I ove će godine biti osiguran autobusni prijevoz za sve posjetitelje, kako iz Subotice, tako i iz Novog Sada i Beograda. Cijena ulaznica je ostala ista kao prošle godine, 250 dinara, koja će se plaćati samo za natjecateljski dio programa festivala. Organizator festivala je Otvoreno sveučilište iz Subotice.

D. B. P.

Prateći zabavni program

U okviru pratećeg programa u Jedriličarskom klubu nakon 23 sata bit će organizirani rock koncerti (Nikad dosta, Goribor, Ola Horhe, Lira Vega, Leila Albayaty), dok će na terasi Ženskog štranda biti priređene tematske žurke i nastupi DJ-eva. Posljednjeg dana festivala, 24. srpnja, VIP koncert na Ženskom štrandu održat će legendarni Zvonko Bogdan u pratnji novosadskih tamburaša.

nagrade, koja se dodjeljuje za doprinos europskoj kinematografiji, su poznati glumac *Miki Manojlović* i čuveni britanski redatelj *Ken Russell*, kojem je pripala čast otvoriti ovogodišnji palićki festival. Do 24. srpnja u okviru festivala bit će prikazano ukupno 86 film-

kinematografijom Istočne Europe, odvijat će se u kinu »Jadran«, gdje će biti prikazano ukupno osam filmova. U sklopu programa »Mladi autori Europe« publika će moći pogledati eksperimentalne kratke dugometražne igrane filmove, a u sklopu tradicionalnog programa

HRVATSKA RIJEČ U APATINU, SVILOJEVU I SONTI

Apatin

Kod hotela

Srpskih vladara

Ugao Srpskih vladara kod panjeva

Kod samousluge Uzor
Trg 7. Jula i Njegoševe

Svilovojevo
M. Tita

Sonta
Vuka Karadžića bb
Vuka Karadžića 5
Kod Andrašića, J. J. Zmaja
127

Filmu »Nije kraj« nagrada FIPRESCI u Karlovym Varima

ZAGREB – Hrvatski film »Nije kraj« Vinka Brešana osvojio je nagradu međunarodne filmske kritike FIPRESCI na festivalu u Karlovym Varima, dok je prema glasovima publike, između 400 prikazanih filmova, zauzeo drugo mjesto, prenosi Hina.

Ta hrvatsko-srpska koprodukcija zagrebačkog Interfilma, HRT-a i beogradskog VANS-a osvojila je na prošlogodišnjem Filmskom festivalu u Puli četiri »Zlatne arene« i nagradu publike, a glavna glumica Nada Šargin nagrađena je na Festivalu glumačkih ostvarenja u Nišu.

Karlovy Vary Film Festival, koji spada u najznačajnije svjetske filmske festivale, održao se od 3. do 11. srpnja.

Na festivalu su prikazana još dva hrvatska filma – »Ničiji sin« Arsena Ostojića, u sklopu konkurencije programa »Istočno od zapada«, te »Buick Riviera« Gorana Rušinovića, u selekciji filmskih kritičara magazina »Variety«.

Poginuo kritičar Darko Glavan

ZAGREB/VARAŽDIN - Darko Glavan, povjesničar umjetnosti i glazbeni publicist poginuo je u nedjelju u prometnoj nesreći u Varaždinu nakon koncerta Carlosa Santane na Radar festivalu.

Darko Glavan rođen je 1951. u Rijeci. Diplomirao je na Odsjeku povijesti umjetnosti i komparativne književnosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, gdje je kraće vrijeme predavao i na Odsjeku muzeologije.

Od 1987., s prekidom, do 2003. bio je kustos u Muzeju Mimara, a nakon toga voditelj odnosa s javnošću. Autor je desetak međunarodnih i stotinjak nacionalnih izložaba, 2002. objavio je monografiju o Antunu Motiki, a 2005. monografiju o Galeriji Studentskog centra u Zagrebu. Krajem 2003. izabran je za predsjednika hrvatske sekcije AICA-e (međunarodne udruge likovnih kritičara). Objavio je niz likovnih kritika o djelima suvremenih hrvatskih umjetnika.

Osim što je bio vrstan povjesničar umjetnosti, Glavan je bio jedan od poznatijih hrvatskih rock kritičara. Svoju prvu knjigu »Punk«, prvu autorsku knjigu o punku u bivšoj državi, objavio je 1980. Suautor je biografija Bijelog dugmeta, Rolling Stonesa i Prljavog kazališta. Povijesti

i teoriji rock glazbe pridonio je prijevodima djela poput »Tajne povijesti rocka« Ronija Sariga.

Nova uređivačka koncepcija i redizajn »Kola«

ZAGREB – Prvi dvobroj grafički redizajniranoga »Kola«, časopisa Matice hrvatske za književnost, umjetnost i kulturu, koji je posvećen Deklaraciji o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika, predstavljen je u utorak u Matičinoj knjižari.

Novi urednik »Kola« Ernest Fišer podsjetio je da je riječ o najstarijoj Matičinoj publikaciji pokrenutoj 1842. godine, koja se s prekidima održala do danas. »Kolo« je svojim tekstovima svjedočilo o bitnim tokovima, razvojnim mijenama i visokim estetskim dosezima hrvatske književnosti, umjetnosti i kulture.

Po Fišerovim riječima, »Kolo« bi trebalo sa svojom novom uređivačkom koncepcijom na hrvatskoj sceni postati jasno profiliran, recentan i aktualan časopis.

Novo će uredništvo izborom aktualnih sadržaja i relevantnih suradnika nastojati na prvo mjesto staviti kvalitetu, što i priliči časopisu koji ima istaknuto mjesto u nacionalnoj časopisnoj produkciji, najavio je Fišer.

Predsjednik Matice hrvatske Igor Zidić je istaknuo kako je nužno novo »Kolo« otvoriti novom senzibilitetu suvremenog doba.

Osim Fišera, članovi uredništva su Zvonko Kovač i Joža Skok.

Najbolje knjige svih vremena

NEW YORK – Roman »Rat i mir« Lava Nikolajeviča Tolstoja najbolja je knjiga svih vremena – prema izboru američkog tjednika Newsweek, zasnovanog na deset najznačajnijih književnih lista, uključujući liste knjižnica, Oprah Winfrey, kao i online enciklopedije Wikipedia, piše portal Seecult.org.

Na drugom mjestu te meta-liste našla se knjiga »1984« Georgea Orwella, a među prvih deset su i »Ulysses« Jamesa Joycea, »Lolita« Vladimira Nabokova, »Buka i bijes« Williama Faulknera, »Nevidljivi čovjek« Ralpa Ellisona, »Ka svetoniku« Virginije Wolf, Homerovi spjevovi »Ilijada« i »Odiseja«, »Gordost i predrasude« Jane Austen i »Božanstvena komedija« Dantea Aligherija.

Među sto najboljih knjiga našao se i »Kapital« Karla Marxa – na 30. mjestu, Biblija je na 41. mjestu, dok je »Hamlet« najbolje plasirano djelo Williama Shakespearea, na 49. mjestu.

Prema navodima redakcije Newsweeka, pri sastavljanju te »liste lista« u obzir je uzimano više faktora, kao što su - utjecaj djela na hod povijesti, intelektualni doprinosi raznim svjetske kulture, relevantnost u današnjem vremenu, popularnost među čitateljima...

EXIT 09.

Potvrđeni festivalski standard

Festival je u četiri dana posjetilo 160.000 mladih

Ovogodišnji, jubilarni deseti »Exit«, održan od 9. do 12. srpnja, potvrdio je prije par godina postavljeni organizacijski i programski standard, kojega su već uveliko prepoznali ugledni mediji, ali i tour operateri diljem svijeta.

Prema procjenama policije, u prosjeku je na Petrovaradinskoj tvrđavi bilo oko 40.000 ljudi dnevno (rekord je postignut u subotu 11. srpnja na nastupu Mobyja), što

DJ-eva na čiju se glazbu u okviru Dance Arene »duskalo« do ranih jutarnjih sati.

Kiša niti ove godine nije zao- bišla tvrđavu, na sreću samo drugoga dana festivala. Zbog visokog vodostaja Dunava predviđeni kamp na novoj lokaciji – plaži Oficirac s petrovaradinske strane rijeke, preseljen je na prostor bivše vojarnje na Trandžamentu. Tu je smještaj pronašlo oko 6.000 egzitaša, mahom iz inozemstva. Inače,

Maske protiv gripa

Strah od novog gripa domišljati pojedinci iskoristili su za prodaju zaštitnih maski (cijena 50 dinara), a bilo ih je skoro na svakom koraku ispred festivalskih ulaza. U nekim slučajevima maske su poslužile i kao modni dodatak, te neka vrsta zaštitnog znaka jubilar- nog Exita.

je najmasovniji posjet u desetljeću postojanja festivala. Manje-više polovicu publike činili su razgaljeni »strendžeri«, kojih je ove godine, prema izjavama organizatora, bilo oko 20 tisuća. Najviše njih, kao i ranijih godina, pristiglo je iz Velike Britanije.

Po principu »za svakoga ponešto« organizatori su sastavili solidan program od oko 500 izvođača na dvadesetak bina. »Exit 09« će se tako pamtit po nastupima svjetski poznatih izvođača, kao što su: Kraftwerk, Moby, Lily Allen, Arctic Monkeys, Patti Smith, Madness, Manic Street Preachers... Osim ovih imena koja su se tijekom četiri dana nizala na Glavnoj bini, Exit je ponudio i nastupe velikog broja aktualnih

lokacija kampa oko plaže Oficirac predviđena je, sudeći po reklami s bilboarda, za tzv. »Eko kamp«, koji bi građanima Novoga Sada služio i tijekom godine.

Uspješno organiziran festival zasjenila je pogibija 22-godišnjeg Britanca koji je stradao pokušavajući se popeti na visoke zidove Petrovaradinske tvrđave.

Ukratko, Exit je u proteklih deset godina postao velika zabavna manifestacija s pratećim turističkim potencijalima, kojoj od prvobitne političke i društveno angažirane poruke (iako u sklopu programa nevladinih udruga promovira ideje vezane za zaštitu ljudskih prava, ekologiju, liberalizaciju viznog režima...) nije ostalo mnogo. S druge strane, ostaje da

se vidi – je li istoimena udruga koja organizira festival, opravdala količinu danih joj proračunskih sredstva, protiv čega je prosvjed, neposredno prije početka manifestacije, uputila skupina uglednih novosadskih kulturnih djelatnika.

Novosadski glazbeni festival je postavio svoje okvire i kao takav će se vjerojatno iz godine u godinu ponavljati. Mladeži i onih nešto

starijih zaljubljenika u pop glazbu – što ih gužve u redovima za »tokene« (festival- ska valuta za piće) ili užim dijelovima tvrđave ne smetaju – uvijek će biti.

D. B. P.

Hrvatski izvođači

Dru- ga po veličini koncertna bina – Fusion stage, koja je rezervirana za najaktualnije izvođače iz ex-yu regije, ugostila je i ove godine nekoliko hrvatskih bendova. Legendarne Majke su ponovno dobro »otprašile«, a solidnu posjećenost zabilježio je nastup sve popularnijeg hip-hop sastava Elemental. Prepoznatljivo zabavne nastupe priredili su i zagrebački punk-rockeri Hladno pivo, te electro sastav Lollobrigida.

Prvi put na Exitu: Moby

Temeljem članka 16. točka 7. Statuta Fonda za razvoj poljoprivrede Grada Subotica i Programa Fonda za razvoj poljoprivrede za razdoblje od 1. 1. do 31. 12. 2009. godine Upravni odbor Fonda raspisuje

NATJEČAJ

Za dodjelu srednjoročnih kredita za poticanje i unapređenje poljoprivredne proizvodnje na teritoriju Grada Subotice

1. CILJEVI DODJELE SREDSTAVA

Osnovni ciljevi dodjele sredstava su sudjelovanje u osiguravanju finansijskih sredstava za poticanje gospodarskih aktivnosti, povećanje zaposlenosti, efikasnosti poslovanja u području poljoprivrede.

2. NAMJENA I KRITERIJI DODJELE SREDSTAVA

Sredstva po ovom natječaju dodjeljivat će se **isključivo** individualnim poljoprivrednim proizvođačima s prebivalištem i nekretninom na području Grada Subotice, **ZA FINANCIRANJE:**

- ISKLJUČIVO NOVE OPREME I MEHANIZACIJE U VOĆARSKOJ, VINOGRADARSKOJ, RATARSKOJ I STOČARSKOJ PROIZVODNJI

Pravo na dodjelu sredstava po ovom natječaju imaju poljoprivredni proizvođači registrirani u Registru poljoprivrednih gazdinstava.

Osim navedenih, kriteriji za dodjelu sredstava Fonda su i:

- ekonomska opravdanost zahtjeva
- korištenje postojećih raspoloživih resursa (zemljište, građevinski objekti, radna snaga, mehanizacija)

3. PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA DODJELU SREDSTAVA

Sudionici natječaja za dodjelu sredstava osim **zahtjeva** u propisanoj formi, koji dobivaju u uredu Službe za lokalni ekonomski razvoj, gospodarstvo, poljoprivredu i turizam Subotica, (Gradska kuća, soba br. 200), u natječajnoj proceduri podnose i:

- poslovni plan
- dokaz o vlasništvu obradivog poljoprivrednog zemljišta (posjedovni list, izvod iz zemljišne knjige ili ovjereni ugovor o zakupu poljoprivrednog zemljišta)
- potvrdu o registraciji poljoprivrednog gazdinstva i potvrdu PIO osiguranja zemljodjelca
- uvjerenje mjerodavnog tijela o izmirenosti obveza po osnovi javnih prihoda
- predračun predmeta kreditiranja

Stručna služba po podnesenim zahtjevima i kompletnoj dokumentaciji podnosi prijedlog Upravnom odboru Fonda za dodjelu kredita

4. UVJETI KREDITIRANJA

- gornji limit zahtijevanih sredstava je 1.000.000,00 (milijun dinara)
- rok otplate kredita je 4 (četiri) godine
- kamatna stopa 2% na godišnjoj razini
- vlastiti udio 10%
- primjena valutne klauzule
- razdoblje mirovanja otplate kredita (grejs period) je 12 (dvanaest) mjeseci uz obračun interkalarnih kamata od 1,5%
- anuiteti za povrat odobrenih sredstava obračunavaju se i plaćaju kvartalno

Instrument osiguravanja povrata plasiranih sredstava je **HIPOTEKA I. REDA**, odnosno založna izjava na nekretninu u korist Fonda. Trošak konstituiranja hipoteke snosi Fond u momentu odobravanja i puštanja kredita u tečaj, ali ih pripisuje glavnici te ih korisnik kredita otplaćuje pod istim uvjetima pod kojima mu je odobren kredit.

Natječaj »Fonda za razvoj poljoprivrede Grada Subotica« otvoren je do **3. 8. 2009. godine**.

Plasirana sredstva Fonda za razvoj poljoprivrede Grada Subotica koriste se isključivo na osnovi predračuna i upućuju se na tekući račun dobavljača.

Kompletna natječajna dokumentacija se podnosi na adresu: Subotica, Trg slobode 1, s naznakom »Fond za razvoj poljoprivrede Grada Subotice« ili osobno u Gradskom uslužnom centru na prizemlju Gradske kuće (šalteri 16 i 17).

Nepotpuni i neblagovremeni zahtjevi neće biti razmatrani. Sve dodatne informacije dostupne su u Službi za lokalni ekonomski razvoj gospodarstva, poljoprivrede i turizma, u sobi br. 200 na II. katu (telefon 626-871).

Odluka Upravnog odbora o dodjeli srednjoročnih kredita je konačna.

UPRAVNI ODBOR FONDA
ZA RAZVOJ POLJOPRIVREDE GRADA SUBOTICE

JEZIČNI SAVJETNIK

O prijedlozima na i u

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Početkom srpnja učenici petoga razreda OŠ »Matko Vuković« iz Subotice bili su na ljetovanju u gradu Krku na otoku Krku. Pitali su me zašto kažem da smo u Krku kada mislim na grad, a na Krku kada govorim o otoku. Evo pojašnjenja.

Kada govorimo o otocima, rabimo prijedlog na, stoga ćemo reći:

Bio sam na Braču.

Bila sam na Visu.

Želimo li reći mjesto u kojem smo boravili, uporabit ćemo prijedlog u:

Bila sam u Visu.

Bila sam u Bolu.

Kako bismo izbjegli nepravilnositi i nejasnoće, možemo to reći jednom rečenicom:

Bili smo na otoku Krku u istoimenome mjestu.

Prijedlozi na i u mogu nas buniti i u nekim drugim primjerima. Kada govorimo o visokim školama, pravilno je rabiti prijedlog na:

Studiram na Filozofskom fakultetu u Osijeku.

Diplomirao je na Zagrebačkom sveučilištu.

Za ustanove je bolje rabiti prijedlog u:

Radio je u Hrvatskome narodnom kazalištu.

Otišao je u Općinski sud.

POVIJEST HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Ante Kovačić (1854.-1889.)

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Ante Kovačić

Istaknuti realist i pravaš Ante Kovačić rođen je u Hrvatskom zagorju 1854. godine. Djetinjstvo je proveo u siromaštvu na idiličnim zagorskim bregima. Pučku je školu polazio u Mariji Gorici, a od 1867. pohađa gimnaziju u Zagrebu. Nakon mature upisuje studij prava tijekom kojega radi u odvjetničkim pisarnicama, bavi se književnim radom te aktivno sudjeluje u političkome studentskome životu. Oduševljeni je pristaša

Ante Starčevića i pravaške misli. Nakon diplome radi u zagrebačkim i karlovačkim pisarnicama kao odvjetnički pripravnik i intenzivno se posvećuje književnom stvaranju. Doktorira 1887., a 1889. uspijeva postati samostalnim odvjetnikom u Glini. Život mu je bio mučan i kratak, umire 1889. godine pomračena uma u dobi od 35 godina.

Kovačićevo književno djelo nosi neizbrisiv trag njegove osobnosti. Iz njegovih rečenica izbija neukrotiva slutnja tragike. Mašta mu je neobuzdana, često se zalijeće iz realnog u nerealno, ni s čim postojećim se ne miri, stalno kritizira i protivi se. Književno je počeo stvarati oko 1870. godine. Prvih godina nastaju pjesme uglavnom ljubavne naravi, a potkraj sedamdesetih je započeo, i do kraja života nastavio, pisanje pjesama u kojima je oštrom kritikom i satirom prikazivao suvremene nacionalne društvene i političke prilike («Kameleonu», «Velikom patuljku», «Pokornome kljusetu» i dr.).

Prvi je veliki Kovačićev prozni tekst »Baruničina ljubav« (1877.), roman na razmeđu romantizma i realizma, nastao na uzorima *Eugena Suea* i *Balzaca*: mješavina dinamične i počesto nevjerojatne radnje i jezičnoga vatrometa. Rečenice su

mu, poput njegova jezika i duha, u neprekidnom vrenju. Roman obiluje likovima fatalnih žena (*Sofija Grefštajn*), preljubima, incestom i samoubojstvima, a kompozicijski je inovativan, i u europskim razmjerama. Sljedeće godine izlazi »Smrt babe Čengiđkinje«, travestija koja s pravaških nacionalnih pozicija ismijava ilirsku i jugoslavensku ideologiju, karikirajući kulturno Mažuranićevo djelo. Kovačić je i autor više značajnih pripovijesti, među kojima se izdvajaju »Ladanjska sekta« i »Zagorski čudak«.

U sljedećem velikom romanu »Fiškal« (1881.) autor ponavlja realistički pristup koji graniči s fantastikom i nerijetko se pretvara u grotesku, likove fatalnih žena, porugljivu, pa i otrovnu satiru stranaca (Nijemaca, Mađara) i južnoslavenske ideologije, žestoki napadaj na obamrlost hrvatskoga plemstva i birokratski mentalitet, raspad osobnosti glavnih protagonista u ludilu ili samoubojstvu. Vrhunac Kovačićeve društvene kritike i uzorni tekst pravaške i realističke satire trebao je biti roman »Među žabari« (1886.), kojega je tiskanje već nakon desetak nastavaka u listu »Balkan« bilo obustavljeno, jer su se mnogi pojedinci u tekstu prepo-

znali i oštro prosvjedovali protiv autora.

Središnje je djelo Kovačićeve proze i njegova književnoga opusa roman »U registraturi« (1888.). Djelo rabi jednu od glavnih tematskih realističkih preokupacija: razvitak, odgoj i sudbinu mladića *Ivice Kičmanovića* koji sa sela dolazi u grad. U višeslojnoj fabularna zbivanja uključeno je mnoštvo likova iz različitih društvenih slojeva. Roman je svojevrsna analiza socijalnih, moralnih i psiholoških sastavnica tadašnjega hrvatskoga društva. Osim realističkih naboja, roman sadržava i snažne romantičarske iracionalne elemente, utjelovljene u liku dijabolične Ivičine družice Laure (zagonetno djetinjstvo, ucjene, trovanja, preljubi, hajdučke družine). I na kompozicijskome planu djelo nije homogeno: ispremišane epizode te narušen vremensko-posljedični slijed zbivanja čine naraciju »isjeckanom« i nepovezanom, sa zamjetljivim kompozicijskim i stilskim šavovima između epizoda. Na stilsko-izražajnoj razini dominira groteska, hiperbola, gradacija i sarkazam. Kovačićev je roman u kontekstu hrvatskoga realizma specifična pojava, jer spajanjem raznorodnih elemenata narušava kanonsku strukturu realističkoga romana, a napose dotadašnju tradiciju šenoinškoga pripovjednoga diskursa, pa ga stručna kritika drži i prvim navještajem modernističkoga proznoga izraza.

U SUSRET BLAGDANU

Sveti Joakim i Ana

Sveti Joakim i Ana su kršćanski sveci, supružnici i roditelji Blažene Djevice Marije. Ovaj blagdan u katoličkoj crkvi se obilježava 26. srpnja.

Sveti Joakimu i Ana se u Bibliji ne spomenju, no zato se njihovo ime prvi put spominje u jednom apokrifnom spisu iz II. Stoljeća. U prvih osam poglavlja toga spisa iznesene su neke pojedinosti, što se odnose na Marijino čudesno rođenje. Taj spis govori o sv. Joakimu kao o vrlo bogatom čovjeku, ali koji je bio i pobožan i dobar pa je prihode svojih dobara dijelio u dvoje: jedan je dio davao narodu, a drugi prinoseo kao žrtvu Gospodinu za otpuštenje svojih grijeha. Kad se jednog dana nalazio u hramu, prinoseći svoju žrtvu, neki Ruben, predbacivao mu je nevrjednost, zbog koje sa svojom Anom nema djece. U Izraelu, naime, nijedan pravednik nije ostao bez potomaka. To je Joakima vrlo pogodilo pa se za četrde-

set dana povukao u pustinju posteci i moleći kako bi od Gospodina isprosio potomka.

U međuvremenu je i Ana vapila Gospodinu moleći za plodnost. Ukazao joj se Božji anđeo i navijestio da će dobiti dijete. Po anđelu bio je obaviješten i Joakim te pozvan da se iz pustinje vrati kući. Poslušao je te u zahvalu prinio Gospodinu za žrtvu deset jaganjaca. Bogato je nadario i svećenika

i narod. Ana je u velikoj starosti rodila kćerku i dala joj ime Marija. U trećoj godini roditelji su je prikazali Gospodinu.

Istočni sveti Oci u svojim su propovijedima na Marijine blagdane s mnogo ljubavi, oduševljenja i pobožnosti slavili i njezine roditelje. Štovanje se sv. Joakima na Zapadu razvilo mnogo kasnije nego na Istoku, a na Zapadu je sv. Ana daleko

više popularna nego sv. Joakim. Njezinom je štovanju vrlo pridonio Ivan Trithemius svojom knjigom *Tractatus de laudibus sanctissimae Annae* (Rasprava o pohvalama presvete Ane – Mainz, 1494.). Štovanje sv. Ane naročito je raširena na europskom sjeveru: u Engleskoj, Francuskoj, Njemačkoj. Bretonci su prenijeli štovanje i u Kanacu.

Proštenje na Kerskom groblju

Blagdan svetih Joakima i Ane proslaviti će se i ove godine 26. srpnja u kapelici sv. Ane na Kerskom groblju.

Na groblju kod kapelice mise su:

- u 8 sati na mađarskom jeziku
- u 9 sati na hrvatskom jeziku

U crkvi sv. Roka:

- u 7 sati neće biti sveta misa
- u 17 sati je misa na hrvatskom jeziku

IN MEMORIAM

ILIJA ŽARKOVIĆ
(GOLUBINCI, 1947.-2009.)

U ponedjeljak 14. srpnja iznenada je preminuo Ilija Žarković (Dejka, Žabar).

Rođen je 1947. godine u Golubincima u Srijemu. Osnovni školu završio je u Golubincima, a gimnaziju u Staroj Pazovi. Studirao je književnost u Sarajevu i Beogradu. Objavio je šest knjiga.

Osim literature Ilija Žarković je imao širok spektar umjetničkog interesiranja i angažiranja, ali glazba je bila njegov život. U mladosti rock 'n' roll, a posljednjih dvadesetak godina tambura. Više od dvadeset godina bio je frontmen rock grupe Asteroidi. U zrelijim godinama električnu gitaru zamjenjuje tamburom i osamdesetih osniva tamburaški orkestar. Registriranjem HKPD »Tomislav« u Golubincima priključuje se Društvu sa svojim tamburašima i počinje sa školom tambure kroz koju je prošlo više desetina mladih.

Bio je ravnatelj tamburaškog odjela HKPD »Tomislav«. S ovom je udrugom obišao sve najznačajnije folklorne festiva-

le (Vinkovačke jeseni, Đakovačke vezove, Dužijancu itd.), a putovanja bez njega bila su nezamisliva.

Golubinci, a pogotovo HKPD »Tomislav«, izgubili su mnogo odlaskom Ilije Žarkovića i sigurno je da će se barem u kulturi u Golubincima vrijeme mjeriti prije i poslije Ilijine smrti.

Ilija nije materijalno bio bogat ali je bio prebogat kulturom, vedrim duhom, mudrom riječju i to je svoje bogatstvo nesebično dijelio gdje god se nalazio. Svi koji su ga poznavali izgubili su velikog prijatelja. Ilija Žarković Dejka će kroz svoje pjesme i knjige živjeti generacijama.

Ilija Žarković pokopan je u srijedu na golubinačkom groblju.
Ilija Radoš

Posljednji pozdrav jednom od prvih suradnika Zavoda

ILIJA ŽARKOVIĆU
(GOLUBINCI, 1947. – 2009.)

Samo jedno Tvoje djelo uspjeli smo realizirati skupa, no Tvoje ideje i planovi glede očuvanja kulturne baštine Hrvata u Srijemu bit će trajne smjernice u našem djelovanju!

U nadi ostvarenja Tvojih zamisli, tugujemo sa svima koji su Te voljeli i poštivali.

Djelatnici Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata

SLUČAJNOST KOJA TO TEŠKO MOŽE BITI

Dužijanca u dimu

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Započela je proslava Dužijance. Sama pomišao na te svečanosti dodiruje i naše srce i naš razum. Podsjeća nas na nešto lijepo i ugodno. Na poseban način nas obvezuje na zahvalnost. S takvim mislima i raspoloženjima pristupamo slavljenju. Iznosimo ono što je najljepše i najvrjednije. Doživljavamo ono što je duboko usađeno u našu prošlost, sadašnjost i želimo predati budućnosti. Znamo da rada nema bez znoja, barem ne onog poštenog. Stoga smo se i znojili poštenim radom, da barem kruh koji blagujemo ne osjećamo kao nezasluženi, nego doslovno kao naš. Međutim, izgleda da neki tako ne razmišljaju. Dogodio se, naime, jedan čudesni fenomen »slučajnosti«, koji se teško može nazvati slučajnošću. Dok smo od Neba molili lijepo vrijeme za 11. srpnja, da unatoč svih vremenskih prognoza nad Ljutovom ipak zasja Sunce i da se radosno i lijepo može obilježiti Risarski dan, koji je završio narodnim veseljem – kako je to običaj, u noćnim satima sablazno se pojavio dim i plamen.

ZAPALJENO NEPOKOŠENO ŽITO

Upravo na njivi *Josipa Mačkovića*, koji je sve svoje i sav sebe kao domaćin dao u proslavu toga dana, netko je zapalio nepokošeno žito. Zahvaćene su i njive dvojice susjeda. Srećom što je veliki dio njive bio pokošen, te je izgorjelo nešto malo pšenice, a ljudi su zaorali brazdu i spriječili daljnje širenje požara. Tako je svima u Ljutovu poručeno da imati, zahvaljivati i slaviti nije poželjno. Moje mišljenje je: to nije učinio nitko »od onih drugih«, nego naš našem, kao što se dogodilo i u Bibliji u odnosu Kaina i Abela. Najveći dim je mržnja, ljubomora i zavist. Opasno je kada on preraste u vatru. Ovaj puta je to uspjelo. Ostaje nam, dakle, i pitanje i odgovor koji nas boli.

Slično je bilo i u Bajmoku. Selo se spremalo jednostavno i skromno u svojoj crkvi i župnom stanu proslaviti Dužijancu. Gospodin koji već 15 godina u svom dvorištu okuplja mlade i stavlja na raspolaganje svoje dvorište i kuću, te se tamo druže, »čiste žito« i pletu vijence, doživio je prije Dužijance jedan neugodan udarac. Njegova njiva s 10 jutara pšenice prethodni je dan bila spaljena. Netko je dobro ocijenio smjer vjetra, podmetnuo požar i pobjegao. Uvidaj pokazuje da je požar podmetnut. (Tako sam barem ja čuo.) Izgorjelo je sve. Ponovno mislim da se radi o zavisti, ljubomori i prkosu. Međutim, taj čovjek koji je vijeran Bogu i Crkvi znao je podnijeti udarac i nije »stisnuo šaku« na osvetu, nego je sklopio ruke na molitvu. Bio sam na Dužijanci i gledao kako skrušeno moli i zahvaljuje ovaj puta ne za požnjeveno žito, nego za spaljeno. Divio sam se što mu iz srca nije izišla riječ mržnje, nego molitve. Ovdje bih pokušao s vama zajedno podijeliti svoje razmišljanje o »Dužijanci u dimu«.

Znao je da je važan

onaj koji sije i radi,

ali da je važniji Onaj

koji daje da raste.

Takav čovjek rada

znao se veseliti vlatu,

ptici i cvijetu. Znao je

zahvaljivati i pjevati s

pijevom ptica, pa i s

grmljavinom groma.

Bio je u dijalogu s

Bogom i s prirodom.

Takav čovjek je stoga

znao pjevati, veseli-

ti se i biti zahvalan.

Njegovo je srce bilo

okrenuto Bogu i lju-

dima

NAJVAŽNIJE JE BITI ČOVJEK

Čovjek prošlosti je bio čovjek u dijalogu s prirodom. Nije on bio glup. Nije bio školovan, ali je bio inteligentan. Nije ga zatekao izlazak Sunca u krevetu, nego na njivi. Vraćao se kući kada je Sunce zalazilo. Bio je svjestan vrednote svoga oranja, sijanja, kopanja, ali jednako tako je bio svjestan da je to samo dio posla. Često je podizao oči prema nebu i gledao oblake, slušao vjetrove i strepio od tuče. Znao je da je važan onaj koji sije i radi, ali da je važniji Onaj koji daje da raste. Takav čovjek rada znao se veseliti vlatu, ptici i cvijetu. Znao je zahvaljivati i pjevati s pjevom ptica, pa i s grmljavinom groma. Bio je u dijalogu s Bogom i s prirodom. Takav čovjek je stoga znao pjevati, veseliti se i biti zahvalan. Njegovo je srce bilo okrenuto Bogu i ljudima. Stoga mu ni slučajno nije padalo na um biti osvetnik, zavidnik i uništavatelj. Nadošla je nova civilizacija koja svu svoju moć vidi ne u radu, nego u posjedu. Ne u onome kako se radi i što se radi, nego isključivo u onome koliko to vrijedi. Čak i čovjek više nije osoba, nego brojka. Sve njegovo što radi ima samo toliku vrijednost koliko zaradi, čak i nije bitno kako. Ova civilizacija u našim krajevima došla je naglo, ali nije problem u tome. Problem je u tome što je došla na »plodno tlo« ateizma. Naime, ovom razdoblju prethodilo je vrijeme komunizma i ateizma. Čovjek je od Boga nasilno odvođen i ispražnjen. U svijet takve praznine ulazi tehnika sa zavidnom svojom snagom. Sada postoje samo pojedinci koji imaju sve i mnoštvo koje nema ništa. Ako taj pojedinac koji ima sve nema »strah Božji«, onda nema ni poštovanja prema ljudima. Za njega je onda jedini cilj imati i posjedovati. Zaboravlja da je najvažnije biti čovjek. Tako više nema ni suradnika, ni radnika, ni prijatelja, nego samo robove koje nepravedno plaća. U takvim međuljudskim odnosima javlja se mogućnost mržnje, osvete i podvale. Nestaje čovjek. Može li se onda slaviti Dužijanca bez plamena i dima? Teško.

Što Crkva sada čini? Njeno poslanje je navješćivati vrednotu kojom Bog cijeni čovjeka. Čovjek je za Boga suradnik. Ako je odlutao od te Božje suradnje, glas Crkve je glas Božji kojim se poziva obratiti se. Taj poziv nije dosta samo kao poziv. Sjedinimo svoje molitve – onako iskreno – iz dna svoje duše za one ljude koji nam čine zlo. Jedina naša snaga je Bog. Jedino naše poslanje je molitva. Jedino pravo rješenje je obraćenje, stoga mi se sviđa čovjek koji nije stisnuo pesnicu na osvetu nego sklopio ruke na molitvu, na molitvu za neprijatelje. Tako će se dim zapaljene pšenice pretvoriti u dim mirisavog tamjana, a plamen »opasne vatre« u tiho svjetlo svijeće koja rasvjetljuje pameti i srca ljudska.

Kuća u Ulici Vuka Karadžića br 108A u Sonti privlači svojim egzotičnim izgledom pogled svakog prolaznika. Da bijelo oličena katnica ne bi bila samo jedna od mnogih, još od 1983. godine brine kućanica *Snežana Ađin*. Suprug *Marinko*, poznati Sončanski ugostitelj, svima znan po nadimku Brca, u održavanju kućanstva koje i sam zove mali raj, podupire je i moralno i materijalno. Radom baš i ne, jer svaki slobodan trenutak nastoji provesti na Dunavu, čiji je veliki zaljubljenik.

PREDNJE DVORIŠTE

Neveliko prednje dvorište uređeno je s ukusom, sivilo kolske betonske staze od ulazne kapije do garaže razbijaju smireni tonovi zelenila, prošarani šarenilom cvijeća. Savršeno izbalansirano, svega po malo, ničega previše. U rasporedu boja ni sivilo betona ne izgleda sumorno. »U ovu kuću doselili

Sjenica usred vrta

CVJETNI VRT OBITELJI AĐIN U SONTI

Dugo sanjana okućnica

*U zadnjem dvorištu kuće u Vuka Karadžića 108A u Sonti gazdarica Snežana Ađin uredila mali perivoj *
Od 1983. do danas Snežana je u vrtu svakodnevno* Suprug Marinko, ugostitelj i veliki zaljubljenik u Dunav,
kad je kod kuće, vrijeme najradije provodi na egzotičnoj ljetnoj terasi*

Piše: Ivan Andrašić

smo se 1983. godine. Sagradili su je Marinkovi roditelji, koji su godinama, sve do mirovine, radili u Njemačkoj. Kako se suprug bavi ugostiteljstvom, često sam i ja angažirana u našem objektu. Uređenje kuće i okućnice Marinko je prepustio meni, jedino je angažirao majstore koji su izradili ljetnu terasu. Kako je veliki zaljubljenik u Dunav, slobodno vrijeme provodi u pecanju i druženju. Kad je kod kuće, vrijeme najradije provodi s unucima *Matijom* i *Adrijanom* upravo na ovoj našoj terasi. Evo, ni sada ga nema, odveo je Matiju na pecanje, naravno na Dunav«, priča *Snežana*. Onoga tko u ovu kuću ulazi prvi put pogled na zadnje dvorište ostavlja bez daha.

ZADNJE DVORIŠTE

Umjesto očekivanih gospodarskih zgrada, jata peradi i po koje

voćke, pred očima se odjednom stvori pravi mali raj, perivoj kojega već dva i pol desetljeća s velikom ljubavlju, a svakako i znanjem, uređuje ova vrijedna kućanica. S lijeve strane staze perivojem dominira velika, egzotična ljetna terasa, a u pozadini stara marelica, s obiljem narančastih slatkih plodova. Ispred terase je postavljen stari panj, nekoliko krupnijih kamenova s Dunava i na panju posude sa sezonskim cvijećem. Terasa, izrađena od drveta i željeza, pokrivena je trskom. S desne strane staze, odmah iza kuće, između nekoliko stabala četinara postavljena su starinska drvena kolica i nekoliko posuda sa starinskim, aromatičnim cvijećem. Noćna frajla, dragoljub, lipa Kata, lipi Andra, tvore sag kojega ni jedna ruka ne može vjerno reproducirati, sag koji svojim mirisima opija. U produžetku je perfektno održavan travnjak obrubljen cvjetnjakom i u samom dnu parka niz pomoć-

Snežana Ađin svakodnevno uređuje vrt

nih prostorija, toliko potrebnih svakom seoskom kućanstvu, oličenih tako da ni najmanje ne narušavaju izgled cijeloga parkića. »Mnogi koji nas posjete iznenade se. Na uređenje ovoga prostora odista potrošim puno vremena, no, nije mi ni najmanje žao. Oduvijek sam obožavala cvijeće, odmalena sam sanjala upravo ovakvu okućnicu i zato sam presretna što imam razumijevanje i potporu od supruga. Za nas nema veće sreće, nego kad se na terasi okupi obitelj i kad glavne uloge preuzmu naši unuci *Matija* i *Adrijan*. A snaha *Silvija* mi sve više pomaže u uređenju našega raja. I dok zbog djece nije aktivno sudjelovala u radovima, bila mi je glavni konzultant i prvi kritičar«, priča *Snežana* isprajući me, u maniri dobrog seoskog domaćina, do uličnih vrata.

Piše: dr. Marija Mandić

Putnička dijareja

Uvjerljivo najčešći zdravstveni rizik putnika, posebice onih koji posjećuju zemlje u razvoju, je putnička dijareja ili proljev, što može biti blaga i dosadna, ali i produljena, bolna i onesposobljavajuća bolest. Stoga ne dopustite da vam jedini suvenir koji ćete donijeti s puta bude putnička dijareja i da vam ona upropasti odmor!

Svake godine 20-50 posto međunarodnih putnika (procjenjuje se oko 10 milijuna ljudi) dobi proljev na putovanjima, obično tijekom prvog tjedna, no proljev se može pojaviti u bilo koje vrijeme tijekom puta, ili čak i nakon povratka kući, trajajući i do mjesec dana po povratku.

Glavni uzrok su zaražena hrana ili voda, što se najčešće viđa u regijama s lošim higijenskim uvjetima i sanitarijama. Tako su zemlje visokog rizika za razvoj ove bolesti zemlje u razvoju, kao što su: Latinska Amerika, Afrika, srednjoistočne zemlje, Azija, ali treba biti realan i skrenuti pozornost da se ove tegobe javljaju i kod turista

koji ljetuju u Bugarskoj, Grčkoj, Crnoj Gori i Hrvatskoj. Osobe koje su osobito osjetljive i u situaciji povišenog rizika, jesu mladi, osobe oslabljenog imuniteta, osobe koje boluju od iritabilnog crijeva ili dijabetesa, te osobe koje uzimaju lijekove za gorušicu ili, pak, imaju razvijeni čir na želucu.

Na putovanjima se dijareja može dobiti već zbog same promjene vode i novih namirnica, čak i kada su zdravstveno ispravne. Ovo se objašnjava činjenicom da lokalna hrana i voda mogu sadržati dopuštene količine mikroorganizama uobičajenih za to područje, na koje je lokalno stanovništvo otporno, a turistima mogu stvarati mnoge probleme.

Uobičajeni simptomi su:

- nagli početak
- povećana učestalost, količina i težina stolice
- promijenjena konzistencija stolice
- mučnina i/ili povraćanje koji mogu biti pridruženi
- grčevi, napuhnutost, vjetrovi
- vrućica
- slabost

Zbog činjenice da je to uglavnom bolest koje sama prođe, često je jedino potrebno liječenje oralnom rehidracijom, to jest uzimanjem dovoljne količine vode. Naime, dijarejom se gubi puno tekućine, koju je potrebno nadoknađivati zbog rizika od dehidracije. Tako je preporuka da se gubitak teku-

ćine nadoknadi uzimanjem instant juha iz kesice koje u sebi sadrže i soli, elektrolitni rastvor »orosol«, te čaj od mente, kamilice ili lipe. Alkohol svakako treba izbjegavati, jer pridonosi dehidraciji. Što se ozbiljnijeg liječenja tiče, većina ovih tegoba prođe sama od sebe za dan-dva. Ukoliko ste, pak, osjetljiviji ili dijareja postanu tako česte da vas jednostavno onesposobljavaju za uživanje na moru, savetujemo uzimanje preparata na bazi probiotika, kapsule ili praškove »flonivin«, »lineks« ili »bulardi«, koji se mogu uzimati i preventivno.

Ako se razvije proljev s 3 ili više stolica u razdoblju od 8 sati, i povezani su s mučninom, povraćanjem, grčevima u stomaku, vrućicom, ili pojavom krvi u stolici, potrebno je savjetovati se s liječnikom zbog eventualnog dodatnog uzimanja antimikrobne terapije.

PREVENCIJA: Izuzetno treba voditi računa o kvaliteti hrane koja se uzima. Treba se čuvati sumnjivih obroka koji se pripremaju ili prodaju na otvorenom, a posebice se treba čuvati sirove hrane. Voće i povrće potrebno je dobro oprati ili još bolje oljuštiti. Veliki broj mikroorganizama ubija se termičkom obradom, pa je samim tim mnogo bolje odlučiti se za provjereniju varijantu i uzimati samo termički obrađene namirnice. Kada ne postoji jamstvo kvalitete vode iz slavine, treba piti flaširanu vodu. Izuzetno je važno održavati higijenu. Podrazumijeva se svakodnevna higijena tijela kao i izbjegavanje sumnjivih kontakata sa životinjama, ali i s ljudima.

Poštovani čitatelji,

U želji unapređivanja medicinske strane u našem tjedniku, možete slati svoja pitanja na koja će odgovarati naši liječnici-suradnici.

Pisma možete slati poštom na adresu redakcije ili mailom na: hrvatskarijec@tippnet.rs

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

U povorci preko 500 malenih

Oko 500 djece iz 13 kulturno-umjetničkih udruga prošetalo je u povorci u nedjelju središtem grada slaveći na svoj način žetvene svečanosti – »Dužijancu«. Djeca iz Hrvatske, Mađarske, BiH, Makedonije, te Kragujevca, Subotice i okolnih mjesta pokazala su u mimohodu od katedrale do Gradske kuće narodne nošnje, pjesme i igre kraja iz kojega dolaze.

Veselu povorku pratili su u kočijama ovogodišnji dječji bandaš i bandašica *Marko Stantić* i *Veronika Vojnić Mijatov* iz Tavankuta, koji su poslije kratkog nastupa svojih vršnjaka u Velikoj vijećnici Gradske kuće predali gradonačelniku kruh od ovogodišnjeg žita.

»Ovaj kruh je najdragocjeniji dar koji sam dobio jer dolazi iz ruku najmladih, onih koji ovu prelijepu tradiciju trebaju nastaviti njegovati sa svojim

prijateljima koji su došli iz drugih sredina i zemalja«, rekao je zahvaljujući na daru gradonačelnik Subotice *Saša Vučinić*.

Svečanoj povorci djece u narodnim nošnjama prethodilo je svečano euharistijsko slavlje u katedrali bazilici sv. Terezije Avilske koje su predvodili katedralni župnik *msgr. Stjepan Beretić* i prečasni *mr. Andrija Anišić*.

»Djecu treba uključiti u žetvene svečanosti jer kada se okupe veliki, onda se mali ne vide. Oni su sada bili u središtu ove svetkovine i važno je da i djeca mogu dati oduška svojoj zahvali Bogu za plodove zemlje«, rekao je ovim povodom *Beretić*.

»Dječja Dužijanca« počela je u petak navečer, 10. srpnja, koncertom dječjih folklornih skupina. Kiša koja je počela padati baš uoči početka koncerta umalo je upropastila manifestaciju, ali s jednosatnim zakašnjenjem najmlađi su na središnjem gradskom trgu uspjeli pokazati svoje glazbeno i plesno umijeće. Organizacija Dužijance malenih prošle je godine pokazala da je apsolutno opravdana, a ovogodišnja predaja kruha je upriličena na puno svečaniji način, rekao je predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance *Davor Dulić*.

J. S.

Sudionici

Ansambli »Skopje«, Skoplje, Makedonija; KUD »Sveti Ante Cim«, Mostar, Bosna i Hercegovina; Aproforras Folkensemble, Szazhalombatta, Mađarska; Srpski ansambl »Smilje«, Kragujevac, Srbija; HKUD »Ljutovo«, Ljutovo; KUD »Ravnica«, Mala Bosna; HKC »Bunjevačko kolo«, ogranak Bikovo; HKUPD »Dukat«, Vajska; KUDH »Bodrog«, Bački Monoštor; HBKUD »Lemeš«, Svetozar Miletić; KUD »Ivan Tišov«, Viškovci, Republika Hrvatska; HUK »Lajčo Budanović«, Mala Bosna; HKC »Bunjevačko kolo«, Subotica.

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Obitelj Gabrić s Gabrića

Zabilježio: Dražen Prčić

Na fotografiji, koju ovoga puta predstavljamo javnosti zahvaljujući *Dubravki Dulić-Galfi*, nalazi se obitelj njezinog pradjeda Petra Gabrića, koja je živjela na Gabriću, selu 20-ak kilometara istočno od Subotice.

U gornjem redu s lijeva su kćeri: *Karolina Francisković*, rođ. *Gabrić* (Dubravkina baka), i *Justika Šarčević*, rođ. *Gabrić*. U donjem redu su: mater *Ana* i otac *Petar Gabrić*, a pokraj njih je stariji brat *Veco Gabrić*.

Fotografija je nastala 1906. godine u fotografskom salonu *Imre Timara*, u subotičkoj Kosuth ulici broj 20, a prema opremi i odjeći svih članova obitelji, vjerojatno je bilo neko hladnije doba kasne jeseni ili zime. Zanimljivo je dodati, kako pojašnjava Dubravka, da su u pitanju vrlo vrijedne nošnje koje nose njezina baka i sestre, sa srebrnom 'pucadi' i drugim zasebnim detaljima. Materijal je baršun (samt, starinski kumaša) i nošen je samo u svečanim prilikama, kakva je bila i ovo obiteljsko fotografiranje.

Dubravka Dulić-Galfi je za svoju baku Karolinu čula samo

iz priča matere *Lozike*, njezine jedine kćeri, jer je baka preminula 1944. godine, tj. prije nego što je ona bila rođena. Tako je sazna-

obiju obitelji. Nakon udaje otišla je živjeti na njihov salaš kod Male Bosne (zapadno od Subotice) i ostala tamo živjeti sve do smrti

njezina mater (Karolina), pokraj brojnih kućanskih poslova, u slobodno vrijeme voljela raditi šling, i to dugo u noć uz svjetlost

la da se Karolina udala 1909. godine »u Francisković«, a brak je prema tadašnjim, posve normalnim običajima, bio »komendiran« (dogovoren) od strane očeva

u pretposljednjoj godini Drugog svjetskog rata.

Od drugih životnih detalja iz njezina života upamtila je i materinu (Lozika) priču kako je

»lampaša«. Uz njezine sačuvane »umjetnine«, i ova fotografija, otrgnuta od zaborava prošlosti, lijepo je sjećanje na baku koju, nažalost, nikada nije upoznala.

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavještava cijenjene putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

Subotičke fontane 14.srpnja

17. srpnja 2009.

U NEKOLIKO REDAKA

Marellica

Ove su godine marellice baš rodile. Odavno nije bilo ovako bogatog roda. Ima ih svakojakih, velikih ili manjih. A takve su im i cijene na tržnicama. Ovogodišnje »zerdelije« jednako su skupe poput onih iz prijašnjih sezona kada su upola manje rodile. Jer, u posljednje vrijeme na našim prostorima ne vrijede klasični zakoni ekonomije glede ponude i potražnje. Kao i kod mnogo toga drugoga, sve je obratno...

FOTO KUTAK

LET, LET, BUBAMARO...

KVIZ

Euro nogometni rekordi

Koja je nogometna momčad osvojila najviše naslova u Kupu prvaka (Champions league)?

Koje su tri države osvojile najviše klupskih trofeja?

Koliko je nogometaša tijekom karijere osvojilo sva tri europska klupska natjecanja (Kup prvaka, Kup pobjednika kupova i kup Uefa)?

Tko su najbolji strijelci europskih kupova?

Koji su treneri osvojili sva tri kupa?

Real Madrid – 9 naslova (1956, '57, '58, '59, '60, '66, '98, '2000, 2002).
Španjolska (30), Engleska (29), Italija (28).
Osam nogometaša (Scirea, Cabrini, Tardelli, Tacconi, Brijo – Juventus, Vaili
Raul (Real Madrid) – Inzaghi (Milan) – 65 golova
Udo Lattek (Njemačka) i Giovanni Trapattoni (Italija)

VICEVI

Pita Dalmatinac svoga sina:

☐ Jesi li kupio auto?

☐ Jesan.

☐ A koji?

☐ Nisan.

☐ Pa jesi ili nisi?

☐ Jesan. Nisan.

Uhvatio otac sina kako puši.

☐ Sine, nije u redu da već pušiš. Pa tek ideš u četvrti razred osnovne.

☐ Znam, tata. Ali sam si mi pričao kako si i ti počeo u četvrtom pušiti.

☐ Istina, ali tada mi je bilo osamnaest godina.

Pecanje

Master liga Srbije

BAČ - Udruga sportskih ribolovaca »Podunavlje« iz Bača, koja se od ove godine natječe u Prvoj »Master« ligi Srbije, proteklog je vikenda sudjelovala na natjecanju u sportskom ribolovu – lov ribe udicom na plovak – na Gružanskom jezeru kod Knića. Ekipe u sastavu: Čavar, Milošević, Kopanja, Dugajlić i Jakić, s pričuvalima: Filipović i Krstić od kojih su četvero članovi hrvatske manjinske zajednice u Baču, osvojili su deseto mjesto od ukupno dvanaest ekipa. Imajući u vidu kako se u istom rangu natječe i ekipa svjetskog prvaka Srbije, rezultat je ipak zadovoljavajući. Sljedeća dva kola će se održati 1. i 2. kolovoza u Novom Sadu što je za Bačane »domaći teren«, pa se s pravom nadaju boljem uspjehu.

S.Č.

Nautika

Trideset i sedma Regata

SOMBOR - Trideset i sedma Podunavska moto-nautička regata otvorit će se 24. srpnja na čardi »Pike« u Bezdanu, u zaljevu Baračka, gdje će se okupiti svi sudionici. Polazak regate je 25. srpnja u 10 sati. Planirana ruta je zaljev Baračka-Bačka Palanka-zaljev Baračka. Povratak je 2. kolovoza. Najstarija Podunavska moto-nautička regata se održava pod pokroviteljstvom Turističke organizacije Grada Sombora.

Z.G.

Mali nogomet

Turnir NK »Dunava«

BAČKI MONOŠTOR - Počevši od 3. srpnja u organizaciji NK »Dunav« na terenu OŠ »22. oktobar« igra se tradicionalni ljetni malonogometni turnir na kojemu ove godine sudjeluje 15 momčadi. Susreti se igraju svakoga dana s početkom u 18 sati prema ligaškom sustavu natjecanja, a nakon svih odigranih utakmica bit će poznata i najbolja momčad za ovu godinu.

A.Đ.

Dobri uvjeti za rekreaciju

PLAVNA - Za nogometaše NK »Sloga«, koji ove godine obilježava 80. obljetnicu postojanja, u tijeku je ljetna stanka i odmor. Ipak, ljubiteljima sporta omogućeno je svaku se večer rekreativno baviti malim nogometom. Školsko dvorište u Plavni ima dobre uvjete za mali nogomet i košarku. To su prije svega zemljani teren i dobro postavljeni reflektori koji omogućava-

ju noćne turnire i rekreaciju. Kako saznajemo, do sada nije bilo službenih natjecanja, ali se svaku večer u školskom dvorištu okupi pedesetak ljubitelja malog nogometa i košarke, ponajviše mladih.

Pokraj stalnih ekipa, mogu se uvijek sastaviti i nove momčadi po slobodnim kriterijima.

Z. P.

Rukomet

Reaktiviranje RK Stanišić

STANIŠIĆ - Započete su aktivnosti ponovnog pokretanja Rukometnog kluba Stanišić, a inicijatori ovih aktivnosti su Mile Bezbradica i Mirko Samardžić. Proteklog tjedna održani su razgovori s nekadašnjim igračima i sponzorima, pa postoji suglasnost da se reaktivira klub čiji počeci sežu od 1952. godine. RK Stanišić (i muški i ženski tim) svojevremeno je igrao u Drugoj ligi. Aktivnosti su zamrle prije 6-7 godina zbog nedostatka novca.

S. T.

Odbojka

Sara Klisura najbolji server svijeta

Mlada subotička odbojkašica Sara Klisura (ŽOK Spartak), članica kadetske reprezentacije Srbije koja je na proteklom 11. SP održanom na Tajlandu osvojila srebrnu medalju, odlukom stručnog žirija proglašena je najboljim serverom Svjetskog prvenstva. U finalnom susretu kadetkinje Brazila su bile bolje od svojih vršnjakinja iz Srbije 3-1.

Nogomet

Reprezentacija U-19 na pripremama u Subotici

Na terenima NK Bačke ovoga tjedna trenira nogometna reprezentacija Srbije za igrače mlađe od 19 godina, pripremajući se za nastup na Europskom prvenstvu koje počinje 20. srpnja u Ukrajini. U sklopu priprema u planu je i prijateljski susret protiv jedinog subotičkog superligaša Spartak Zlatibor vode.

Godišnja skupština NK Bačka

U nedjelju 12. srpnja, u prostorijama NK Bačka u Subotici održana je godišnja skupština najstarijeg nogometnog kluba u državi. Predsjednik kluba Dragan Vujković podnio je godišnji izvještaj, nakon kojeg je uslijedila rasprava. Kao neuspjehom ocijenjena je propuštena šansa za plasman u viši rang natjecanja, ali su zato pohvaljene mlađe natjecateljske kategorije (pioniri i kadeti) koji su se uspjeli plasirati u kvalitetnu ligu Vojvodine. Obavljena je i adaptacija stadiona, ali najveći problem kluba ogleda se u blokadi računa zbog sudske zabrane. Za dva tjedna slijedi nova skupština kluba kada će biti iznesen i financijski izvještaj za proteklu godinu i plan za sanaciju nastalog stanja.

Plivanje

Prvenstvo Vojvodine za mlađe pionire

Najmlađi plivači »Spartaka« iz Subotice osvojili su sedam medalja (4 zlata, 1 srebro i 2 bronce) na prvenstvu Vojvodine za mlađe pionire, održanom u ponedjeljak 13. srpnja na njihovom bazenu u Dudovoj šumi. U natjecateljskoj konkurenciji 150 plivača iz 15 vojvođanskih klubova domaćini su osvojili 3. mjesto u ukupnom poretku, a najuspješniji pojedinci su bili Bojan Rašković (1. mjesto 50m i 400m slobodno, štafeta 8 x 50 prsno) i Milica Šoštarec (1. mjesto 50 m slobodno, štafeta 8 x 50 prsno i 3. mjesto 400 m slobodno). Ovoga vikenda (18. i 19. srpnja) u Nišu se održava državno prvenstvo za plivače ovoga starosnog uzrasta.

PRIVATNO POGREBNO PODUZEĆE
"URNA"
 A.D.-d.o.o.

 Trg žrtava fašizma br. 1
 PODUZEĆE ZA PRODAJU
 POGREBNE OPREME
 PRIJEVOZ I CEREMONIJAL
 POKOPA
Tel.: 024-558-011
 Cvjećara:
 Tel.: 024/557-130

Nama je dovoljno da znate za nas...
FUNERO
 Privatno pogrebno poduzeće
 - Subotica, Karađordev put 2,
 telefon (danonoćno): (024) 55-44-33
 - Horgoš, Borisa Kidriča 7,
 telefon (danonoćno): (024) 792-202
 Raspored sprovoda i umrlice na
 Internetu: www.funero.co.yu
 e-mail: funero@funero.co.yu
 Mogućnost odloženog plaćanja

Subotica je domaćin kvalifikacijskog turnira za plasman na SP

Borba za dva »svjetska« mjest

Dvije prvoplasirane reprezentacije putuju u Japan iduće godine

Piše: Dražen Prčić

Dvorana sportova u Subotici ugostit će ovoga vikenda (17.-19. srpnja) sudionice kvalifikacijskog turnira za plasman na žensko SP u odbojci. Za dva mjesta koja vode na Svjetsko prvenstvo u Japanu 2010. godine borit će se Hrvatska, Rumunjska, Španjolska i domaća selekcija Srbije. Za potrebe ovog značajnog sportskog događaja, jednog od najvećih u sportskoj povijesti Subotice, postavljena je i nova

»Galeria«, treninzi se svakodnevno održavaju u gradskoj Dvorani sportova gdje će se počevši od petka 17. srpnja igrati i sve kvalifikacijske utakmice. O značaju ovog velikog sportskog natjecanja za Suboticu i Vojvodinu, pokrajinski tajnik za sport i mladež *Modest Dulić* iznio je svoje dojmove: »Poslije uspješno i kvalitetno organiziranih utakmica u okviru kvalifikacija za Euroligu, Subotica je dobila privilegij biti domaćinom i

Press konferencija organizatora turnira u Plavoj vijećnici

taraflex podloga na kojoj će se igrati svi susreti turnira, a i sve ostale pripreme u svezi s organiziranjem turnira obavljene su na najvišoj razini. Reprezentacije su smještene u subotičkom hotelu

kvalifikacija za Svjetsko prvenstvo u ženskoj odbojci koje se sljedeće godine održava u Japanu. To je velika čast i priznanje za značaj i mjesto koje subotička odbojka ima na nacionalnoj razini. Tradicija i

Neposredno poslije jednog od pripremih treninga ženske odbojkaške reprezentacije Srbije, zamolili smo njenog izbornika *Zorana Terzića* za kraću izjavu:

»Sigurno je da na osnovi našeg rejtinga i činjenice da igramo kod kuće posve je normalno očekivati osvajanje jednog od prva dva mjesta na ovom kvalifikacijskom turniru. Kao najvećeg konkurenta vidim, zasigurno, reprezentaciju Hrvatske, ali je ipak nezahvalno prognozirati bilo što u svezi s ostalim protivnicama, jer je u pitanju samo jedan susret. Ipak, nadamo se kako ćemo već nakon prva dva dana, i susreta protiv Španjolske i Rumunjske, završiti posao, pa bi posljednji susret protiv Hrvatske bio revijalnog karaktera. Naravno, sve pod uvjetom pružanja dobre i kvalitetne igre u svim susretima. Glede samih uvjeta u Subotici, oni su izvrsni kao i uvijek, odličan je smještaj i dvorana, i sve to utječe izuzetno pozitivno na ozračje u ekipi.«

Trening hrvatske reprezentacije

rezultati subotičke odbojke, dugi značajnih odbojkaških centara u više od 60 godina, daju nam za Srbiji.«
pravo da Suboticu svrstamo u red

Kvalifikacijski turnir započinje danas, u petak 17. srpnja, susretom SRBIJA - ŠPANJOLSKA (Dvorana sportova, 18 sati), potom slijedi HRVATSKA - RUMUNJSKA (20.30)

Subota, 18. srpnja, SRBIJA - RUMUNJSKA (18 sati), HRVATSKA - ŠPANJOLSKA (20.30). Nedjelja, 19. srpnja, ŠPANJOLSKA - RUMUNJSKA (18 sati), SRBIJA - HRVATSKA (20.30)

Sve susrete reprezentacije Srbije izravno će prenositi RTS.

Hrvatska ženska odbojkaška reprezentacija stigla je u Suboticu dva dana prije plana (utorak), upravo iz razloga dobrih uvjeta za trening i pripremu pred ovo važno izbornu natjecanje, a kraći komentar dobili smo od izbornika *Miroslava Aksentijevića*:

»Pobjedom na pretkvalifikacijskom turniru u Splitu, u svibnju ove godine, vizirali smo put za Suboticu i kvalifikacijski turnir za plasman na SP u Japanu iduće godine. Objektivno, uz Srbiju kao domaćina, vidimo i nas u krugu za osvajanje prva dva mjesta koja viziraju nastup na Svjetskom prvenstvu. Već u prva dva susreta protiv Rumunjske i Španjolske trebali bismo osigurati plasman, pa posljednji susret protiv Srbije odigrati u revijalnom ozračju dviju prvoplasiranih ekipa. Hrvatska ženska odbojkaška reprezentacija, koju vodim od prošle godine, nalazi se u četverogodišnjem ciklusu tijekom kojega je već izborni plasman na prošlo EP i osvojena bronca na netom završenim MI u Pescari, a plasman na SP i konačno odlazak na OI u London 2012. godine sljedeći su ciljevi. Ekipa koju vodim dosta je podmlađena, a njezinu većinu čine igrice koje su bile kadetske prvakinja Europe 2001. godine. Glavne nositeljice igre su *Maja Poljak*, *Senna Ušić* i *Mija Jerkov*, povratnica nakon dvije godine stanke. Prvi dojmovi iz Subotice su odlični, uvjeti smještaja i treninga prvoklasni, uostalom kakvi su i uvijek kada je riječ o ovom gradu u kojemu sam i tijekom igracke karijere često gostovao.«

DAVISOV CUP

Hrvatska porazila SAD

Marin Čilić i Ivo Karlović donijeli su tri potrebna boda za veliki sportski uspjeh i plasman u polufinale najjačeg momčadskog natjecanja

Piše: Dražen Prčić

Kada je Marin Čilić, prvi hrvatski reket, osvojio posljednji poen za pobjedu protiv *Jamesa Blakea*, našao se na koljenima zemljanog terena u porečkoj dvorani »Žatika«. Ali na »koljenima« je ostala teniska

skog tenisa branili su Marin Čilić i Ivo Karlović i plasmanom u polufinale, gdje ih očekuje susret protiv Češke (ponovno u Hrvatskoj) navijestili objektivnu i posve realnu mogućnost još jednog igranja u finalu. Spoj mladosti i igrčke zre-

Pozdrav publici: reprezentacija Hrvatske

velesila SAD, jer Hrvatska je i treći puta uzastopno, u svojoj kratkoj povijesti, porazila uvijek favoriziranu momčad rekordera u broju osvojenih Davisovih kupova. Dvije Čilićeve pobjede (protiv *Fisha* 4-6, 6-3, 6-7, 6-1, 8-6 i *Blakea* -6, 6-3, 6-7, 6-1, 8-6) i jedna, ali iznimno važna *Karlovićeva* (Blake 6-7, 4-6, 6-3, 7-6, 7-5) bile su ono što je izbornik *Goran Prpić* smislio prije četvrtfinalnog duela u najpoznatijem turističkom mjestu Istre. I bilo je tako. Hrvatska je ponovno izborila plasman u polufinale najjačeg momčadskog teniskog natjecanja. Hrvatska je među četiri najbolje teniske reprezentacije svijeta.

NOVA GENERACIJA

Kada je Hrvatska 2005. godine pobijedila Slovačku u finalu Davis cupa i po prvi put u svojoj povijesti osvojila prestižnu »salataru«, veliki sportski pothvat ostvarili su *Ivan Ljubičić* i *Mario Ančić* (Ivo Karlović je također bio član). U Poreču protiv SAD, boje hrvatskog momčad-

losti, ali i visoke pozicije 15. i 26. igrača ATP ranking ljestvice, uz momčadsko zajedništvo i borbe do posljednjeg atoma snage (oboje su gubili mečeve prvoga dana i okretali rezultat), ulili su optimizam za novu pobjedu 15. rujna, kada su na programu polufinalni susreti Davis cupa. Ukoliko Marin i Ivo preskoče još jednu prepreku na putu do velikog finala, Hrvatska bi bila domaćinom velikom duelu protiv pobjednika drugog polufinala (Španjolska – Izrael), a to bi koncem studenoga mogao biti mega teniski spektakl. Protiv Španjolaca, koji su ipak veliki favoriti za prolaz u finale, u borbi za još jedan naslov pobjednika Davis cupa. Ali ipak prvo treba svladati Čehu!

Četvrtfinale Davisova cupa:

Hrvatska – SAD 3-2

Karlović – Blake 6-7, 4-6, 6-3, 7-6, 7-5), Čilić – Fish 4-6, 6-3, 6-7, 6-1, 8-6, Karanušić, Zovko – B. Bryan, M. Bryan 3-6, 1-6, 3-6, Čilić – Blake 4-6, 6-3, 6-7, 6-1, 8-6, Karanušić– B. Bryan 7-5, 3-6, 6-7

Liga prvaka

Neodlučeno protiv Pjunika

U premijernom nastupu 2. kola kvalifikacija nove sezone Lige prvaka (2009.-10.), hrvatski prvak Dinamo odigrao je neodlučeno protiv Pjunika (0-0) na gostovanju u Erevanu (Armenija). U bljedojoj igri, »modri« su imali samo jednu izgledniju prigodu za gol (Etto, 49. minuta), ali je i pored svega primarni cilj ostvaren. Neodlučen ishod prvoga susreta, bez primljenog zgoditka, odlična je uvertira za uzvrat koji slijedi već za tjedan dana u Zagrebu. A do tada će i nova momčad biti znatno uigranija i što je najvažnije efikasnija za sigurni prolaz u posljednju rundu kvalifikacija za plasman u novu sezonu Lige prvaka. Zbog kazne, Dinamo će uzvrat na Maksimiru igrati bez prisustva gledatelja.

Dinamo: Butina, Etto, Carlos, Biščan, Lovren (Barbarić), Sivonjić (Kramarić), Vrdoljak, Badelj, Sammir, Mandžukić, Papadopoulos. Trener: Krunoslav Jurčić

Optimal Tours

- Prijevoz putnika u zemlji i inozemstvu
- 20 putničkih mjesta
- 49 putničkih mjesta
- 56 putničkih mjesta

tel/fax: 024/600686
mob: 065/66 26 144
069/60 0 866

Banetina 20, 24000 Sabotica, 24411 Palić

KARLO KOPILOVIĆ, DOBITNIK SUBOTIČKOG GRADSKOG PRIZNANJA »PRO URBE« ZA PODRUČJE SPORTA

Veliko priznanje za životno djelo

Svoju prvu košarkašku utakmicu odigrao sam 1950. godine na zemljanom igralištu

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Mеду dobitnicima nagrade »Pro urbe«, koju svake godine Grad Subotica dodjeljuje svojim istaknutim građanima, za tekuću 2009. godinu nalazi se i *Karlo Kopilović*, dugogodišnji košarkaški sportski djelatnik. U kraćem razgovoru, subotički lauréat je pojasnio što za njega znači ovo vrijedno priznanje.

»U košarkaškom sportu, počevši od davnih dana svog aktivnog igranja pa sve do današnjih umirovljeničkih dana, prisutan sam punih 59 godina i dobivanje nagrade »Pro urbe« smatram velikim priznanjem za svoj dosadašnji angažman na polju subotičkog sporta«, započeo je razgovor Karlo Kopilović.

POTVRDA CJelokUPNOG RADA

Ime Karla Kopilovića desetljećima je neraskidivo povezano s košarkom u najvećem gradu na sjeveru Bačke, a tijekom desetina godina provedenih na igračkom parketu (i zemlji) i pokraj crte terena njegov radni učinak ostavio je neizbrisiv trag na brojnim rezultatskim uspjesima ekipa koje je vodio ili savjetodavno sudjelovao u njihovom radu.

»Dobivenu nagradu smatram potvrdom rezultata koje sam postigao tijekom svog dugogodišnjeg sportskog rada, a slobodno mogu reći kako sam gotovo cijeli svoj život i radni vijek posvetio sportu. Ponosan sam što sam postao laureatom za područje sporta, kojemu sam toliko pružio, ali i zauzvrat puno toga od njega dobio.

SPORTSKI POČECI

»Jako je velika razlika kada iz današnje pozicije gledam na neka današnje vrijeme mojih početaka u košarkaškom sportu i pozicije na kojima se on danas nalazi. Prije više od pola stoljeća, kada sam se počinjao baviti košarkom, uvjeti za igru i trening bili su više nego teški i samo najuporniji i najustrajniji su mogli opstati. Mi smo, primjerice, igrali na zemlji, vani po svakojakim atmosferskim uvjetima, dok se

Savjet mladim kolegama

Trener, prije svega, mora voljeti ono što radi i biti u potpunosti predan pozivu koji je odabrao. Također mora biti strpljiv, raditi tako da djeca zavole sport kojim se bave i nadasve, biti veliki pedagog s puno razumijevanja i, konačno, biti prijatelj djece.

danas košarka igra na parketu u klimatiziranim dvoranama. I danas se sjećam svoje prve košarkaške utakmice, odigrane davne 1950. godine na zemljanom košarkaškom terenu koji se nalazio u današnjoj ulici Matije Gupca u Subotici. Tijekom aktivne košarkaške karijere igrao sam na poziciji playa (organizator igre) i drugog beka, i bio sam pri-

lično dobar realizator, što je u ono vrijeme i prema tadašnjim pravilima igre puno značilo. Igračku sam karijeru završio 1962. godine, a već pri njezinom kraju počeo sam obavljati i trenersku dužnost, bivajući istovremeno igrač-trener.«

TREnersKI USPjesI

»Tijekom svih proteklih godina nastojao sam igračima i igračicama s kojima sam radio dati svoj trenerski maksimum, trudeći se prenijeti im sve znanje i vještinu, sve ono što sam cijeloga života učio i usavršavao. Osobito sam volilo rad s tadašnjim 'pionirskim' selekcijama, a sa ženskom ekipom tog uzrasta bili smo nekoliko puta i državni prvaci ondašnje zajedničke Jugoslavije. S

jednom drugom generacijom sam uspio osvojiti isti naslov i u kadet-skoj konkurenciji, što se tada smatralo zbilja golemim uspjehom, a kao najveće igračko ime izdvojio bih, bez dvojbe, *Eleonoru Wild*, jedinu subotičku osvajačicu olimpijskog odličja (srebro na Olimpijadi u Seulu 1988).«

DANAŠNJICA

Provodeći umirovljeničke dane Karlo Kopilović više nije aktivno angažiran u košarkaškom sportu, ali je i dalje uz njega.

»Danas sam samo gledatelj, ali sam uvijek spreman pomoći nekim savjetom i instrukcijom, osobito mladim trenerima koji tek započinju 'peći ovaj lijepi sportski zanat'. Uvijek rado dijelim i prenosim svoje bogato iskustvo u radu s košarkaškim početnicima, jer je taj segment iznimno važan u stvaranju budućih majstora igre pod obručima«, završio je razgovor Karlo Kopilović, dobitnik subotičkog gradskog priznanja »Pro urbe« za područje sporta.

PETAK
17.7.2009.

06.00 - Najava programa
 06.05 - Hrvatska uživo
 06.45 - TV kalendar
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
 09.05 - Čarolija 10, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Prirodni svijet: Othranjivanje Sancha, dokumentarni film
 11.10 - Oprah Show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Draga neprijateljica
 13.20 - Idemo na put s Goranom Milićem: Južna Amerika
 14.05 - Jelovnici izgubljenog vremena: Žitarica za sva vremena
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Lewis 2, mini serija
 16.35 - Vijesti
 16.45 - City Folk: Beograd
 17.15 - Naši i Vaši, TV serija
 17.55 - Hrvatska uživo - Vijesti
 18.05 - Hrvatska uživo, 1. dio
 18.31 - Hrvatska uživo, 2. dio
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Čarolija 10, serija
 21.10 - Savršeni svijet, američki film
 23.30 - Dnevnik 3
 00.05 - Dosjei X (9), serija
 00.55 - Zvezdane staze: Voyager 2, serija
 01.40 - U uredu 2, serija
 02.10 - Divlji u srcu 2, serija
 02.55 - Velemajstor 1, serija
 03.40 - Ksena - princeza ratnica 1, serija
 04.25 - reprizni program
 05.05 - Draga neprijateljica

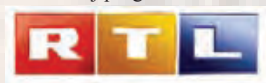

06.55 - Najava programa
 07.00 - Mali titani
 07.20 - Krava i pile
 07.45 - Na kraju ulice
 08.00 - Čarobna ploča - učimo engleski jezik (10.)
 08.15 - Ranč kod Pikove sedmice, serija za djecu
 08.45 - Tree Hill 4, serija za mlade
 09.30 - Vip Music Club
 10.05 - Ally McBeal 3, serija
 10.50 - Dragi Johnie 1, serija
 11.10 - Prijatelji 2, serija
 11.30 - Prijatelji 2, serija
 11.55 - Veliki uspjesi hrvatskog sporta -

Wimbledon, finale 1992.: Ivanišević - Agassi
 13.45 - Obični ljudi, TV serija
 14.30 - Znanstvena petica
 15.00 - Eko zona
 15.30 - Osijek: Streljaštvo, SP - emisija + prijenos finala natjecanja puška (Ž)
 16.45 - Divlji u srcu 2, serija
 17.35 - Ksena - princeza ratnica 1, serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.40 - U vrtu pod zvijezdama
 19.10 - Crtani film
 19.20 - Vip Music Club
 19.55 - Pariz: Atletika, Zlatna liga - prijenos
 22.05 - Vijesti na Drugom
 22.20 - Svečana priredba 43. međunarodne smotre folklor: kolo
 23.25 - Arianina tajna, mini-serija
 01.05 - Državnik novog kova 3, humoristična serija
 01.30 - Posebni dodaci, emisija o filmu
 02.10 - TV raspored

07:05 Otvori svoje srce, serija
 08:00 Beba Felix, crtana serija
 08:30 Ezo TV, tarot show
 09:30 Nova lova, TV igra
 10:45 Rebelde, serija
 11:40 Otvori svoje srce, serija
 12:25 IN magazin
 13:20 Inspektor Rex, serija
 14:15 Ostati živ, dok. igrana serija
 15:10 Smrtonosno podrhtavanje, igrani film
 17:15 Vijesti Nove TV
 17:30 Inspektor Rex, serija
 18:30 IN magazin by Bijele udovice
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Vatrene skakači, film
 21:40 Da Vincijevo blago, igrani film
 23:20 Opasno more, film
 01:00 Ezo TV, tarot show
 02:00 Kobna greška, film
 03:30 Osumnjičen, igrani film
 05:30 IN magazin by Bijele udovice
 06:05 Kraj programa

06.35 Krava i Pilić, crtana serija
 07.00 SpužvaBob Skockani, crtana serija
 07.25 Punom parom, kulinarski izazov
 07.50 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 08.15 Astro show, emisija
 11.40 U dobru i zlu, serija

12.10 Reba, humoristična serija
 12.35 Ekkluziv, magazin
 12.50 Večera za 5, lifestyle emisija
 13.20 Tajna čokolade, telenovela
 14.35 Heroji iz strasti, dramska serija
 15.25 Magnum, akcijska serija
 16.15 Korak po korak, humoristična serija
 16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.10 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 17.35 U dobru i zlu, humoristična serija
 18.00 Reba, humoristična serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 Punom parom, kulinarski izazov
 20.00 Neprijatelj, igrani film, akcijski triler
 21.40 Murjaci generacije X, film, akcijska komedija
 23.50 Vijesti
 00.00 Robocop, film, akcijski
 01.40 Neprijatelj, igrani film, akcijski triler

SUBOTA
18.7.2009.

06.50 - Najava programa
 06.55 - TV kalendar
 07.10 - reprizni program
 07.40 - Vijesti
 07.50 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Na apaškoj granici, američki film
 10.00 - Vijesti
 10.20 - Kućni ljubimci
 10.55 - Normalan život, emisija o osobama s invaliditetom
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Draga neprijateljica, telenovela
 13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
 14.05 - Duhovni izazovi
 14.40 - Reporteri - izbor: My 22 stone dad and skinny me
 15.45 - Znanstvene vijesti
 15.55 - Euromagazin
 16.30 - Vijesti
 16.40 - Hrvatska kulturna baština: Srednjovjekovne utvrde na Dunavu
 16.55 - Domaći dok.film
 18.15 - Lijepom našom: Prelog (1)
 19.15 - LOTO 7/39

19.30 - Dnevnik
 20.15 - TV Bingo Show
 21.00 - Informativna emisija
 21.30 - Otvorenje Pulskeg filmskog festivala, prijenos
 22.05 - Dnevnik 3
 22.20 - Vijesti iz kulture
 22.30 - Španjolski zatočenik, američki film
 00.20 - Filmski maraton: Ljubav Jessica Stein, američki film
 01.55 - Filmski maraton: Patton, američki film
 04.40 - reprizni program
 05.20 - Draga neprijateljica, telenovela

07.00 - Najava programa
 07.05 - Disneyjevi crtići: Legenda o Tarzanu
 07.25 - Disneyjevi crtići: 101 dalmatinac
 07.50 - Vidrići / Medvjedići
 08.00 - Na kraju ulice
 08.25 - Dinosapiens, serija za djecu
 08.50 - Pokusi koji su promijenili svijet: Newtonovi zakoni gibanja (1/6)
 09.10 - Sportske igre mladih 09. (3/12)
 09.25 - Speleološki putopis
 09.50 - Ekstremne životinje, dokumentarna serija
 10.20 - Igrajmo se
 10.35 - Kronika MDF Šibenik (Zdravo maleni)
 11.00 - Gimnazija, serija za mlade
 11.45 - Briljanteen
 12.30 - Vip Music Club LP
 14.35 - KS automagazin
 15.05 - 4 zida
 15.45 - Orangutanski dnevnik 2, dok. serija
 16.40 - Patton, američki film
 19.30 - Garaža
 20.05 - Iz džungle u džunglu, američki film
 21.50 - Bitange i princeze 2, humoristična serija
 22.30 - Sportske vijesti
 22.45 - Domaći igrani film
 00.15 - Noć u kazalištu - Jozo Lovrić Jandrijev: Mare Fjočica (1983.)
 01.35 - TV raspored

06:35 Atom, crtana serija
 07:00 Winx, crtana serija
 07:25 Pocoyo, crtana serija
 08:05 Dora istražuje, crtana serija
 08:30 Ezo TV, tarot show
 09:30 Nova lova, TV igra

44 MINUTE: PUCNJAVA U HOLLYWOODU (44 minutes: the north Hollywood shoot-out)
Na programu RTL-a:
Ned, 19.7. u 20:00

28. veljače 1997. godine dvojica odlično organiziranih i dobro nadoružanih provalnika na prepad su upali u banku u sjevernom Hollywoodu, ali prije negoli su iz nje uspjeli pobjeći s plijenom, stigla je policija. Iako brojčano nadmoćni i opremljeni najmo-

10:45 Kralj Queensa, serija
 11:45 Čarobnice, serija
 12:40 Smallville, serija
 13:35 Vatrene skakači, igrani film
 15:15 Ne zaboravi stihove, glazbeni kviz
 16:10 Nad lipom 35, zabavno-glazbeni show
 17:10 Vijesti
 17:20 Kod Ane, kulinarski show
 18:10 Lud, zbunjen, normalan, serija
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Očajnički čin, igrani film
 21:45 Ralje 3, igrani film
 23:30 U ime časti 2, igrani film
 01:05 Da Vincijevo blago, igrani film
 02:35 Opasno more, igrani film
 04:10 Kralj Queensa, serija
 05:10 Čarobnice, serija
 06:00 Kraj programa

07.30 Eksploziv, magazin
 08.15 Tajna čokolade, telenovela
 09.30 Ulica Sezame, crtana serija
 10.25 Ben 10, crtana serija
 11.05 Jedna od dečki, humoristična serija
 11.30 Ritam srca, dramska serija
 12.20 Glasnik, igrani film, drama
 13.40 Turk 182, igrani film, akcijska komedija
 15.20 Romeo i Julija, igrani film, drama
 17.30 Zvijezde Ekstra: Patrick Dempsey (prvi dio), zabavna emisija
 18.30 Vijesti

dernijom tehnologijom, policajci i specijalci pune 44 minute nisu uspjeli razoružati provalnike pa je televizijska javnost uživo svjedočila jednom od najnasilnijih obračuna u povijesti američke policije. Detektiv Frank McGregor (Michael Madsen) svojim je iskustvom i hrabrošću najviše pridonio rješavanju cijelog slučaja.

Temeljen na istinitom događaju koji se, zbog izravnoga televizijskog prijenosa, usjekao u pamćenje brojnih Amerikanaca, film „44 minute: Pucnjava u Hollywoodu“ redatelja Yvesa Simoneaua doista je napet i zanimljiv, nošen tempom koji ne pada tijekom trajanja filma...

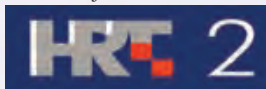
19.05 Eksploziv, magazin
20.00 Sjena, film, avanturistički
21.45 Opasni teren, igrani film, triler
23.25 Murjaci generacije X, film, akcijska komedija

**NEDJELJA
19.7.2009.**

06.10 - Najava programa
06.15 - Lijepom našom: Prelog (1)
07.15 - Euromagazin
08.00 - Vijesti
08.10 - Solisti Berlinske filharmonije i West-Eastern Divan orkestra na Festuvalu svetog Marka
09.15 - Osnivači crkvenih redova: Bernard iz Clairvauxa, dokumentarna serija
10.00 - Vijesti
10.20 - Krimići Agathe Christie: Trinaestero na večeri, američko-britanski film
12.00 - Dnevnik
12.25 - Plodovi zemlje
13.20 - Rijeka: More
14.00 - Nedjeljom u dva
15.05 - Mir i dobro
15.40 - Vijesti
15.50 - Ča smo na ovon svitu - dramska serija
16.50 - Narodna medicina, dokumentarna serija
17.25 - Tigar i snijeg, talijanski film
19.15 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.15 - Zlato za odvažne, film
22.35 - Dnevnik 3
22.50 - Vijesti iz kulture
22.55 - Kronika Pulskog filmskog festivala (1/7)

23.10 - Carstvo sunca, film
01.35 - Narodna medicina, dokumentarna serija
02.05 - Osnivači crkvenih redova: Bernard iz Clairvauxa, dokumentarna serija
02.35 - Duhovni velikani: o. Ante Antić, dok. film
03.20 - reprizni program
04.00 - Garaža
04.30 - Plodovi zemlje
05.20 - Rijeka: More

07.05 - Najava programa
07.10 - Obitelj Addams, crtana serija
07.35 - Lockie Leonard, serija za djecu
08.00 - Povratak Tommyja Trickera, kanadski film
09.35 - Jura Hura (2/10)
10.05 - Duhovni velikani: o. Ante Antić, dok. film
10.50 - Biblija
11.00 - Šišljavić: Misa, prijenos
12.05 - Sportske igre mladih 09. (3/12)
12.20 - Hannah Montana, serija za mlade
12.45 - Španjolski zatočenik, američki film
14.30 - Osijek: Streljaštvo, SP - emisija + prijenos pištolj (Ž)
15.50 - Džungla na asfaltu, američki film
17.45 - Športski prijenos ili snimka
19.05 - HAKS specijal
19.40 - Automobilizam, WTCC prvenstvo 2009. iz Engleske
20.00 - Pula povjerljivo, dokumentarni film
21.35 - Thompson: Bilo jednom u Hrvatskoj, snimka koncerta
23.55 - Sportske vijesti
00.05 - Bez oduševljenja, molim 6 - serija
00.35 - Garaža
01.05 - TV raspored

07.40 Atom, crtana serija
08.05 Winx, crtana serija
08.30 Pocoyo, crtana serija
08.50 Dora istražuje
09.15 Lude 70-e, serija
10.15 Automotiv, auto-moto magazin
10.45 Novac, business magazin
11.15 Lost, serija
12.10 Lanac sudbine, serija
14.00 Još 48 sati, igrani film
15.35 Očajnički čin, film

17.20 Vijesti
17.30 Pazi, zid!, game show
18.10 Lud, zbunjen, normalan, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Nad Lipom 35, show
21.00 Plavuše s faksa, igrani film
22.30 Red Carpet, showbiz magazin
23.40 Televizijska posla, serija
00.10 Rajle 3, igrani film
01.45 Odavde do vječnosti, igrani film
03.40 Red Carpet, showbiz magazin
04.50 Lude 70-e, serija
05.50 Kraj programa

07.45 Skrivenе poruke, serija
08.15 Ulica Sezame
09.05 Ben 10, crtana serija
09.50 Jedna od dečiju, humoristična serija
10.15 Ritam srca, serija
11.05 Bibin svijet, serija (dvije epizode)
12.10 Mjenjačnica, zabavna emisija
13.05 Turk 182, igrani film, akcijska komedija
14.40 Sanja ostvaruje snove, emisija
15.30 Sjena, igrani film, avanturistički
17.20 Odred za čistoću, dokumentarna emisija
17.45 Ekluziv, magazin
18.30 Vijesti
19.05 Nadreality, zabavna emisija (dvije epizode)
20.00 44 minute: Pucnjava u Hollywoodu, igrani film, kriminalistički
21.25 CSI: Miami, serija
22.15 Hartov rat, igrani film, ratna drama
00.30 44 minute: Pucnjava u Hollywoodu, igrani film, kriminalistički

**PONEDJELJAK
20.7.2009.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Hrvatska uživo
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
09.05 - Čarolija 10, serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Ljudožderi: Leopard ljudožder iz Rudraprajaga, dokumentarna serija

11.10 - Oprah Show
12.00 - Dnevnik
12.30 - Draga neprijateljica, telenovela
13.20 - Idemo na put s Goranom Milićem: Južna Amerika
14.05 - Jelovnici izgubljenog vremena
14.30 - Vijesti
14.45 - Dunya i Desie, nizozemski film
16.35 - Vijesti
16.45 - City Folk: Prag
17.15 - Naši i Vaši, TV serija
17.55 - Hrvatska uživo - Vijesti
18.05 - Hrvatska uživo, 1. dio
18.31 - Hrvatska uživo, 2. dio
19.30 - Dnevnik
20.15 - Čarolija 10, serija
21.10 - Korner
22.20 - Potrošački kod
23.00 - Dnevnik 3
23.25 - Vijesti iz kulture
23.30 - Kronika Pulskog filmskog festivala (2/7)
00.20 - Dosjei X (9), serija
01.10 - Zvezdane staze: Voyager 2, serija
01.55 - U uredu 2, serija
02.25 - Divlji u srcu 2, serija
03.10 - Velemajstor 1, serija
03.55 - Ksenia - princeza ratnica 1, serija
04.40 - Potrošački kod
05.10 - Draga neprijateljica

06.55 - Najava programa
07.00 - Mali titani, crtana serija
07.20 - Krava i pile, crtana serija
07.45 - Na kraju ulice
08.00 - Čarobna ploča - učimo engleski jezik (11.)
08.15 - Moji su roditelji izvanzemaljci, serija
08.45 - Tree Hill 4, serija
09.30 - Vip Music Club
10.05 - Ally McBeal 3, serija
10.50 - Dragi John 1, serija
11.10 - Prijatelji 2, humoristična serija
11.30 - Prijatelji 2, humoristična serija
11.55 - Veliki uspjesi hrvatskog sporta - rukomet, Liga prvaka 1992.: Zagreb - Teka Santander
13.25 - Rim: Vaterpolo, SP: Hrvatska - Brazil
14.40 - Normalan život: Izbor najboljih žena-majki
15.30 - Šetnja svijetom: Italija, Umbrija - dok. serija
16.20 - Divlji u srcu 2, serija
17.05 - Ksenia - princeza ratnica 1, serija
17.50 - Osijek: Streljaštvo, SP - emisija + prijenos

finale trap (M)
18.40 - Vijesti na Drugom
18.55 - Crtani film
19.10 - Johnny Bravo
19.30 - Vip Music Club
20.05 - Velemajstor 1, serija
20.55 - Vijesti na Drugom
21.10 - Odmori se, zaslužio si - TV serija
21.50 - 24 (6), serija
22.45 - Ciklus filmova
Patricka Swayzea: Zauvijek Lulu, film
00.25 - Na rubu znanosti: Velika sibirski eksplozija
01.05 - TV raspored

07.05 Otvori svoje srce, serija
08.00 Beba Felix, crtana serija
08.30 Ezo TV, tarot show
09.30 Nova lova, TV igra
10.50 Rebelde, serija
11.50 Otvori svoje srce, serija
12.45 Lude 70-e, serija
13.45 Cosby show, serija
14.45 IN magazin
15.30 Još 48 sati, igrani film
17.15 Vijesti Nove TV
17.30 Baywatch, serija
18.30 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.00 Lud, zbunjen, normalan, serija
21.00 Ne zaboravi stihove, glazbeni kviz
22.00 Privatna praksa, serija
22.55 Mr. Bean, serija
23.25 Vijesti
23.40 Baywatch, serija
00.35 Seinfeld, serija
01.05 Život na sjeveru, serija
02.00 Ezo TV, tarot show
03.00 Žena po narudžbi, igrani film
04.35 Seinfeld, serija
05.00 Život na sjeveru, serija
05.45 IN magazin
06.20 Rebelde, serija
07.00 Kraj programa

06.30 Krava i Pilić, crtana serija
06.55 SpužvaBob Skockani
07.15 Punom parom, kulinarski izazov
07.45 Astro show, emisija
11.10 Kako sam upoznao vašu majku, serija
11.40 U dobru i zlu, humoristična serija
12.05 Reba, humoristična serija
12.30 Ekluziv, magazin
13.10 Večera za 5, lifestyle emisija
13.40 Tajna čokolade, telenovela

14.35 Heroji iz strasti, serija
 15.25 Magnum, akcijska serija
 16.15 Korak po korak, serija
 16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.10 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 17.35 U dobru i zlu, serija
 18.00 Reba, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 Punom parom, kulinarski izazov
 20.00 Kongo, film, akcijski
 21.45 Pobješnjeli Max, igrani film, akcijski
 23.30 Vijesti
 23.40 Noć pokera, show
 01.10 Kongo, film, akcijski
 02.50 Noć pokera, show

**UTORAK
21.7.2009.**

05.50 - Najava programa
 05.55 - Hrvatska uživo
 06.45 - TV kalendar
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 09.05 - Čarolija 10, serija
 10.00 - Vijesti
 10.10 - Vijesti iz kulture
 10.15 - Ljudožderi: Lavovi iz Ndžombe, dokumentarna serija
 11.10 - Oprah Show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Draga neprijateljica
 13.20 - Idemo na put s Goranom Milićem: Južna Amerika
 14.05 - Jelovnici izgubljenog vremena
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Đavolov vrt, film
 16.35 - Vijesti
 16.45 - City Folk: Porto
 17.15 - Naši i Vaši, TV serija
 17.55 - Hrvatska uživo - Vijesti
 18.05 - Hrvatska uživo, 1. dio
 18.31 - Hrvatska uživo, 2. dio
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Čarolija 10, serija
 21.10 - Boje turizma
 22.00 - Antički Rim: Uspon i pad jednog carstva - Propast Rima, dok. serija
 23.00 - Dnevnik 3
 23.25 - Vijesti iz kulture
 23.30 - Kronika Pulskog filmskog festivala (3/7)
 00.20 - Dosjei X (9), serija
 01.10 - Zvezdane staze: Voyager 2, serija
 01.55 - U uredu 2, serija
 02.25 - Divlji u srcu 2, serija

03.10 - Antički Rim: Uspon i pad jednog carstva - Propast Rima, dokumentarna serija
 04.00 - Jelovnici izgubljenog vremena
 04.20 - Boje turizma
 05.05 - Draga neprijateljica

06.55 - Najava programa
 07.00 - Mali titani
 07.20 - Krava i pile
 07.45 - Na kraju ulice
 08.00 - Čarobna ploča - učimo engleski jezik (12.)
 08.15 - Moji su roditelji izvanzemaljci, serija
 08.45 - Tree Hill 4, serija
 09.30 - Vip Music Club
 10.05 - Ally McBeal 3, serija
 10.50 - Dragi John 1, serija
 11.10 - Prijatelji 2, serija
 11.30 - Prijatelji 2, serija
 11.55 - Veliki uspjesi hrvatskog sporta - košarka, polufinale Olimpijskih igara 1992.: Hrvatska - ZND

13.45 - Obični ljudi, TV serija
 14.30 - O bakinu, galjardu, boškarinu - emisija pučke i predajne kulture
 15.00 - Među nama: Jezik i identitet
 15.50 - Šetnja svijetom: Novi Zeland - staza Hollyfors, dokumentarna serija
 16.45 - Divlji u srcu 2, serija
 17.35 - Ksena - princeza ratnica 1, serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.40 - U vrtu pod zvijezdama
 19.10 - Johnny Bravo
 19.30 - Vip Music Club
 20.25 - Nogomet, LP: Dinamo - Pyunic, 1. poluvrijeme
 21.15 - Vijesti na Drugom
 21.25 - Nogomet, LP: Dinamo - Pyunic, 2. poluvrijeme
 22.25 - 24 (6), serija
 23.20 - Ciklus filmova Patricka Swayzea: Posljednji ples, kanadski film
 01.00 - Drugi format
 01.40 - TV raspored

07.00 Cosby show, serija
 08.00 Beba Felix, crtana serija
 08.30 Ezo TV, tarot show
 09.30 Nova lova, TV igra
 10.45 Rebelde, serija
 11.45 Otvori svoje srce, serija
 12.40 Lude 70-e, serija
 13.40 Cosby show, serija
 14.40 IN magazin
 15.25 To je život za tri muškarca, igrani film

17.15 Vijesti Nove TV
 17.30 Baywatch, serija
 18.30 IN magazin
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Lud, zbunjen, normalan
 21.00 Pazi, zid!, game show
 21.45 Goli pištolj 3, film
 23.10 Vijesti
 23.25 Baywatch, serija
 00.25 Seinfeld, serija
 00.55 Život na sjeveru, serija
 01.50 Ezo TV, tarot show
 02.50 To je život za tri muškarca, igrani film
 04.25 Seinfeld, serija
 04.50 Život na sjeveru, serija
 05.35 IN magazin
 06.10 Rebelde, serija
 07.00 Kraj programa

06.55 Krava i Pilić
 07.15 Transformeri
 07.40 Punom parom, kulinarski izazov
 08.10 Astro show, emisija
 11.35 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 12.05 U dobru i zlu, serija
 12.30 Reba, serija
 12.55 Ekkluziv, magazin
 13.10 Večera za 5, lifestyle emisija
 13.40 Tajna čokolade
 14.35 Heroji iz strasti, serija
 15.25 Magnum, akcijska serija
 16.15 Korak po korak, serija
 16.40 Pod istim krovom, serija
 17.10 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 17.35 U dobru i zlu, serija
 18.00 Reba, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 Punom parom, kulinarski izazov
 20.00 Bibin svijet, serija (dvije epizode)
 21.15 Seljačine s Beverly Hillsa, film, obiteljska komedija
 22.50 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
 23.50 Vijesti
 00.05 Noć pokera, show
 01.35 Pobješnjeli Max, igrani film, akcijski
 03.05 Noć pokera, show

**SRIJEDA
22.7.2009.**

05.50 - Najava programa
 05.55 - Hrvatska uživo
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska

07.35 - Vijesti
 09.05 - Čarolija 10, serija
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Ljudožderi: Vukovi iz Gysinga, dok. serija
 11.10 - Oprah Show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Draga neprijateljica
 13.20 - Idemo na put s Goranom Milićem: Južna Amerika
 14.05 - Jelovnici izgubljenog vremena
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Toranj užasa, američki TV film
 16.30 - Vijesti
 16.40 - City Folk: Minsk
 17.05 - Naši i Vaši, TV serija (novogodišnja)
 17.55 - Hrvatska uživo - Vijesti
 18.05 - Hrvatska uživo, 1. dio
 18.26 - Hrvatska uživo, 2. dio
 19.15 - LOTO 7/39
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Čarolija 10, serija
 21.10 - Živi i mrtvi, hrvatski film
 23.00 - Dnevnik 3
 23.25 - Vijesti iz kulture
 23.30 - Kronika Pulskog filmskog festivala (4/7)
 00.20 - Dosjei X (9), serija
 01.10 - Zvezdane staze: Voyager 2, serija
 01.55 - U uredu 2, serija
 02.25 - Divlji u srcu 2, serija
 03.10 - Velemajstor 1, serija
 03.55 - Ksena - princeza ratnica 1, serija
 04.40 - reprizni program
 04.45 - Jelovnici izgubljenog vremena
 05.05 - Draga neprijateljica

06.55 - Najava programa
 07.00 - Mali titani
 07.20 - Krava i pile
 07.45 - Na kraju ulice
 08.00 - Čarobna ploča - učimo engleski jezik (13.)
 08.15 - Moji su roditelji izvanzemaljci, serija
 08.45 - Tree Hill 4, serija
 09.30 - Vip Music Club
 10.05 - Ally McBeal 3, serija
 10.50 - Rim: Vaterpolo, SP: Hrvatska - Crna Gora
 12.05 - Prijatelji 2, serija
 12.25 - Prijatelji 2, serija
 12.45 - Veliki uspjesi hrvatskog sporta - košarka, finale Olimpijskih igara 1992.: Hrvatska - SAD
 14.00 - Obični ljudi, TV serija
 14.45 - Mijenjam svijet: Dvije Irene
 15.10 - Riječ i život: Odgoj za vrijednosti
 16.00 - Šetnja svijetom:

Peru - Put Inka, dokumentarna serija
 16.50 - Divlji u srcu 2, serija
 17.35 - Ksena - princeza ratnica 1, serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.40 - U vrtu pod zvijezdama
 19.10 - Johnny Bravo
 19.30 - Vip Music Club
 20.05 - Velemajstor 1, serija
 20.55 - Vijesti na Drugom
 21.10 - Odmori se, zaslužio si - TV serija
 21.50 - 24 (6), serija
 22.45 - Ciklus filmova Patricka Swayzea: Bratska krv, film
 00.30 - Osijek: Streljaštvo, SP - snimka
 00.50 - Scientia croatica
 01.30 - TV raspored

07.00 Cosby show, serija
 08.00 Beba Felix, crtana serija
 08.30 Ezo TV, tarot show
 09.30 Nova lova, TV igra
 10.35 Kralj Queensa, serija
 11.05 Rebelde, serija
 12.05 Otvori svoje srce, serija
 13.00 Lude 70-e, serija
 14.00 Cosby show, serija
 15.00 IN magazin
 15.45 Goli pištolj 3, film
 17.15 Vijesti Nove TV
 17.30 Baywatch, serija
 18.30 IN magazin
 19.15 Dnevnik Nove TV
 20.00 Vrata do vrata, pilot serije
 20.30 Nevjerna, igrani film
 22.40 Zakon brojeva, serija
 23.35 Vijesti
 23.50 Baywatch, serija
 00.40 Seinfeld, serija
 01.10 Život na sjeveru, serija
 02.00 Ezo TV, tarot show
 03.00 Gdje je lova, igrani film
 04.25 Seinfeld, serija
 04.50 Život na sjeveru, serija
 05.35 IN magazin
 06.10 Kraj programa

06.55 Krava i Pilić
 07.20 SpužvaBob Skockani
 07.40 Punom parom, kulinarski izazov
 08.10 Astro show, emisija
 11.35 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 12.05 U dobru i zlu, serija
 12.30 Reba, serija
 12.55 Ekkluziv, magazin
 13.10 Večera za 5, lifestyle emisija
 13.40 Tajna čokolade, telenovela
 14.35 Heroji iz strasti, dramska serija

15.25 Magnum, akcijska serija
 16.15 Korak po korak, serija
 16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.10 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 17.35 U dobru i zlu, serija
 18.00 Reba, serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 Punom parom, kulinarski izazov
 20.00 CSI: New York, kriminalistička serija
 20.50 Kost, kriminalistička serija (dvije epizode)
 22.30 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
 23.30 Vijesti
 23.40 Noć pokera, show
 01.10 Seljačine s Beverly Hillsa, igrani film, obitejska komedija
 02.40 Noć pokera, show

ČETVRTAK
23.7.2009.

05.50 - Najava programa
 05.55 - Hrvatska uživo
 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.05 - Vijesti
 07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
 07.35 - Vijesti
 09.05 - Čarolija 10, serija
 10.00 - Vijesti
 10.15 - Tajnovita divljina Japana, dok.film

11.10 - Oprah Show
 12.00 - Dnevnik
 12.30 - Draga neprijateljica
 13.20 - Idemo na put s Goranom Milićem: Južna Amerika
 14.05 - Jelovnici izgubljenog vremena
 14.30 - Vijesti
 14.45 - Ciklus filmova Alfreda Hitchcocka: Trema, britanski film
 16.35 - Vijesti
 16.45 - 5000 kilometara kroz Meksiko: Grad gradova, dokumentarna serija
 17.20 - Naši i Vaši 2, TV serija
 17.55 - Hrvatska uživo - Vijesti
 18.05 - Hrvatska uživo, 1. dio
 18.31 - Hrvatska uživo, 2. dio
 19.30 - Dnevnik
 20.15 - Čarolija 10, serija
 21.10 - U objektivu
 21.45 - Poglavlje 29, dokumentarni film
 22.20 - Kratki susreti
 23.00 - Dnevnik 3
 23.25 - Vijesti iz kulture
 23.30 - Kronika Pulskog filmskog festivala (5/7)
 00.20 - Dosjei X (9), serija
 01.10 - Zvezdane staze: Voyager 2, serija
 01.55 - U uredu 2, serija
 02.25 - Divlji u srcu 2, serija
 03.10 - reprizni program
 04.05 - U objektivu
 04.35 - Kratki susreti
 05.05 - Draga neprijateljica

06.55 - Najava programa
 07.00 - Mali titani
 07.20 - Krava i pile
 07.45 - Na kraju ulice
 08.00 - Čarobna ploča - učimo engleski jezik (14.)
 08.15 - Moji su roditelji izvanzemaljci, serija
 08.45 - Tree Hill 4, serija
 09.30 - Vip Music Club
 10.05 - Ally McBeal 3, serija
 10.50 - Dragi John 1, serija
 11.10 - Prijatelji 2, serija
 11.30 - Prijatelji 2, serija
 11.55 - Veliki uspjesi hrvatskog sporta - tenis, Olimpijske igre 1992.: Ivanišević - Santoro
 12.40 - Slikovnica
 13.15 - Obični ljudi, TV serija
 14.00 - Drugo mišljenje: Debljina
 14.30 - Trenutak spoznaje
 15.20 - Stjenjak: Kanada, dokumentarni film
 16.10 - Vip Music Club
 16.45 - Divlji u srcu 2, serija
 17.35 - Ksenia - princeza ratnica 1, serija
 18.25 - Vijesti na Drugom
 18.55 - Nogometni Kup UEFA: Slaven Belupo - Milano Kumanovo
 20.55 - Nogometni Kup UEFA: Rijeka - Differdange, 1. poluvrijeme
 21.45 - Vijesti na Drugom
 21.55 - Nogometni Kup UEFA: Rijeka - Differdange, 2. poluvrijeme

22.55 - 24 (6), serija
 23.50 - Vip Music Club LP
 01.50 - Drugi red partera, emisija o kazalištu
 02.30 - TV raspored

07:00 Cosby show, serija
 08:00 Beba Felix, crtana serija
 08:30 Ezo TV, tarot show
 09:30 Nova lova, TV igra
 10:55 Rebelde, serija
 11:55 Otvori svoje srce, serija
 12:50 Lude 70-e, serija
 13:50 Cosby show, serija
 14:50 IN magazin
 15:35 Gdje je lova, igrani film
 17:15 Vijesti Nove TV
 17:30 Baywatch, serija
 18:30 IN magazin
 19:15 Dnevnik Nove TV
 20:00 Navy CIS, serija
 21:00 Svetac, igrani film
 23:00 Zakon brojeva, serija
 23:55 Vijesti
 00:10 Baywatch, serija
 01:05 Seinfeld, serija
 01:35 Život na sjeveru, serija
 02:40 Ezo TV, tarot show
 03:40 Nevjerna, igrani film
 05:40 Seinfeld, serija
 06:05 Život na sjeveru, serija
 07:00 Kraj programa

06.55 Krava i Pilić, crtana serija
 07.15 Transformeri, crtana serija

07.40 Punom parom, kulinarski izazov
 08.10 Astro show, emisija
 11.35 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 12.05 U dobru i zlu, humoristična serija
 12.30 Reba, serija
 12.55 Ekkluziv, magazin
 13.10 Večera za 5, lifestyle emisija
 13.40 Tajna čokolade, telenovela
 14.35 Heroji iz strasti, dramska serija
 15.25 Magnum, akcijska serija
 16.15 Korak po korak, humoristična serija
 16.40 Pod istim krovom, humoristična serija
 17.10 Kako sam upoznao vašu majku, serija
 17.35 U dobru i zlu, humoristična serija
 18.00 Reba, humoristična serija
 18.30 Vijesti
 18.55 Ekkluziv, magazin
 19.05 Večera za 5, lifestyle emisija
 19.35 Punom parom, kulinarski izazov
 20.00 Mjenjačnica, zabavna emisija
 20.50 Uvod u anatomiju, serija (dvije epizode)
 22.30 Zaboravljeni slučaj, kriminalistička serija
 23.25 Vijesti
 23.40 Noć pokera, show
 01.10 Kost, serija (dvije epizode)
 02.40 Noć pokera, show

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 petkom u 14,45 sati.

KRONIKA

Polusatna televizijska emisija na hrvatskom jeziku »Kronika« emitira se na subotičkoj TV K23 nedjeljom 13 sati, i na somborskoj TV Spektar, također nedjeljom u 13 sati. Radijska emisija »Kronika« emitira se na valovima Radio Sombora, nedjeljom od 17 do 18 sati.

»Kronika tjedna« nedjeljom od 12,30 na YU ECO televiziji

Polusatna emisija »Kronika tjedna«, u produkciji NIU »Hrvatska riječ«, emitira se svake nedjelje od 12 i 30 sati na kanalu RTV YU ECO. U »Kronici« bilježimo i tumačimo događaje važne za život hrvatske nacionalne manjine u Vojvodini, predstavljamo ljude, njihove poslove i običaje. Podsjećamo na povijest, ali govorimo i o budućnosti ove zajednice.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

PRIZMA

Emisija na hrvatskom jeziku »Prizma« emitira se svake druge subote u 16.30 na RTV2 a repriza utorkom u 12.10 sati. E-mail emisije je: prizma@rtv.co.yu

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

• Najava programa • Večernji dnevnik • Agencijske vijesti iz zemlje • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija • Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik 'Govorimo hrvatski'

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Popularne melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kulturna povijest' (utorkom) • 'Putokazi' (srijedom) • 'Iz hrvatske književne baštine' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • »DW Aktualno« - regionalni magazin Radija Deutsche Welle (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena«

- emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, Vojvodanski tjedan, Kronologija, zabavna glazba • 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle • 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba • 20,00 'Stazama agrara', narodna glazba • 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana • 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba) • 18,30 'Deutsch - warum nicht?' - tečaj njemačkog jezika Radija Deutsche Welle • 19,30 »Putnici kroz vrijeme« - emisija za djecu Hrvatskoga radija • 20,00 'Ljudi nizine' - talk show Bele Francisković • 20,30 Narodna glazba • 20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

KRIŽALJKA

www.kviskoteka.hr

1994	NAM. PLAMEN	UDUBAN IL VODI	STARCI MOČI CYNOWA	 PRILOG PRVE ROKA NAJNAČ. ELEGANT-OSTA	MODEL YFATY	KRAL	KOMU U PLESANAMA DMTI	MOŠKA BELA POLANDI	TOKNA VOJNE INVAZIJ	RUDEI	POSILNA BRILA OLUBI	ZAPUŠ. LENOŠT STUČIJA SLOPIJA RUCANSTVA	ENGLISKI TOP-MODEL SCORIE (Koristiti: ILAD)
MJEŠTO KOI DOKLE													
GOŠPINO SVETIŠTE NA ŽOŠ. GOŠPOM TRADU													
 PRLS. SARTOUA ZITANICA I KILAMPIDA						ŠUMSKI ZVONJALJE KOTILJAS. TR. BERA	LTU. MELANKA DRACIC I ANGELA SEKRO			TELJUBER. "NEDEŠT" STANBER. PROSTOR			
POČETAK. SITNAST			"EAST" ZABAVNO. DLAŽBENA. SCENA		"VJESNARO. VA. PRESS. AGENCIJA"				ROKOKO. KI. KRAEL				
VJEŠTICA. MARY. PONAD. OGLUBI					KIPUR. ROMANIZA. PAKIC.				KARTAZNA. DRA. TROŠIJA. DRAČ				MICHEL. U. IFFRANTE. LUNA. JENHEDY
"FACILIST"		SPONKAS. DA. U. STRE. LIGARSTU. S. A.											
KOL. DOŠRO. MIA. BISTRO. VIDAN											RIOLI. PAVARJA		
NAJNAČ. ILANA. ZBANA										HITOM. DOŠ. TV. NOV. NARKA. NAKC.			
PRINEDLA. REDAKCIJA. ENIGMATSKOG. TJEJNKA. "KVISKOTEKI"	HALZONA. YUE. POČ.	TEL. POL. TON. MICHEL. KOSLOUČI. NADOLJA					AUSTRIJA	EUROPSKA. PLASA. (MILUSE) AVOROD. BUKI					
VLASNOI. VODENICA											"SPLIT" ŠKOL. SPA. NALICA		
ČASNA. SESTRA. REDOVNICA								REDAS. TČNO. TRUPAL					
IZ. PRI			ORŽAVA. S. DAKUČI. BURLA. UZ. PREDENJE										
STARI. TUREŠKI. SPERNA. STINE						KARLOVAC. GLUMAC. RENO			POČETAK. AZBURE. LUDJA. SA. ZELENOŠ. OTOKA				WASSINA
 "URISAVI" SVO. MOČI. SA. CET. VOJNIN				CELOVITI. SUSTAV. PRETEČA. JAZDA. (TRACIJA)								REKA. GLUMICA. GARDNER	
SLAVNA. CRNA. AMERIKANA. PJEVAČICA. (THING)						ORH. KOLJ. NA. ...ON							
"FACILIST"		BRILA. VAC. "POND"								OLIMPIKA. OLIVNIO			
 MAL. VO. LINGI. VITURIO. NICCOLO										ITAZA. METODERA			

RIJEŠENJE KRIŽALJKE